National Library
Bibliothèque Nationale
9 1976
Section des
Journaux

B03/A/4/0/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 123 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 1 SESTDIENA, 1976. GADA 3. JANVĀRIS 26. GADS SATURDAY, JANUARY 3, 1976

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Izšķirīgā pagrieziena gads

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lai uzstādītu prognozi eventuāliem svarīgākiem notikumiem Jaunajā gadā starptautisko notikumu arēnā, gadu mijā ārpolitikas komentātori kā vienmēr mēģina ieskatīties gaišredzības spogulī. Daudzi viņu pareģojumi piepildās, bet viens otrs pārvēršas par vienkāršu ziepju burbuli.

1976. gads var izrādīties par izšķirīgu laika periodu triju lielvaru — Pad. savienības, Ķīnas un ASV attieksmēs. Var gadīties, ka līdz gada beigām Vašingtonā, Kremlī un Pekingā pie valdības stūres būs stājušās jaunas sejas. Gluži attaisnojamu iemeslu dēļ mūsu interesi visvairāk saista notikumu attīstība Pad. savienībā. Kaut arī Brežņevs būs galvenās runas teicējs Vissavienības komūnistu partijas 25. kongresā, nav teikts, ka viņš paliks kompartijas ģenerālsekretāra un līdz ar to nekronētā sarkanā cara postenī.

Maskavā akreditētie diplomāti Brežņeva aiziešanai nesaskata tik daudz politisku, bet gan grūtas slimības iemeslu. Par eventuālu Brežņeva pēcteci vairs neuzskata bijušo čekistu Šeļepinu. Domā, ka Brežņeva vietā stāsies kollektīvs, kurā pirmo vijoli spēlētu gados jaunais politbiroja loceklis Poļanskis. Par pārsteigumu jāuzskata pieņēmums, ka šajā pārejas troikā ļoti svarīgs vārds būšot arī politbiroja vecākajam vīram — latvietim Arvīdam Pelšem. Vai tā nebūtu likteņa ironija, ja kādas likteņa nejausības dēļ Pelše paliktu par stiprāko Kremļa vīru, no kura atkarātos arī mūsu tautas un valsts tālākie likteņi. Pelšem jau krietni pāri 70 gadiem, un šāds pieņēmums jāuzskata par teorētisku ekskursiju. Nākamajā gadā Kremlis centīsies uzturēt pie dzīvības Maskavas un Vašingtonas detanti. Šī sadarbība Kremlim nepieciešama Rietumu technoloģijas apgūšanai un savas nožēlojamās rūpniecības un lauksaimniecības uzvešanai uz ceļa. Tanī pašā laikā Pad. savienība mēģinās izplest savu iespaidu it visur, kur ASV pretestība tai liksies šķietami mazāka.

Pagājušā gadā Pad. savienības prezidents Podgornijs kādā rietumu pasaules presē noklusētā runā izteicies: „Mūsu politika Afrikā ir kristallskaidra. Mēs gribam, lai Afrikas iedzīvotāji atbrīvojas no saviem kakla kungiem tik tālu, ka nevienā šī kontinenta daļā vairs nedominētu kolonialisms, imperiālisms vai rasisms." Un tā mēs redzam, ka pašreizējā akūtā konfrontācijā Angolā visa vaina pierakstāma Pad. savienībai. Maskava jau vairāk nekā desmit gadus atbalstījusi ar milzu līdzekļiem marksistu sazvērnieku kliķi, kas pašlaik kontrolē jau lielu daļu Angolas. Pad. savienība nedomā aprobežoties ar savu poziciju nostiprināšanu Rietumafrikas piekrastē vien. Austrumafrikā, Somālijā un arī Abesinijā Kremlis jau paspējis sev nodrošināt paliekamas izejas bazes. Ja ņem vērā Podgornija deklarāciju, tad Kremļa mērķis ir pakļaut savam politiskam, saimnieciskam un militāram iespaidam visu Melno kontinentu.

ASV ārlietu ministrs Kisingers aizvadītā gada pēdējās nedēļās atkārtoti brīdināja Maskavu par Angolas afēras eventuālām sekām. Tas nebija vienkāršs diplomātisks brīdinājums, jo Kisingers nepārprotami pateica, ka Angolas dēļ priekšlaicīgu nāvi var piedzīvot Vašingtonas un Maskavas detante. Maskava nav Angolas afēru uzdevusi. Tā labi zina, ka ASV ārpolitikā izšķirīgs vārds vairs nepieder ne Kisingeram, nedz prezidentam Fordam, bet gan kongresam. ASV senāts, apturot līdzekļu piešķiršanu pretkomūnistisko Angolas brīvības cīnītāju atbalstīšanai, ir sasējis Kisingeram rokas. Nav brīnums, ka Vašingtonā arvien vairāk dzird par Kisingera eventuālu demisiju. Var gadīties, ka tagadējais ASV ārlietu ministrs atkāpjas no amata daudz ātrāk nekā to varētu sagaidīt. Ja Kisingers valsts interešu dēļ tomēr paliktu amatā līdz jauna prezidenta vēlēšanām, tad Kisingera un kongresa konfrontācijas rezultātā stāvoklis vēl vairāk sarežģītos. Pats prezidents Fords ASV likumdevēju iejaukšanos Angolas notikumos apzīmēja par traģisku kļūdu, kuru būs grūti izlabot. Labi informēti britu avoti apgalvo, ka Vašingtona, rēķinoties ar neizbēgamu ASV un Pad. savienības militāru kolīziju, radījusi pavisam jaunus ieroču arsenālus. Britu lietpratēji runā par „nāves stariem", kas spēj gaisā paralizēt ienaidnieka atomraķetes un nepieciešamības brīdī var apturēt ienaidnieka militāro spēku manevrēšanas spējas. Arī Kremlis cenšoties steigā radīt šāda paša veida „nāves starus", bet pagaidām amerikāņi šajā ieroču katēgorijā ir tālu priekšā krieviem. Kaut arī Kremlis turpina kalt savus ekspansijas plānus, pašā Padomju impērijā solītās paradīzes vietā dzīve paliek grūtāka un aizvien pelēkāka. Nemaz nerunājot par plānāku maizes riecienu, pirmā patēriņa preču trūkumu, dzīvokļu krizi un stāvēšanu rindās pie pustukšo veikalu durvīm, caurmēra Ivanam dzīve palikusi tik neciešama, ka viņš mēģina noslīcināt savas bēdas vodkas pudelē. Dzeršanas ziņā Pad. savienība jau pagājušā gadā ieņēma pirmo vietu pasaulē. Nav brīnums, ka dzērumā palaistā mute daudziem nelaimīgiem šī režīma upuriem paver durvis uz vēl bēdīgāku dzīvi cietumā, pārmācības namā vai izsūtījumā Sibirijā.

Ķīnā valdības maiņa neierobežosies tikai ar Mao un Čuenlaja aizstāšanu. Domā, ka Mao vietā nāks vicepremjērs Tengs, bet tajā pašā laikā neviens nešaubās par jaunu tīrīšanas akciju ķīniešu komūnistu partijā, kas droši vien skars arī vismazākos biedrus.

Lielākais pārbaudījuma brīdis Eiropas kontinentā var pienākt pēc Dienvidslavijas diktātora nāves. Nav izslēgta tieša Maskavas intervencija. Nav domājams, ka dienvidslaviem palīgā nāks rumāņi vai kādi citi Austrumeiropas draugi. Vēl mazāk ticama ASV iejaukšanās, kaut arī nav noslēpums, ka Dienvidslavijas armija ir apbruņota ar daudziem amerikāņu ieročiem.

Saimnieciskā atslābuma periods tāpat kā Ziemeļamerikas kontinentā skarbi atbalsojies arī citās zemēs. Italijā saimnieciskā sajukuma un

(Turpinājums 20. lp.)

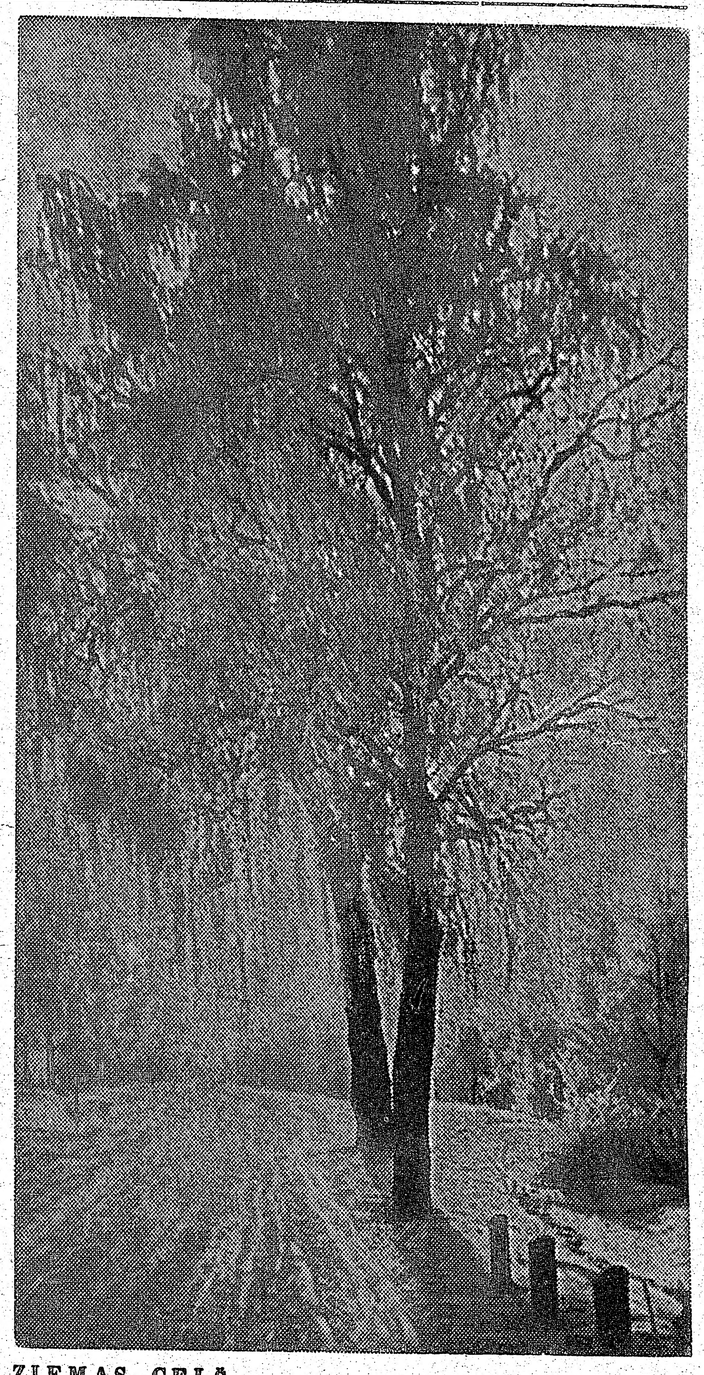

ZIEMAS CEĻŠ

PATEICĪBA

Latvija Amerikā redakcija un apgāds, tāpat redaktors personiski, šogad saņēma simtiem mūsu līdzstrādnieku, lasītāju, organizāciju un pārējo labvēļu apsveikumus Ziemas svētkos un gadu mijā. Nespējot daudzajiem apsveicējiem rakstveidā atbildēt, izsakām visiem mūsu labvēļiem sirsnīgu pateicību par skaistajiem novēlējumiem un atzinību mūsu darbam un novēlam visiem laimīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu.

Latvija Amerikā redakcija un apgāds

Vai soda nometnes arī Latvijā?

Francijas televizija 11. decembrī raidīja kādu no Pad. savienības slepeni izvestu amatieŗu filmu par kādu soda nometni pie Rīgas. Filmas komentātors teica, ka šinī nometnē esot ieslodzīti notiesātie par krimināliem nodarījumiem un arī politiskie.

Padomju vēstnieks Francijā protestēja par šādas filmas rādīšanu, jo ar to tiekot apmelota Pad. savienība.

Francijas komūnistu partija savukārt pieprasīja Pad. savienības valdības oficiālu atsaukumu, ka šāda soda nometne Latvijā nepastāv, vai arī tuvākus paskaidrojumus.

Par šo filmu rakstīja arī franču laikraksti.

Par ieslodzījuma nometni pie Rīgas līdz šim ziņas brīvajā pasaulē nebija nokļuvušas.

Toronto dienas laikraksts The Globe and Mail savā Ziemsvētku numurā ziņojumā no Maskavas citēja padomju nedēļas žurnālu Lit. Gazette, kurā teikts, ka filma, kas radījusi disputu starp Kremli un franču komūnistiem, esot „pamatota uz fabrikāciju". Franču komūnisti nav nosodījuši filmas izrādīšanu, bet apstākļus, kas valda soda nometnēs. Pad. savienības komūnistu partijas oficiozs Pravda savukārt pārmet franču komūnistiem, ka tie krituši par upuri „buržuju propagandai". Filmu pārraidīja arī amerikāņu raidītāji un tā bija redzama arī uz televizijas ekrāna Toronto. Tā gan ilga tikai četras minūtes, parādot arī Latvijas kartes ģeografiskās kontūras un Rīgas atrašanās vietu, bet deva baigu ieskatu par padomju soda nometņu dzīvi, ar sargu torņiem, ieslodzītajiem, stingro apsardzi un sardzes suņiem. Bija redzamas arī smagās transportmašīnas ieslodzīto pārvadāšanai, dzeloņstiepļu žogi un lielām zālēm apaugušais apvidus, caur kuŗu stiepās šaurs lauku ceļš.

Filmas demonstrēšana izraisījusi plašas atbalsis pasaules presē, it sevišķi Rietumeiropā. Plaši to komentējis Šveices laikraksts — Neue Züricher Zeitung, it sevišķi pieskaŗoties atbalsīm Francijā, kur franču komūnistu partija izteikti nostājusies pret Maskavas rīcību un neciešamajiem apstākļiem padomju soda nometnēs.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. G. 3. JANVĀRIS, 1. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, izmāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu. Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

1976-1977

Vai Apvienotās Nācijas arī jaunajā gadā būs bez galvas?

Dadža zīmējums

Ed. Šmugajs

Pagrieziens Austrālijā

LATVIJA AMERIKĀ AUSTRĀLIJAS REDAKTORA RAKSTS NO PIEKTĀ KONTINENTA

Kamēr Kanadā bija pasta streiks, tikmēr Austrālijā norisinājās daudz svarīgu notikumu, jo streikus mēs vairs neuzskatām par sevišķi ievērības cienīgiem notikumiem; tie ir jau gandrīz kā ikdienišķa parādība. Komūnistu vadītās lielās un galvenās arodbiedrības, kā metallstrādnieku, ostas strādnieku, transporta un vēl daudzas citas arvien atrod kādu iemeslu, lai pastreikotu un Austrālijas saimniecībai un iedzīvotājiem sagādātu zaudējumus un nepatikšanas. Kad pirms trim gadiem pie varas nāca Vitlama „strādnieku" valdība, tad lielais vairums iedzīvotāju domāja, ka nu reizi būs streikiem beigas, jo strādnieki paši savai valdībai taču neies sagādāt nepatikšanas. Bet šīs cerības izrādījās gluži veltas, jo arodbiedrību „lielie brāļi" domāja, ka nu reiz pienācis laiks prasīt neiespējamo un tādējādi sagraut Austrālijas saimniecību un panākt sistēmas maiņu, ko atklāti sludināja arī valdības kreisā spārna ministri. Tādēļ Vitlama kreisās valdības laikā streiku dēļ caurmērā zaudēts vairāk darba dienu nekā kuŗas katras citas līdzšinējās valdības laikā.

Lai pateiktu vienkāršo patiesību, ka mēs Austrālijā pie streikiem esam pieraduši, iznāca vesels paragrafs, jo rakstot par kādu parādību, jāmin arī tās cēloņi. Bet streiki šoreiz nebija galvenā lieta, par ko vēlējos lasītājiem pastāstīt. Galvenā lieta ir tā, ka mēs nu reiz esam tikuši vaļā no Baltijas valstu iztirgotāja Vitlama. Kanadas un ASV prese un pārējais ziņu dienests, droši vien, par šiem notikumiem būs savus iedzīvotājus plaši informējis, bet latviešu laikrakstā gribas tautiešiem pastāstīt, kā tas viss izskatījās, raugoties no latviskā novērošanas punkta. Lietoju „kaujiniecisku" izteicienu, jo pēdējo nedēļu notikumi tiešām bija cīņa par būt vai nebūt.

Tas viss iesākās tā, ka Austrālijas federālā parlamenta viena sastāvdaļa — senāts — neapstiprināja valdības pieņemto budžetu un valdība palika bez līdzekļiem resp. nedrīkstēja līdzekļus izlietot. Pie šī fakta konstatējuma vajadzīgs mazs paskaidrojums.

Austrālijas federālais parlaments sastāv no trim daļām vai instancēm: apakšnams jeb tautas vietnieku nams (House of Representatives), augšnams jeb senāts un karalienes pārstāvis — ģenerālgubernātors, kuŗam visi parlamenta pieņemtie likumi jāapstiprina, lai tie iegūtu likuma spēku. Tautas pārstāvjus, pašlaik skaitā 127, ievēl „proporcionālās" (šo vārdu lieku pēdiņās, jo tas gluži neatbilst vārda faktiskai nozīmei) un aizklātās vēlēšanās uz partiju bazes, bet senātu, kopskaitā 64 personas, ievēl pēc pavalstīm (arī uz partiju bazes), kādas Austrālijā ir sešas, no katras pa 10 un vēl pa divi no tā saucamajām „territorijām", kādas ir divas — Galvaspilsētas territorija un Ziemeļu territorija ar lielāko pilsētu Darvinu, kuŗu pagājušos Ziemsvētkos nopostīja ciklons.

Pēc pēdējām vēlēšanām 1974. gadā, Tautas pārstāvju namā vairākums bija kreisajiem ar Vitlama valdību priekšgalā, bet senāta vairākums bija opozicijai. Lai kāds valdības likumprojekts kļūtu par likumu, tas jāpieņem abām parlamenta palātām un jāapstiprina ģenerālgubernātoram. Tāpat tas ir ar valdības uzstādīto budžetu. Šoreiz Vitlama uzstādīto budžetu gan pieņēma tautas vietnieku nams, kuŗā valdībai bija vairākums, bet senāts to atteicās pieņemt trīs reizes pēc kārtas. Šādos gadījumos līdz šim parastā procedūra bija tāda, ka ministru prezidents lūdza ģenerālgubernātoru atlaist parlamentu (abas palātas), lai varētu izsludināt jaunas vēlēšanas. Bet Vitlams, skaidri paredzēdams savai valdībai beigas, atteicās to darīt un turpināja valdīt, paziņojot, ka, ja līdzekļu vairs nebūs ar ko maksāt

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

IEDERĒTOS ARĪ ĢIMETNE

Ar interesi lasu A. Ķegumnieka rakstus Latvija Amerikā. Tie ir saturīgi un ar interesantu novērtējumu. Vai laikraksts nevarētu ievietot pie katra raksta arī šī pastāvīgā līdzstrādnieka ģimetni, kā to dara amerikāņu laikraksti? Ar to autors būtu vēl ciešāk saistīts ar lasītājiem. Derētu arī citu autoru ģimetnes, ja tie rēgulāri raksta par attiecīgiem tematiem.

Lasītājs Čikagā

TRĪS TAISNĪBAS

Vienības draudzes baznīcas sabiedriskās telpās Grand Rapidos Jūlija Rumberga sen. 2. novembrī stāstīja par savu apciemojumu okupētā dzimtenē. Atklājot šo sanāksmi, draudzes māc. J. Lazda cita starpā norādīja, ka klāt ir laikraksta reportieris, neminot kāda, kas dažkārt „sagroza patiesību sensāciju nolūkos". Mācītājs arī neminēja konkrētus gadījumus un nepaskaidroja, vai šī „patiesības sagrozīšana" notikusi attieksmē uz viņu personiski vai sakarā ar vispārējiem notikumiem un informāciju par latviešu dzīvi. Jāatceras, ka līdzīga gadījuma sanāksmē un apstākļos pirms dažiem gadiem no reportiera tika „izspiests" solījums „neko par dzirdēto nerakstīt". Kas attiecas uz „patiesības sagrozīšanu", tad tāda ne vienu vien reizi gan pārādījusies lokālos izdevumos, ka dažkārt pat grūti spriest, kādēļ un kādos nolūkos. Vietā būtu atgādināt kādu arabu sakāmvārdu: „Tava taisnība, mana taisnība un īstā taisnība."

Valters Zirnītis

Grand Rapidos

I. SPILNERS UN V. UPESLĀCIS

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēža amata kandidātam Imantam Freimanim no Zviedrijas atkrītot, palika divi — V. Upeslācis no Kanadas un I. Spilners no ASV, kas tagad amatā ievēlēts. Ar I. Spilnera ievēlēšanu panākts labs atrisinājums. Līdzšinējos Pas. brīvo latv. apv. darbības noteikumos teikts, ka PBLA valdes sēdeklis atrodas ASV, Vašingtonā. Tur atrodas arī PBLA un Latvijas brīvībai fonda sekretariāts un birojs. Arī PBLA valdes priekšsēdis nāca no ASV. Ja par PBLA priekšsēdi būtu ievēlēts V. Upeslācis no Kanadas, tad pēdējam būtu bijis jāpārceļas uz dzīvi ASV, Vašingtonas tuvumā, vai jākārto lietas pa telefonu. ASV dzīvo turpat trīsreiz vairāk latviešu nekā Kanadā, gandrīz puse no visas trimdas latviešu saimes. I. Spilneram, dzīvojot Vašingtonas tuvumā, neradās nekādas grūtības personiska kontakta uzturēšanai ar PBLA sekretariātu un Latvijas brīvības fonda biroju. I. Spilneram, darbojoties par ALA valdes priekšsēdi, nodibinājies kontakts kā ar Balto namu, tā pārējām ASV iestādēm Vašingtonā. I. Spilneram tēmētie nomelnojumi par dzimtenes apmeklējumu neiztur kritiku. Diplomātiskā ceļā Latviju neatbrīvosim. Arī pulkvežiem un ģenerāļiem būs jāizkāpj no ierakumiem un jāpāriet uzbrukumā ar gara ieročiem, izmantojot dzelzs aizkarā ikvienu spraugu. Paldies Dr. Ilgvaram Spilneram par drosmi Rīgā pateikt patiesību Latvijas okupantiem!

J. Dimants sen. ASV

VĒRŠANĀS PRET TRADICIJĀM

Oskaram Zvirgzdgraudam vismaz reizi gadā jāuztraucas par studentu korporāciju tradicijām. Kalpakiešu svētkos viņš saskata „ar zobeniem bruņotus vīrus" baznīcā, to pašu arī korporācijas Talavijas nesenajā 75 gadu jubilejā. Atkārtošanās nav interesanta, bet ja nu cilvēka daba reiz ir tāda, tad jājautā O. Zvirgzdgraudam, ko viņš teiktu par svinīgajiem lielgabalu salūtiem vai karavīru šauteņu zalvēm miera vietā — kapsētā, parādot pēdējo godu aizgājējam karavīram. Kanadiešu un amerikāņu karavīru laulībās karavīri ar gaisā paceltiem un sakrustotiem zobeniem pie baznīcas veido veselu arku, caur kuŗu iziet jaunlaulātie. Vai arī pret to O. Zvirgzdgraudam kā bijušam karaviram būtu iebildumi? Kādēļ vērsties tikai pret studentu korporāciju tradicijām? DV organizācijā ir arī daudz mūsu vecākās un jaunākās paaudzes akadēmiķi un korporāciju locekļi, kas kopējā saimē iet roku rokā ar mūsu bijušajiem karavīriem par mūsu nacionāliem mērķiem. Vai kādam organizācijas biedram būtu jānodarbojas ar šīs vienības šķelšanu? Vēršoties pret tradicijām, kas mūs satur kopā, mēs vēršamies paši pret sevi. Paldies Latvijai Amerikā par uzņēmumu ievietošanu.

Daugavas vanags Toronto

NEBŪSIM NAĪVI

Par I. Spilnera braucienu uz okupēto Latviju un kandidēšanu Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēža amatam bija sacēlušies putekļi. Kas ar to panākts? Kas mums ir vajadzīga — vienotība vai šķelšanās? Neapmierinātie saka, ka Spilnera brauciens bijis „lielākais pliķis" latviešu sabiedrībai, aizstāvji to sauc par „patriotisma un varonības izpausmi". Ed. Avots kādā sanāksmē Grand Rapidos jautāja, kā var nostāties pret mātes apmeklējumu Latvijā un I. Spilnera interviju ar okupētās Latvijas funkcionāriem, kas būtībā bijusi tāda, ko neviens cits Latvijas apmeklētājs nebūtu uzdrošinājies? J. Dimants sen. pat izteicis domu, ka uz okupēto dzimteni būtu jābrauc arī citām latviešu centrālo organizāciju amatpersonām un jāsaka: „Krievi, vācieties laukā!" Ar to būšot stiprināta okupētajā Latvijā dzīvojošo latviešu stāja. Ja tā, kāpēc tad vēl kavēties? Būtu pēdējais laiks arī viņam pašam to izmēģināt — ātrāk atgūsim dzimtenes brīvību!

Neesmu ne pret I. Spilneru, ne pret dzimtenes apmeklētājiem, bet starp braucējiem un braucieniem ir starpība. Vai tikai I. Spilneram ir māte dzimtenē? Cik daudz veco māšu tur nav aizgājušas mūžībā, nesagaidot dēlus, arī šīs vēstules rakstītāju. Ir arī jautājums, vai pazīstot turienes režīmu, kāda brīva domu izmaiņa maz iespējama? Nebūsim naīvi un nebūvēsim gaisa pilis, paši sevi apmānīdami. Okupantu galvenais mērķis ir mūs saskaldīt, ko viņi panāk ar dzimtenes apmeklējumiem. Šādu apmeklējumu sekas mēs tagad redzam.

Aleksandrs Zaube Čikagā

Garigs koncerts Čikagā

Čikagas latviešu baptistu draudzes baznīcā notika Martas Cakares (soprāns), Vilmas Landmanes (mecosoprāns) koncerts ar pianistu Valdi Treimani kā pavadītāju. Programmā bija solo dziesmas un dueti no latviešu un cittautu komponistiem ar Ziemsvētku saturu.

Koncertu ievadīja ar C. Reineka duetu — Tad, kad Kristus dzima. Tas skanēja pacilāti un aizveda klausītājus siltā svētku noskaņā. Iespaidīgi bija arī visi pārējie dueti. No latviešu autoriem dzirdējām J. Vītola — Nu dusi, puisīt un V. Ozoliņa — Šai svētā naktī (V. Moora), tie skanēja saliedēti un saistoši ar V. Treimaņa izjustiem pavadījumiem. V. Višteļa duetā — Svētā nakts (O. Cakare) melodiski vijīgi balsu gājieni un izteiksmīgi veidots pavadījums. Dziedājumi skaisti sakļāvās ar pavadījumu. Abām solistēm nevainojama dikcija un noturīga intonācija.

V. Landmanes solo priekšnesumā dzirdējām Glades — Ziemsvētku vakarā; Clokeja — Uz klusiem laukiem; abas labā tulkojumā skanēja pievilcīgi. No latviešu komponistiem sekoja V. Krūma iespaidīgā dziesma — Egļu zariņš (E. Ķezbere) un V. Dobrovoļska — Ziemsvētki svešumā (L. Venta). Šo dziesmu klausījāmies pirmo reizi. Saturu raksturo plašāks klavieru ievads, saistoša melodija un pavadījums. V. Landmanes dziedājums bija izteiksmīgs.

Martas Cakares solo atskaņojumos sekoja J. S. Bacha — Svētīgs, kas nāk; Kountza — Tumsā zvaniņi, Kreucha — Svētā nakts un V. Baštika — Baltais klusums (K. Eliass). Visi šie atskaņojumi bija iejutīgi, izteiksmīgi un saliedēti ar V. Treimaņa pavadījumiem.

Solo priekšnesumu atstarpēs dzejnieks Oļģerts Cakars noskandēja vairākas savas skaistās dzejas par Ziemsvētkiem, kas iejutīgi saturā sakļāvās ar mūzikā dzirdētiem priekšnesumiem.

Koncertu ievadīja mācītāja V. Landmaņa lūgšana, un nobeigumā viņš pateicās māksliniekiem par svētīgo devu un klausītājiem par atsaucību. Koncerts bija labi apmeklēts.

Eduards Ramats

Sniedze Grante

VALODA

Svešu ļaužu bari baltos lielceļus sabradā.
Svešu ļaužu sievas mūsu tīrumos klaigā.
Sveša valoda barga — prasa runājama.

Kur valoda mīlīgā, jaukā,
tūkstošus gadus skanējusi
Daugavai, Lielupei, Gaujai pāri?

Pāri Latgales ezeriem rāmiem.
Vidzemes pakalnos atskanējusi.
Kurzemē līgojusi.

Kur válodas teicēja —
tauta pati?

Ceļmalā nogrūsta.
Krāsmatās turas.
Savu dziesmu vēl dzied.
Bez asaru — raud.

Bet ienaidnieks, visu jau paņēmis,
v a l o d u ,
tūkstošus gadus, kas skanējusi
(— vienā vietā virs zemes,
zem saules —), atņemt
draud.

Jānis Širmanis

Zilene un Puzuru viri

PASAKA

Zilene jau sen bija metusi acis uz Puzuru saimnieka vecāko dēlu Kasparu. Stalto puisi tā gribēja dabūt sev par znotu un nešaubījās, ka ar viltību un buršanu nodoms izdosies.

„Esmu nesalīdzināmi gudrāka un veiklāka par citām sievām. Es protu kā maza zivtiņa peldēt pa straumi, pret straumi... Tik pacietību, pacietību," tā meitu mierināja.

Raganas meita bija diezgan glīta, bet māte gribēja to par skaistuli pārvērst. Par neredzētu skaistuli. Burvībām, ziedēm un dažādām zālēm vajadzēja gādāt, lai meitas mati būtu kā Puzura saimnieka lini, acis — kā neaizmirsteļu ziedi. Un strupo deguntiņu pastiept gaŗāku — arī to ragana prata.

„Un kad mana mīlule būs skaistāka par skaistu, tad raudzīšu puisi pievilināt. Labas izdevības arvien var atrast," Zilene mierīgu prātu maisīja zāles, kas derīgas skaistuma vairošanai.

Bet satikšanās ar Puzuru Kasparu gadījās neticami drīz.

Dažas dienas pirms Jaungada Kaspars pamāja brālim:

„Just! Iesim medībās!"

„Tūliņ!" Justs priecīgi atsaucās. „Mežcūkas esot manītas. Varbūt mums laimēsies svētku galdam svaigu cepeti sagādāt."

Labi apģērbušies, Puzura dēli devās uz Murķeļu mežu. Bet medības tai dienā nebija laimīgas. Aizauļoja stirnu buks. Zaķis pazuda sīku eglīšu jaunaudzē. Mežcūku tie pat redzēt nedabūja. Un puiši aizklīda mežā tālu, tālu, tālu.

Pievakarē sacēlās sniegputenis, un medības vajadzēja pārtraukt.

„Nu raudzīsim uz māju tikt!"

„Un jo drīzāk, jo labāk!" brāļi sasaucās.

Uz māju tikt nebija viegli. Sniegs aizputinājis pēdas. Zemi mākoņi aizsedza debesis. Nu vairs īsti nevarēja saprast, kur vakari, kur rīti.

Kad krēsla sabiezēja, mednieki vairs nepūlējās kādas ceļa zīmes meklēt. Tik uz priekšu, tik uz priekšu. Gribējās tikt no meža laukā. Bet velti! Koki, koki visapkārt. Beidzot starp kokiem tie manīja sīku gaismas svītriņu. Devās turp.

Pret milzīgas priedes stumbru it kā atspiedusies, stāvēja ļoti neparasta, triju pakšu baļķu mājiņa, augsta, ar šauriem lodziņiem paspārnē.

„E-ū!"

„Laikam Zilenes māja!" puiši saskatījās. Par Zileni tie jau agrāk bija dzirdējuši nostāstus. Esot burve, esot ragana. Un par Zileni to saucot tikai ogu dēļ. Vecene lasot zilenes un pārdodot, lai rādītu, ka ar ogošanu tā sev maizi pelnot. Patiesībā zīlēšana un buršana tai zeltu sagādājot. To puiši labi atcerējās, bet tie nedomāja no raganas mītnes ne bēgt, ne arī iet tai apkārt ar līkumu.

„Zilenei esot skaista meita. Tā ļaudis runā," Kaspars skatījās apkārt. Gribējās atrast kaut ko tādu, uz kā varētu pakāpties. „Pa lodziņu vajadzētu palūrēt, paskatīties, kāda māte, kāda meita." Viņš nebija redzējis ne vienas, ne otras.

„Tu vari pakāpties uz maniem pleciem," Justs piedāvājās. „Tā tu augsto logu sasniegsi. Pamet acis. Un tad apmainīsimies. Man arī gribas redzēt, kāda māte, kāda meita."

Justs noliecās, paņēma brāli uz pleciem un tad lēni piecēlās.

Kaspars nu varēja pa lodziņu paskatīties. Bet viņš maldījās, ja domāja, ka varēs slepus palūrēt.

Zilenei pie griestiem bija spogulis. Tas rādīja visu, kas ārpusē notiek. Kā Kaspara deguns parādījās virs palodzes, Zilene veikli atrāva logu. Un, kaut gan pārsteigta, jautri iesaucās:

„Ko es redzu! Puzuru Kaspars! Patīkami tikties! Kaspar, paskaties! Te blakus mana meita!"

„Redzu . . ."

„Skaista! Vai ne?"

„J-jā . . . Skaista gan . . ." puisis atzinās.

„Vai būsi precinieks? Teiksim — pēc kāda laika, kad būsi manu meitu iemīļojis? Un iegaumē labi: manai meitai pieder zelts! Ja to iekrautu ratos, tava tēva zirģelim būtu grūti smagos ratus pavilkt. Ko tu par to saki?"

„Es labāk klusēšu . . ."

„Vai tu domā, ka mana meita tev nebūs diezgan laba?"

„Nebūs!" puisis droši atbildēja. Viņš juta, ka no Zilenes meitas jāturas tik tālu, cik tālu vien iespējams. „Es vēl esmu jauns, bet vēlāk, kad būs laiks precēties, lūkošu sievu — ne naudas maisu."

„Ak tā!" Zilene nikni iesaucās. Tik pārdrošus vārdus tā nespēja paciest. Matos tai sprēgāja zilas dzirkstelītes. Caur zobiem tā murmināja: „Mana meita tam nav laba . . . Nu — lai raugās, vai pats būs labs vīrs . . . Hip-šķī, hip — šķī..." Zilene spēcīgi šķavājās.

Kā Kaspars, tā Justs ievēlās sniega kupenā. Arī tie sāka šķavāties un nevarēja vairs beigt. Acis asaroja bez apstājas. Škavādamies un asaras gainādami, brāļi klīda pa mežu. Tikai rīta gaismā tie sasniedza tēva sētu. Bet tie vairs nebija tie paši puiši, kas mežā iegājuši. Kaspars bija pārvērties par rīmu un Justs — par mantrausi.

Māte vēroja dēlus un bēdā: jās

„Nesaprotu, kas ar Kasparu noticis? Ēd par trim, guļ kā maiss, un par kādu darbu negrib ne dzirdēt. Un arī Justu grūti pazīt. Nauda, nauda tam tik prātā. Par skrandainu ubagu pārģērbies, aizgāja naudu diedelēt. Tāds kauns nu mums jāpiedzīvo."

Tēva pierē bija ievilkusies dziļa kroka.

„Mūsu dēli ir apburti," viņš nopūtās. „Pa mežu klīduši, maldījušies. Droši vien Zileni sastapuši. Un tā daudz ko prot. Vai nav dzirdēts!"

„Bet Kaspars un Justs nekā neatceras!"

„Par to ragana gādājusi. Būs jārauga kaut kā atspēlēties..." Puzuru saimnieka balsī bija dzirdama cieta apņemšanās.

Ziemas svētku vakarā Puzuru eglīte palika neaizdegta. Kaspars, desas luņķi un maizes klaipu notiesājis, raušu sietiņu iztukšojis, gulēja kā smags bluķis. Justs aizgājis pie baznīcas durvīm no mīkstsirdīgiem baznīcēniem kādu naudas gabalu izlūgties. Nebija neviena, kas varētu par gaišu eglīti priecāties.

Nākamajā rītā Puzuru saimnieks posās garam celam. Viņš bija dzirdējis, ka aiz lielā Dzērveņu purva dzīvojot gudrs vīrs: Purva Matīss. Ja tas esot labā omā, kas gan ļoti reti gadoties, tad cieminš varot dabūt dzirdēt visādus brīnumus. Protams, ja Purva Matīsa oma nelāga, tad cieminš velti ceļu mērojis.

Lai Purva Matīsu kaut cik iepriecinātu, Puzuru saimniece iesprostoja grozā visdižāko gaili — ciema kukulim. Piedevām cela somā vēl ielika prāvu sviestu piku un svētku karašas.

Purva Matīss gadījās labā omā vēl pirms gaiļa dziesmu dzirdējis, vēl pirms Puzuru saimnieces karašas garšojis. Tas lēni šķirstīja dīvainu grāmatu. Tai lapas bija melnas, burti balti. Šai melnajā grāmatā laikam varēja atrast padomu, kad padoma trūka.

Par Zileni arī tur kaut kas bija teikts, un Purva Matīss raustīja savas garās uzacis:

„Nesaprotu, kāpēc vecā gudriniece viegluprātīgi galvu cilpā bāzusi?" Matīss brīnījās. „Zilene droši varēja apburt Puzuru govis, lai tās aprauj pienu. Varējā gādāt, lai vistas kļūst kūtras olu dējējas. Bet Puzuru dēlus gan nevajadzēja apburt. Tā bija muļķība! Vai gan Zilene nezināja, ka par muļķībām dažreiz bargi jāmaksā? Bet — ne tā mana bēda! Klausies . . ." Purva Matīss cieši paskatījās Puzura acīs, „vai tu esi drosmīgs vīrs?"

(Turpinājums 18. lp.)

Īve Vīksne

beigusi Toronto universitātes bibliotēkas zinātņu fakultāti ar B. A. gradu, pēc tam turpinājusi studijas Broka universitātē Sv. Katrīnās, iegūstot paidagoģijas gradu. Pašreiz strādā par skolotāju Toronto. Ir studenšu korporācijas Spīdola locekle un aktīvi darbojas Sv. Katrīnu vanadžu kopā.

Foto: J. Liģers

Jauna autora jauna luga

Grand Rapidos 6. un 7. decembrī izrādīja jauna autora N. Š. Zemgaļa (pseudonims) atmiņu lugu trijos cēlienos Gaidi mani atkal mājās. Divos agrāk redzētos viencēlienos humoristiskā iekrāsojumā risināta paaudžu plaisa, jauniešu problēmas un latviešu dzīve svešumā.

Darbība risinās Vācijā, bēgļu nometnē 1946./47. g., kad no gūsta atgriezušies latviešu leģionāri, lai iekļautos kopējā saimē. 15 tēlotāji no vecākās, vidējās un visjaunākās paaudzes, lomu sadalījums atbilst katra spējām un veikumiem. Skatītāji varēja vērot nometnes mācītāju, administrātoru, policijas priekšnieku, UNRRA direktrisi, leģionārus u. c., kas tverti gan no nopietnās, gan humora puses. Acu priekšā pavīdējā toreizējie prieki, bēdas, neziņa par nākotni. Bija daži dziļas sirsnības apgaroti momenti, tad atkal dzirkstīja humors, skanēja karavīru dziesmas.

Izrādes beigās bagātīgi aplausi, ziedi — klēpjiem. Šī varbūt bija vienīgā reize, kad izrāde arī otrā dienā bija ļoti labi apmeklēta, kopskaitā to noskatījās tuvu pie 300. No tēlotāju saimes T. Valdmane pasniedza autoram un režijas vadītājam A. Lapsiņa gleznu Priedes, bet otrā dienā katram tēlotājam Latviešu kara invalīdu apvien. Mičigenā priekšnieks A. Ēversons un A. Laukvīrs nodeva kapt. A. Blāķa grāmatu Medaļas otra puse.

6. decembrī pēc izrādes biedrības lejas zālē bija rīkotas kopējas vakariņas visiem, kas sekmējuši šo mazo „teātŗa dienu" sagatavošanu un labo norisi.

V. Z.

Daugavas Vanagu organizācijas 30 gadi

Šā gada 28. decembrī apritēja 30 gadi, kopš 1945. gadā dibināja Daugavas Vanagu organizāciju. Otram pasaules karam beidzoties, rietumos palika aptuveni 25.000 latviešu nacionālo karavīru. Neviens vien no viņiem toreiz vēlējās izveidot biedrību bijušo cīnītāju apvienošanai. Laikam pirmais plašākai atklātībai pēckara vasarā Putlosā nometinātiem karavīriem tādu pamatdomu paudis plkv. Kārlis Lobe. Augustā maj. P. Balodis jau noteiktāk sācis pārdomāt par tādas kopējas organizācijas dibināšanu. Kopdarbībā ar majoriem V. Hāzneru un Jūl. Ķīlīti viņš ideju attīstīja Cēdelgēmas gūsta nometnē. Novembra beigās viņiem pievienojās kapt. Vilis Akermanis, kas kļuva par pašu dedzīgāko organizācijas dibināšanas idejas aizstāvi un populārizētāju. Daugavas Vanagu vārda autors ir Jūlijs Ķīlītis. Iniciātori šai idejā ieinteresēja plkv. Vili Janumu, kas bijušo cīnītāju apziņā bija palicis vadītājs ar izcilām spējām, kas šķietami bezcerīgās situācijās prata atrast piemērotu un pareizu atrisinājumu. Rosinātāju grupas pirmās pusformālās apspriedes vadīja plkv. Arv. Skurbe, vēlākais organizācijas Anglijas nozarojuma dibinātājs. No toreizējiem galvenajiem pamatlicējiem — tagad pēc trim gadu gadu desmitiem — organizācijas vadībā vēl darbojas: Jāzeps Utināns — Centrālās valdes priekšsēža 1. vietnieks un ASV valdes priekšsēdis Vilis Hāzners — Ideoloģiskās nozares vadītājs un Vilis Janums — goda priekšnieks.

Iniciātoru grupa Cēdelgemas dienas laikr. Laika Griežos 20. decembra numurā publicēja attiecīgu uzsaukumu par event. organizācijas dibināšanu. No 11.187 nometnes karavīriem interesi par jaundibināmo organizāciju bija izteikuši 7.787, t. i. apmēram 70 proc. Dibināšanas sapulcē 28. decembrī piedalījās 289 delegāti, kas organizācijas komisijā ievēlēja: V. Janumu, V. Akermani, E. Lauvu, Ž. Butkusu, V. Hāzneru, E. Vērzemnieku, G. Odiņu, J. Ķīlīti un D. Maļinovski. Komisija izstrādāja statūtu projektu. Pārsvarā bijis ieskats, ka organizācijā uzņemams ikviens nacionāli domājošs latvietis. Gūsta apstākļi bija spieduši Daugavas Vanagus apzīmēt par aprūpes biedrību, par mērķi atzīmējot — karā cietušo latviešu un viņu ģimeņu locekļu kultūrālo un saimniecisko aprūpi. Jaunā delegātu sapulce 1946. gada 6. janvārī ievēlēja DV pagaidu valdi: priekšnieku V. Janumu, vietnieku E. Lauvu, locekļus — G. Odiņu, J. Utinānu, E. Vērzemnieku, Ž. Butkusu, V. Eizānu, D. Maļinovski, J. Kalniņu, bet kandidātus — V. Hāzneru, R. Lazdiņu, E. Kažoku, J. Ķīlīti un D. Ķenci. Pieņēma arī statūtus, kaut tagad kooperācijas saskaņošanai kalpo Noteikumi DV organizācijas darbībai (pieņemti 1960. gadā). Cēdelgemā nobrieda ideja par organizāciju, to iedzīvināja, pieņēma statūtus un ievēlēja pirmo pārvaldes organu, bet citādi praktiskā darbā nometnē apzināja un reģistrēja karā kritušos un pazudušos karavīrus. Egīls Kalme teicis: „Vārds Cēdelgema vairāk piedēr mums nekā beļģiem. Pēdējiem tā ir tikai sādža, mums — simbols."

Ar leģionāru atlaišanu no gūsta un izvietošanos dažādās bēgļu nometnēs Rietumvācijā 1946. gada pavasarī sākās DV nākamais darbības posms. Pirmā delegātu sapulce brīvībā notika Hallendorfas bij. karavīru nometnē 1947. gada 15. janvārī, kur ievēlēja pirmo valdi: priekšsēdis V. Janums, vietnieks E. Lauva, locekļi — J. Utināns, J. Kalniņš, J. Gedrovičs, A. Vanags, V. Hāzners, D. Maļinovskis un E. Vērzemnieks. Atsevišķs pārejas posms Vācijā bija divu — angļu un amerikāņu joslas DV valžu darbība, un ar 1948. gada jūniju izveidotā Centrālā valde. Šie arī bija gadi, kad tautieši izceļoja uz citām zemēm un kontinentiem, kur pakāpeniski izveidojās jaunas DV saimes.

Nozīmīga bija arī latviešu sieviešu iesaistīšana DV darbos. Praktiski tas bija noticis jau atsevišķās zemēs, bet organizātoriski 1950. gada sākumā DVF valdes toreizējais priekšsēdis A. Tomāss aicināja Mariju Ķeņģi uzņemties šīs nozares vadību. Turpmākos mēnešos pie DVF nodaļām izveidoja pirmās vanadžu komitejas. Ar 1960. gadu vanadzes skaitās apvienotas vanadžu kopās, kur agrākās komitejas aizstāja kopas valde jeb vadība. 1952. gada aprīlī notika Anglijas vanadžu 1. salidojums, piedaloties visas organizācijas augstākai vadībai. 1955. gada augustā Centrālā valde uzaicināja M. Ķeņģi par CV vanadžu referenti, bet gadus vēlāk viņa kļuva par jaunizveidotās CV Vanadžu nozares vadītāju. Pēc 1966. gada visas organizācijas aktīvās vanadzes tiešās, vispārējās vēlēšanās ik pa 3 gadiem ievēl minētās nozares vadītāju resp. Daugavas vanadžu priekšnieci. Šai amatā visu laiku ir Marija Ķeņģe. Pag. gada 1. janv. vanadzēs bija apvienotas 2563 biedres, no tām 985 darbojas ASV.

Piecdesmito gadu sākumā atzina par nepieciešamu pārkārtot Centrālās valdes uzbūvi, lai tās izveidošanā varētu piedalīties visās zemēs izkaisītā kopība. 1951. gada rudenī visas organizācijas aktīvie biedri tiešās vispārējās vēlēšanās pirmo reizi vēlēja Centrālās valdes priekšsēdi resp. DV priekšnieku. CV locekļus ievēl skaitliski lielāko DV zemju saimes delegātu sapulces. Visi CV darbinieki amatos tiek ievēlēti uz 3 gadiem. Sešās vēlēšanās pēc kārtas, ar lielu balsu vairākumu, par DV priekšnieku ievēlēja Vili Janumu, tā ka organizācija viņa vadībā darbojās 24 gadus. No 1970.—72. darbības gadam priekšnieks bija Vilis Hāzners, bet ar 1973. gadu — J. Frišvalds. Centrālā valdē pašreiz vēl darbojas: priekšs. 1. vietn. J. Utināns, 2. vietn. Jēk. Leitītis, prezidija locekļi — N Bisenieks un S. Lindiņš, vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, valdes locekļi — G. Brikmanis, J. Masulāns, A. Puķīte, R. Šmitmanis; pieaicināti nozaru vadītāji — V. Hāzners un B. Šmita-Kalēja, un ģenerālsekretārs ir A. J. Bērziņš. Par valdes referentiem darbojas red. A. Liepiņa, komp. Im. Sakss, T. Sīlis, E. Rodze-Ķīsele un K. Uskalis.

Pag. gada 1. janvārī DV biedru kopskaits bija 9.432, no tiem vecumā līdz 30 gadiem — 733, apvienoti 132 nodaļās, apvienībās un kopās; organizācijas goda biedrs ir ev. lut. baznīcas archibīskaps Arnolds Lūsis, bet goda priekšnieks plkv. Vilis Janums. Dažu atsevišķu zemju saimēs ir goda priekšsēžu institūts; tā Anglijā goda priekšsēdis bija sūtnis K. Zariņš, bet tagad Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš. Visiem organizācijas aktīviem biedriem vienādas tiesības un pienākumi, ieskaitot tiesību tikt ievēlētiem ikvienā amatā vadībā. DV pašreiz darbojas 12 valstīs; to valžu priekšsēži ir: Anglijā — L Rumba, Argentīnā — F. Pāvulāns, ASV — J. Utināns, Austrālijā — J. Masulāns, Beļģijā — E. Ozols, Brazilijā — P. Ļāvāns, Dānijā — V. Kiršteins, Francijā — A. Lediņš, Holandē — A. Freierbergs, Kanadā — G. Brikmanis, Rietumvācijā — J. Leitītis un Zviedrijā — Z. Dzelme.

Gadu gājumā organizācija izveidojusies par vispārēju nacionālu latvju cīnītāju kopību. Vārds — cīnītāji — šeit lietots tādā nozīmē, ka vanagi un vanadzes, kā arī DV jaunatne, ar saviem darbiem un līdzekļiem atbalsta tagad un nākotnē organizācijas mērķu un uzdevumu īstenošanu. Galvenais šinī ziņā un pamatā ir darbi un centieni Latvijas brīvības un tautas vitālo interešu labā. Tie, līdzās latviskās izglītības un jaunatnes audzināšanas darbam un tā sekmēšanai, — ir priekšplānā. Izcila vieta ierādīta kultūras un sabiedriskam darbam. Novārtā nav palicis arī palīdzības darbs, kas sākotnēji bija pats galvenais.

Kopš darbības sākuma Vācijā organizācija vienmēr piedalījusies un atbalstījusi mūsu pārstāvību darbu, kā to, kas veidots politiskajā trimdā, tā to, kas pārstāv Latvijas valsti. DV ir veicinājuši nacionālo pārstāvību izveidošanu uz vietām, kā, piem., Latv. nac. padomi Lielbritanijā, tāpat Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centru, tā arī strādājuši līdz PBLA izveidošanā. Tas viss sekmējis tagadējo stāvokli, tā ka visa mūsu politiskā trimda spēj reprezentēties kā vienots spēks. Daudzos šais institūtos DV biedri sastāda amatpersonu kodolu vai pat vairākumu. Arī Helsinku konferences nobeigumā mūsu galvenie darītāji — U. Grava, Im. Freimanis, Ā. Šilde — paši ir DV organizācijas locekļi.

Materiāli un citādā veidā atbalstīti atsevišķi institūti un pasākumi, kā, piem., Latviešu nac. fonds (tagad gadā ar apm. 3.000 dol.), radioraidījumi uz okupēto Latviju; PBLA atsevišķi pasākumi; 16 DV vienības, ieskaitot Centrālo valdi, iestājušās ar savām iemaksām PBLA Latvijas brīvības fondā. Organizācijas mērogā izveidots informācijas darbinieku kodols Tālāks uzdevums ir izveidot pie nodaļām, kur vien iespējams, informācijas darba kopas ar uzdevumu veicināt publicitāti iezemiešu presē, meklēt un veidot sadarbību ar šejienes politiskiem un sabiedriskiem darbiniekiem. Austrālijas valdē pag. gada novembrī bija aicinājusi turienes DV biedrus aktīvi piedalīties Austrālijas federālā parlamenta vēlēšanās, lai sekmētu Baltijas valstu interesēm labvēlīgu vēlēšanu iznākumu.

Vispārējo rosību raksturo šādi skaitļi organizācijas 1974. darbības gadā: darbojušās 16 teātŗa un 18 tautas deju kopas, 18 koŗi, 45 bibliotēkas, 30 sporta un 75 citas pašdarbības vienības; sarīkoti 150 akti, 93 referāti, 64 koncerti, 48 teātŗa izrādes un 551 citi sarīkojumi. Jaunatnes latviskās izglītības un audzināšanas pasākumi atbalstīti ar apm. 20.000 angļu mārc. Pie Bostonas DV apvienības darbojas Latviešu teātŗa krātuve, kuŗā Valentīne Lamberga sakopojusi pāri par 2000 latv. un cittautu autoru lugas, kuŗu pilnīgs saraksts nupat piesūtīts visu zemju valdēm. Pie CV latviskās izglītības veicināšanai darbojas Plkv. Viļa Januma fonds. 3. Glob. DV dienu gadījumā, kas Londonā risināsies 1976. gadā no 27. līdz 31. augustam, izsludinātas jaundarbu sacensības — literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās un atsevišķi vēl kokļu mūzikas kompozicijās. DV publicē savu žurnālu, kalendāru, un Kanadā līdz 1971. gada beigām arī laikr. Latvija Amerikā. Pieder 22 nekustami īpašumi, kuŗu vērtība pārsniedz 1 milj. angļu mārc. Organizācijas pirmo 25 gadu darbība dokumentēta rakstu krājumā Laiks, telpa, ļaudis, kuŗa pirmā grāmata iznāca pērngad, otra grāmata iznāk tagad, bet trešā grāmata sagatavošanā.

Latvijas brīvības cīnītāju darbu un likteņu dokumentēšanai organizācija sešdesmito gadu sākumā publicēja jaunā izdevumā Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsturi. Par leģionāru cīņām izdota grāmatu serija Latviešu kaŗavīrs 2. pasaules kaŗa laikā, kuŗas 4. sējums iznāks šā gada aprīlī. Iecerēti vēl citi sējumi. Padomā arī vēl citas publikācijas. Centrālā valde 1952. gadā organizācijā ieviesa Latviešu leģiona dienas atzīmēšanu 16. martā. Pati lielākā goddevība visu laiku latvju kaŗavīru un patriotu varonībai, cīņām un upuriem nākotnē būs — Latvijas brīvības un neatkarības atjaunošana! Šim lielajam mērķim darboties Daugavas Vanagi savā saimē aicina ikvienu!

Jānis Frišvalds

Ieeja Cēdelgemā, Beļģijā. Pie uzraksta agrākais DV priekšnieks Vilis Hāzners.

LA archīvs

Liels Adventa koncerts Klīvlandē

Klīvlandes Apvienotās draudzes koris katru gadu dod divus augstvērtīgus garīgos koncertus. Šī tradicija turpinās jau vairāk nekā desmit gadu, kad to iesāka pirmais šī koŗa diriģents — šo rindu autors. Pēc tam dažus gadus kori vadīja dziedone - diriģente Valija Melliņa, bet tagad — komponists - pianists Dr. Vilnis Ciemiņš. Dažas dziesmas iestudē un diriģē arī meiteņu dziedātāju un koklētāju ansambļa Aijas diriģente Ausma Pirktiņa. Šiem koncertiem arvien zīmīga bijusi rūpīgi iestudēta programma, arvien atskaņojot arī vienu vai divus liela apmēra komplicētus darbus — kantātes vai oratorijas, nevairoties arī no visai laikmetīgu iekrāsu kompozicijām, kuŗu iestudēšana prasa no koŗa gandrīz vai profesionālu varēšanu un milzīgu piepūli.

Arī šoreiz koncerta programmā bija divi šādi lieldarbi: paša diriģenta V. Ciemiņa „Ziemsvētku liturģija ar Karolas Dāles, Elzas Ķezberes un Bībeles tekstiem un Arvīda Purva „Psalmu kantāte" ar soprāna un baritona solo, duetu, klavierēm un ērģelēm. Koris klavieŗu pavadījumā atskaņoja C. Grundmaņa trīs mūzikā mazvērtīgas miniatūras — Ziemsvētku dziesmiņas, Jāzepa Vītola „Dievišķais mirdzums," bet sieviešu koris — Jēkaba Graubiņa „Svētvakarā" un šī raksta autora „Vai tu dzirdi, vai tu mani" (Zinaīdas Lazdas teksts.). Bez tam vēl sieviešu trio — Zaiga Tērauda, Ausma Pirktiņa un Zaija Kēlere apskaužami tīrā un arī citādi simpatiskā skanīgumā V. Ciemiņa klavieŗu pavadījumā nodziedāja Christiansena „Svētku jausmas." Jaunais spožais pianists Jānis Zemzars, kuŗš spēlēja arī Purva kantātes klavieŗu partijas, šoreiz, kā par brīnumu, ne viscauri slavināmā technikā un debatējamā interpretācijā atskaņoja Alfreda Kalniņa „Balādi." Par solistiem vēl piedalījās soprāns Lauma Lagzdiņa un vīru dubultkvarteta „Tēvzeme" vadītājs baritons Edvīns Štelmanis.

Koŗa dziedājumi ritmos, dinamikā un intonācijā izslīpēti ar slavējamu rūpību un precizitāti. Viss tas izcili talantīgā profesionālā mūziķa — ārsta V. Ciemiņa nopelns. Arī viņa palīdze Ausma Pirktiņa, kuŗa diriģēja trīs dziesmas, līdzīgi Ciemiņam, totāli caurcaurim aplipusi ar tīras un precīzas mūzicēšanas vislabākajām tradicijām. Savā koŗa apmācīšanas un diriģēšanas varēšanā viņa sistēmatiski kāpj kalnup. Sevišķi daudz prieka sagādāja jaunā ērģelniece Līga Zemesarāja. Ar viņas ērģeļu iespaidīgajām debijām abās milzu kantātēs visai apmierināts arī pats Dr. V. Ciemiņš. No solistu balsīm par izcilāko jāatzīmē dziedāšanas skolotājas Zaigas Tērraudas kristalltīrais simpatiskas nokrāsas soprāns. Daudz atzinības pelna arī Ausmas Pirktiņas mecosoprāns un dziļais, masīvais Zaijas Kēleres alts.

Par Ciemiņa kolosālo, laikmetīgās mūzikas garā komponēto „Ziemsvētku liturģiju" esmu jau izteicies pēc pirmatskaņojuma priekš divi gadiem, tāpēc šoreiz lai daži teikumi vienīgi par Arvīda Purva „Psalmu kantāti."

Šis masīvais liedarbs ievērojami uzpilda mūsu garīgās mūzikas apcirkņus. Ērģeļu un klavieŗu partijas rakstītas „laikmetīgāk" nekā koŗa un solistu dziedājumi. Katrā ziņā šī Purva kantāte ir ievērojamu vērtību darbs, kaut arī varētu dažu ko vēlēties citādi, piemēra pēc, nobeiguma korāli „Teici to Kungu", kur pirmo un trešo pantu dzied līdz arī koncerta klausītāji. Vidējais pants ar daudzajiem balsu, ērģeļu un klavieŗu „izrotājumiem" un melodijas uzticēšanu vīru balsīm lielā mērā izposta nobeiguma monumentālitāti. Pēc vienas vienīgas reizes noklausīšanās neiedrošinos pateikt arī vēl ko vairāk.

Nobeigumā lai sevišķa atzinība un pateicība itin visiem koncerta izpildītājiem par tik augstvērtīgu sniegumu un arī — par ļoti latvisko programmu. Iepriecina, ka Klīvlandes latvieši līdz šim spējuši iztikt bez Marģera Zariņa kompozicijām. — Neliēlais 30 balsu draudzes koris ir spējīgs pieveikt kaut kuŗu viskomplicētāko partitūru, jo balsu sastāvs ir izcili labs. Patiess paldies Dr. V. Ciemiņam un visai mūsicētāju saimei! —

J. Kalnietis

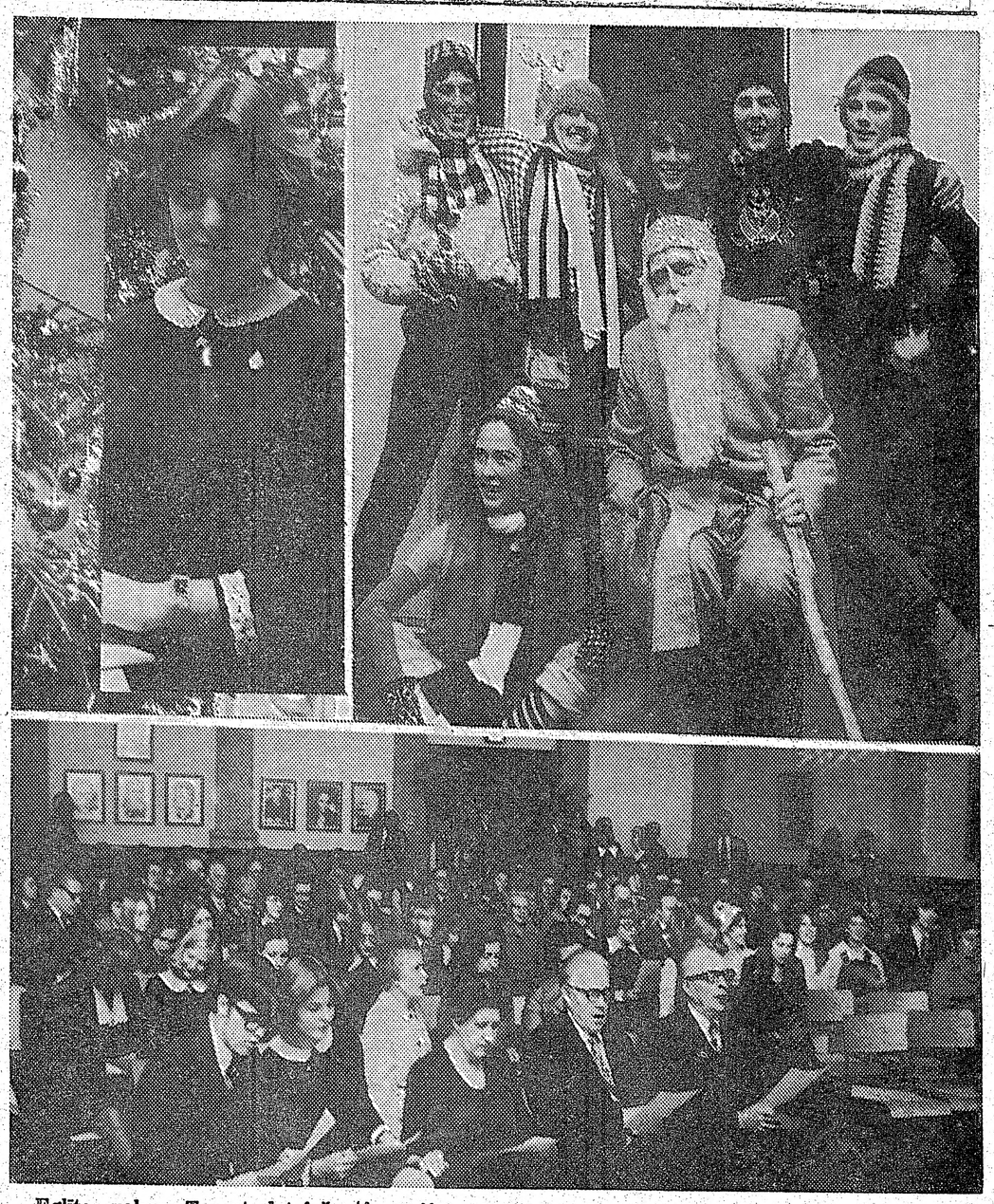

Eglītes vakars Toronto latviešu ģimnazijā. Augšā pa kreisi programmas vadītāja Anita Vaivare, pa labi — svētku vecītis (E. Pētersons) ar rūķiem Dīnu Kalnu (priekšā) un aizmugurē — Andreju Dzintaru, Edgaru Gobu, Lauri Kuksi, Egilu Stiebriņu un Edvartu Prauliņu. Apakšā eglītes vakara dalībnieki. Svētbrīdi vadija mācītājs A. Čops.

Foto: J. Ligers

Dobeles jaunatnes dziesmu svētki

Šovasar Toronto risināsies 6. Latviešu dziesmu svētki Kanadā ar plašām Latviešu dienām un daudzām sanāksmēm. Ievadot jauno, 1976. dziesmu gadu, būs interesanti atcerēties līdzīgus svētkus neatkarīgās Latvijas pirmajos gados, kad strauji sāka veidoties mūsu kultūrālā dzīve brīvajā valstī, kur jo sevišķa loma bija toreizējai jaunatnei, tāpat kā tagadējai trimdas jaunatnei, kas rosīgi piedalās mūsu kultūras dzīvē. Izmantodams Otto Krolla atstātos manuskriptus, mūsu laikraksta līdzstrādnieks Nikolajs Vīksniņš devis tā laika kultūrālo pasākumu izgaismojumu, plašāk pievēršoties Dobeles jaunatnes dziesmu svētkiem pirms 50 gadiem Latvijā.

Valentīna Bērzkalna Latviešu dziesmu svētku vēstures II daļa veltīta Dziesmu svētkiem neatkarīgajā Latvijā. To ievada nodaļa: Pirmās ieskaņas — Latvju jaunatnes svētki un atceres dziesmu dienas 1922.—1923. gadā.

Pēc Latvijas brīvības cīņu beigām jau 1920. gadā jaunajā valstī sākās ne tikai Latvijas jaunveidošana materiālas dzīves plāksnē, bet arī dažādās gara kultūras nozarēs. Jau 1920. g. 18. novembrī Ulmaņa valdība izsludināja likumu par Kultūras fondu, bet 1920. gada 30. maijā Nacionālajā operā notika A. Kalniņa operas Baņuta pirmuzvedums. Pēc gada sekoja J. Mediņa operas Uguns un nakts pirmās daļas izrāde. 1922. gadā nodibināja Liepājas operu, bet 1923. gadā Daugavpilī — Latvju tautas konservātoriju.

Daudz šķēršļu izvirzīja arī pati dzīve, jo zeme un ēkas bija nopostītas. Tāpēc lauku iedzīvotājiem bija jāstrādā daudz smagāk nekā pilsētniekiem. Sākumā plašāka koŗu darbība bija problēmatiska. Tomēr dziesmu gars tautā nebija zudis. Vajadzīga bija jauna iniciātīva. Tā šoreiz nāca no jaunatnes. Pirmā latvju jaunatnes svētku iniciātīva nāca jau 1917. g. beigās no nodibinātās Latviešu jaunatnes savienības, kā arī no 1920. g. nodibinātās Nacionālās jaunatnes savienības. 1921. g. beigās izveidojās rīcības komiteja, kas nolēma sarīkot jaunatnes svētkus 1922. gadā. Prezidijā darbojās A. Laiviņš un J. Kuplis (LJS), J. Balodis (LKVB), L. Terpovics (Raiņa klubs) un J. Pone (NJS), bet Sociāldemokratu jaunatnes savienība internacionālo mērķu dēļ no kopdarbības atteicās. Goda prezidijā ievēlēja A. Daugi, Kr. Baronu un J. Raini. Svētku norisei izraudzīja laiku no 18.—22. jūnijam. Svētkos ieradās 126 koŗi ar apm. 3000 dziedātājiem, to vidū 70 koŗi, kas bija dibināti pēc kaŗa. Svētdienas vakarā Nacionālās operas namā notika A. Laiviņa Jūŗas gaigaliņas izrāde, bet Esplenādē otrā dienā pēc koŗu koncerta pantomīmas Svētki Zilā kalnā uzvedums, kam mūziku bija devis A. Melngailis un režiju veica Biruta Skujeniece.

A. Dauge ierosināja 1923. g. vasarā sarīkot Rīgā dziesmu dienas Pirmo vispārējo dziesmu svētku piemiņai. Šādas svētku dienas arī sarīkoja un šais svētkos piedalījās 36 koŗi ar apm. 1500 dziedātājiem. Šais svētkos piedalījās 19 koŗi no Rīgas, 12 — no Vidzemes un 5 — no Kurzemes un Zemgales. Notika arī dziesmu un sporta svētki Jelgavā un Valmierā.

Otto Krolls ir atstājis plašāku manuskriptu savas grāmatas Skrējiens cauri dzīvei II daļai. Tā kā to nav paredzēts publicēt, tad šoreiz izmantosim to, lai pakavētos pie Dobeles novada jaunatnes dziesmu svētkiem 1926. gadā. Tos sarīkoja Centrālā latviešu jaunatnes savienība kopā ar Latviešu kultūras veicināšanas biedrību, atstājot faktisko rīkošanu vietējām organizācijām, pašam paliekot „aizmugurē". Šie svētki notika 1926. g. 31. jūlijā un 1. augustā. Rīcības komiteja publicēja arī savu vienreizējo izdevumu Viestura cilts, kuŗa noorganizēšana un redakcija atradās pilnīgi centra vadībā. Oficiālā izdevēja bija Dobeles novada jaunatne un dziesmu svētku rīcības komiteja. Atbildīgais redaktors bija LJS priekšnieks A. Laiviņš, bet redakcijas komitejā O. Krolls, A. Brumelis un K. Freibergs. Tā kā šiem svētkiem ir plašāka kultūrvēsturiska nozīme, tad iepazīsimies ar šo svētku norisi.

31. jūlijā pl. 7 vakarā Dobeles baznīcā notika liturģisks dievkalpojums un koncerts. Piedalījās mācītājs E. Bergs, mācītājs J. Straumanis, CLJS simfoniskā oorķestŗa stīgu kvartets prof. L. Bētiņa vadībā, dziedāja operdziedonis L. Ramats. Pēc ievada liturģijas

(Turpinājums 17. lp.)

DV TEĀTRIS KANADĀ

Jāņa Viesiena

JĀNIS REITERS

sestdien, 1976. gada 17. janvārī, pl. 8 vak.

Bickford Park skolas auditorijā,

777 Bloor St. W.

Režisors Gunārs Vērenieks

Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā,

tel. 921-7121

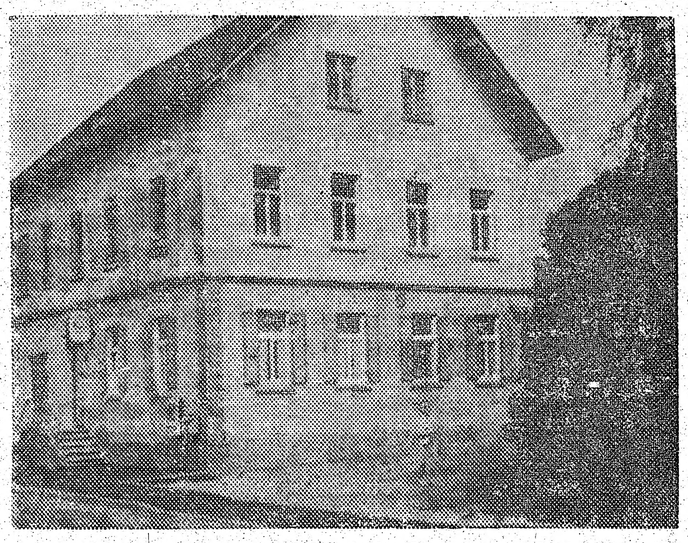

Jaunais Latviešu kaŗa invalidu apvienības nams Rietumvāci jā.

Iesvētīts latviešu kaŗa invalidu nams

Auciemā, Bavārijā, pagājušā gada beigās prāv. E. Rozītis un prāv. R. Mutulis iesvētīja pērn iegūto Latviešu kaŗa invalidu apvienības namu, klātesot lielam viesu pulkam. LKIA centrālās valdes priekšsēdis savā uzrunā norādīja, ka nams ir tautas dāvināts skaists piemineklis visu cietēju piemiņai un tā durvis būs atvērtas visiem latviešiem un visām organizācijām visāda veida nacionāliem sarīkojumiem.

Iebraucot Au ciemā, jau pa gabalu vidēja gaiši pelēkais nams, pie kuŗa plīvoja Latvijas karogs. Sēta un iela malas bija auto pārpildītās. Jau nama priekšnamā murdēja pretī cilvēku balsis un nāsīs sitās svaigas krāsas smārds. Pirmajā stāvā svētku zāle bija krāšņi dekorēta šim svinīgajam gadījumam. Uz galda, pārklāta ar tautisku segu, stāvēja vāze ar sarkanbalti sarkaniem ziediem un trijžuburainā lukturī dega sveces. Aiz galda uz sienas starp sakrustotiem Latvijas un Vācijas karogiem piestiprinātas LKIA un DV emblēmas, virs tām Latvijas ģerbonis. Aiz runātāju pults LKIA karogs ar organizācijas emblēmu un ar zeltā izšūtu gada skaitli 1917., kas liecināja, ka organizācija dibināta Latvijā jau 1917. gadā.

Atklājot svinības LKIA centrālās valdes priekšsēdis L. Gūtbergs norādīja uz nama iegūšanas gaitu un uz to, ka šinī namā varēs dzīvot invalidi, kuŗi to vēlēsies. Bez tam nams atvērs durvis visiem un visām latviešu organizācijām, biedrībām, draudzēm, latviešu māksliniekiem izstādēm, bērnu vasaras nometnēm un visāda veida nacionāliem sarīkojumiem. Šis nams domāts ne tikvien tagadējām vajadzībām, bet arī tām paaudzēm, kas nāks pēc mums un vēlēsies palikt par latviešiem. Šis nams ir tautas dāvināts skaists piemineklis visu cietēju latviešu piemiņai. L. Gudbergs izteica pateicību latviešiem visā pasaulē, kas palīdzēja kaŗa invalidiem šo namu iegūt, un lūdza abus prāvestus namu iesvētīt.

Pēc baznīcas himnas — Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils nodziedāšanas prāv. E. Rozītis svētrunā pieminēja šo brīdi, kas ir skaists sapņa piepildījums, jo nu invalidiem ir pašiem savs nams. „Tas visu spēj, kas tic . . .” prāvests šos Jāņa evaņģelija vārdus vēlēja namam un invalidiem par vadmotīvu.

Prāv. R. Mutulis novēlēja, lai šis nams visus vienotu un lai latvieši tanī varētu pulcēties sanāksmēm un nacionāli kultūrālos sarīkojumos.

Pēc kopīgas lūgšanas prāv. E. Rozītis iesvētīja namu: „Lai šis nams ir tam Kungam. Lai šis nams ir tā vieta, kur Dieva gods mājo un viņa žēlastība valda. Lai šī vieta kļūst svētīga darbam, atpūtai, sirsnīgai sadzīvei un savā laikā arī svētīgai aiziešanai.”

Au ciema birgermeisters vēlēja mājīgumu šinī namā un apsolīja katru iespējamo palīdzību. Viņš uzdāvināja namam sudraba šķīvi ar ciema vapeni. Plkv. Karps, kas sadarbojas ar latviešu darba rotu, cildināja latviešu čaklumu un aicināja stāties pretī jaunatnes demorālizēšanai, kas tiek vadīta no austrumiem.

E. Kazekovskis apsveica no Kaizerslauternas latviešu komitejas.

Manheimas rotas komandieris maj. K. Siljakovs savā runā norādīja, ka visiem vēl ciešāk jāsaslēdzas vienā kopībā, ar apziņu, ka nedrīkstam dzīvot tikai katrs sev. Sarkanbaltsarkanās krāsas, kas grezno šo namu, rāda to ceļu, kāds ejams tiem, kuŗus mēs atstāsim aiz sevis.

Iesvētīšanas svinīgā daļa nobeidzās ar dziedoņa Borisa Piekalniša īsu koncertu E. Rozīša klavieŗu pavadījumā.

Vēl personiski sveicienus nodeva P. Začs no Hamburgas latviešu komitejas, V. Kreicbergs no Bavārijas latviešiem, O. Dāvis no neredzīgo kopas, kpt. J. Grīnvalds no Kanadas LKIA un citi.

Rakstveida apsveikumus bija piesūtījuši: archibīskaps A. Lūsis, bij ministrs R. Liepiņš, Latvijas sūtniecības lietvedis Londonā T. V. Ozoliņš, diplomātiskais pārstāvis Francijā Bērends, bij. ministrs J. Tepfers, DV Rietumvācijā Valdes priekšsēdis J. Leitītis, LCK ģenerālsekretārs A. Dzelzkalns, prāv. M. Lizdiks, ELJAs valdes priekšsēdis A. Zemītis, MLĢ direktors Ed. Silkalns, JKS valdes priekšsēdis Lubočka, pirmais LKIA valdes priekšsēdis R. Ancāns un daudzi citi no visām zemēm.

I. Blažēvics

Diktātūram divējādi mērogi

ZVIEDRU PRESES ATBALSIS PAR LATVIJU UN IGAUŅU TIESĀŠANU TALLINĀ

Malmes pēcpusdienas laikraksts Kvälsposten jautā, ar kādām juridiskām tiesībām rietumu valstis Helsinkos iztirgoja Baltijas valstis Pad. savienībai? Šīm tautām ir pašām savi pārstāvji, kas var piedalīties sarunās. Vai tās ir bailes, kas pasaulei liek aizturēt elpu, kad Pad. savienība atveŗ muti? Tā ir nodevība ne tikai pret Baltijas valstīm, bet visu cilvēci. Vai pasaule nav nekā mācījusies, ja var aiziet tik tālu?

Astoņpadsmitais novembris Latvijai ir valstssvētki, tas vienmēr atgādinās neatkarības laiku, kuŗu tauta ieguva simtiem gadu ilgās cīņās. Kamēr vien kāds latvietis runās savu valodu, tik ilgi skanēs valsts himna Dievs, svētī Latviju.

Tas pats teksts ievietots arī otrā Malmes laikrakstā Skånska Dagbladet.

Vairāki zviedru laikraksti pievērsuši uzmanību tiesas prāvai Tallinā. Pirms dažām nedēļām moderatu parlamenta loceklis P. O. Strindbergs jautājis ministru prezidentam O. Palmem, vai zviedru valdība ir domājusi kaut ko darīt piecu igauņu labā, kas rakstījuši vēstules Apvienotām nācijām. Tagad saņemta atbilde nevis no ministru prezidenta, bet ārlietu ministra S. Andersona.—Mums ir mazas iespējas iespaidot tiesu prāvas citās zemēs, paskaidrojis ministrs. Bez tam Tallinā prāva ir jau noslēgusies, un augstākais sods piespriests seši gadi, nevis nāves sods. — kaut zviedru valdībai ir grūti iespaidot tiesu prāvas citās zemēs, Spānijas gadījumā valdība iestājās ar visiem diplomātiskiem līdzekļiem.

Laikraksts Norrkopings Tidningar jautā, vai šī iestāšanās ir atkarīga no kādas zemes ģeografiskā stāvokļa, vai sociālistisko zemju diktātūrās ir grūtāk izsekot notikumiem nekā citās, tā saucamās atklātās diktātūrās? Vai pret marksistiskām diktātūrām valdībai jāizturas maigāk nekā pret citām? Vajadzētu dot atklātu paskaidrojumu, jo Skonē vairāki laikraksti ir pievērsuši Tallinas prāvai lielu uzmanību, ir pat vākti paraksti apvainoto igauņu aizstāvēšanai. Bez tam Tallinā gaidāmas citas prāvas. Būtu labi, ja ministru prezidents O. Palme jau izziņotā viesošanās laikā Pad. savienībā paceltu jautājumu par necilvēcisko apiešanos ar politiskajiem gūstekņiem, jo arī Pad. savienība ir parakstījusi Helsingforsas vienošanās dokumentu.

Gefle Dagblat lieto stingrākus vārdus. — Pad savienībā ir ļoti cieta diktātūra. Pēc Amnesty International ziņojuma tur vēl arvien atrodas ieslodzījumā vai soda nometnēs ap 10.000 politiskie gūstekņi. Kādēļ zviedru valdība ir tik piesardzīga pret Pad. savienību? Ārlietu ministrs S. Andersons televīzijas raidījumā gandrīz aizstāvēja Pad. savienību, teikdams, ka tur nav tik cietas diktātūras kā Čilē. Pad. savienībā apcietinot tikai pēc tiesas sprieduma. Taču mentālās slimnīcās cilvēkus iesloga bez brīdinājuma. Pad. savienībā drīz būs 60 gadu veca boļševiku diktātūra. Miljoniem cilvēku režīms ir likvidējis, slepenajai policijai ir milzīga vara. Mēs ceram, ka pēc 60 gadiem Čilē vairs nebūs tādas diktatūras, palīdzinot ar Pad. savienību. Ārlietu ministrs bija Ungārijā un atklāti runāja. Viņš noraidīja diktātūras, bet tikai tādas kā Spānijā un Čilē. Arī ministru prezidents O. Palme, viesarā ciemojoties Kubā, lietoja tikpat nepatiesus vārdus.

Sydsvenska Dagbladet publicē kādu komūnistu manifestu. Kopš sarkanarmija okupēja Čechoslovakiju, Eiropas komūnisti ir sašķēlušies divās frontēs. Italijas komūnistu partija ir revīzionistiska, un to uzskata par sociāldemokratisku. Šīs partijas vadītājs E. Berlingers un viņa Francijas kollēga G. Maršēs ir vienojušies un publicējuši ievērojamu dokumentu. Starp citu: — Visas brīvības, vai tās ir pilsoniskās demokratijas, vai tautas izcīnītas, ir jāgarantē un jāpaplašina. Tas attiecas uz domu un uzskatu brīvību, preses brīvību, brīvi iebraukt un izbraukt valstī, privātās dzīves neaizskaŗamību, reliģijas brīvību un brīvību visām filozofiskām, kultūrālām un mākslas strāvām.

Abas komūnistu partijas atzīst, ka opozicijas partijām jāpastāv, juridiskām iestādēm jābūt neatkarīgām un demokratiskām. Pad. savienībā cīņa par demokratisku brīvību tiek uzskatīta par pretvalstisku, kā to pierāda tiesas prāva Tallinā.

Šis Rietumeiropas komūnistu manifests grib apvienot visu komūnistu partiju neatkarību no Maskavas, konstatē Malmes laikraksts.

Šķiet, arī Zviedrijas komūnistu partijas vadītājs L. Verners grib sekot italiešu un franču kollēgu paraugam. Jau ilgu laiku partijā notiek šķelšanās starp asajiem staļinistiem un mērenajiem kreisajiem. Konflikts saasinājies pat tik tālu, ka partijas ziemeļu apgabala priekšsēdis G. Norbergs atstādināts no amata un izslēgts no partijas. Staļinistu laikraksts Norrskensflamman partijas vadību kritizē ar tādiem vārdiem kā: ķildu meklētāji, draudētāji, neprašas, muļķi, tenkotāji, skandalisti, kaitētāji u.t.t. Šī šķelšanās var apdraudēt partijas sekmes nākošās parlamenta vēlēšanās.

A. D.

Mēs viņus te negribam

FILMA PAR KAZAKU IZDOŠANU ANGĻU TELEVĪZIJĀ

Britu televīzija BBC 2 pirms kāda laika rādīja filmu — Pavēles no augšas (Order from Above), kas pamatota uz N. Betela grāmatu — Pēdējais noslēpums. Filmā rādīja krievu, sevišķi kazaku kareivju un civīlo pilsoņu piespiedu repatriāciju laikā no 1945.—1947. g., ko izdarīja britu armijas vienības uz „pavēli no augšas”, ko deva tā laika britu valdība uz Antonija Īdena — ārlietu ministra — ieteikumu.

Šīs dokumentārās filmas sagatavotājs Roberts Vass necilvēcīgās akcijas atbildību nepārprotami uzliek Īdenam, rādot arī ar viņa roku uzrakstīto atzīmi uz kāda dokumenta malas: „Mēs viņus te negribam,” arī pēc tam, kad viņam bija norādīts, kas sagaida repatriētos gūstekņus un civiliedzīvotājus, pie „tētiņa Džo” atgriežoties. Čerčils mēģinājis iebilst, lai lietu liek vēlreiz priekšā ministru kabinetā, bet Īdens nav uz viņu klausījies. Staļins tajā laikā bija labsirdības un varonības simbols, kam nevarēja piedēvēt nekādu ļaunu nodomu pret saviem pilsoņiem. Pat krievu un kazaku izmisuma soļi — pašnāvības, mātes, kas nonāvēja savus bērnus, pirms pašas devās nāvē, priesteŗu lūgšanas, nekas neatvēra britu valdošām personām acis.

Filmā liecības par šo šausmu laiku dod bij. britu armijas virsnieki, kuŗus vēl tagad, pēc 30 gadiem, mokot murgi par pieredzēto. Bet armijā pavēle bijusi jāizpilda. Liecības dod arī tie nedaudzie, kas no šīs Bērtuļa nakts paglābušies. Tikai Īdens, kam varbūt būtu bijis visvairāk kas sakāms, atteicies filmā izteikties.

Kādas intervijas iespraudums no 1960. gada liecina, ka šī britu valstsvīra domāšana nav mainījusies. Īdena norādījumu, ka viņš padevies tāpēc Staļina gribai, ka baidījies par sabiedroto — angļu un amerikāņu — gūstekņu likteni, filmā noraida kā nenozīmīgu. Staļins nekam nav turējis savus solījumus un nav to darījis arī attiecībā uz gūstekņiem. Pad. savienība esot vienīgā valsts pasaulē, kas savus mājās pārnākušos gūstekņus sodīja ar nāvi, cietumu vai spaidu darbiem. Filma balstās uz dokumentiem, ko tagad, pēc 30 gadiem, drīkst publicēt.

Lai gan filmā rādīja tikai krievu resp. padomju pilsoņu repatriācijas traģēdiju, mums tā atgādināja tos pieņēmumus, kādus pret latviešu kaŗavīriem un arī civīlajiem pilsoņiem izlietoja padomju sevišķās repatriācijas komisijas.

T. P.

KLĪVLANDE

● Apvienotās draudzes dāmu komiteja rīkoja Ziemsvētku gardumu tirdziņu ar pankūku brokastīm tirdziņa apmeklētājiem. Draudzes vajadzībām ar to radies labs atlikums.

● Pirmā Ziemsvētku eglīte atmirdzēja gaidu un skautu sarīkojumā 13. decembrī Apvienotās draudzes namā. Pēc māc. K. Brieža svētbrīža sarīkojuma apmeklētājus uzrunāja skautu priekšnieks H. Klinbergs un gaidu vadītāja L. Lagzdiņa. No Klīvlandes latviešu biedrības apsveica K. Karnītis un pasniedza aploksnes. Ar mūzikāliem priekšnesumiem un deklamācijām piedalījās gaidas un skauti. Māc. K. Briedim pasniedza dzimumdienas velti. Svētku vecītis bija ieradies ar lielo dāvanu maisu, pēc tam viesi pulcējās pie gaidu un skautu sarūpētām vakariņām. Svētdien, 14. dec., notika gaidu un skautu sakārtots Ziemsvētku tirdziņš gaidu priekšnieces L. Lagzdiņas vadībā.

J. E.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

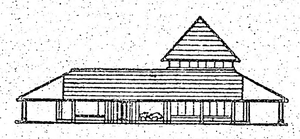

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJI

R.S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4312 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

(33.turpinājums)

— Es nezinu, vai tā ir apgrēcība vai apmātība, tik nopietnā brīdī mānīt sevi ar seniem stāstiem, saka Rita. Varbūt tā ir prāta nabadzība.

— Tieši tāda tu man esi tuva; atbīdīt reālitāti kā nebijušu, tas ir iekšējs spēks. Pateicies tam, kas tev šo spēku dod tādā veidā pārdzīvot grūtumu. Vaimanas nepalīdz atvairīt bēdu.

***

Jau atkal: vai tu domā — vecā mute atkārto vienu un to pašu, rudām, spožām acīm raugoties Ritā, it kā no šīs atbildes atkarātos tas, ka Ilze tiešām varētu pārnākt. Rita bija redzējusi bēgošo cilvēku sejas, šausmās, bailēs, sāpēs pārvērstas. Nav tāpēc iedomājams, ka Ilze varētu nākt šurp. Prāts teica, ka cauri frontei sieviete nevarēja tikt, kaut arī riskētu, turpat paliktu. Tāpat bija pārpeldama Lielupe.

Grūti minēt, kā jūtas Ilze, pati mocoties pārmetumos, ka tik lielu atbildību uzkrāvusi mātes vecajiem pleciem. Gan jau savas bezmiega domas tā izcīna viena pati, bet tagad ir par vēlu kaut ko labot vai pārveidot. Lai tanti Annu mierinātu, Rita aizvien atrada kādu ticamu iemeslu, kas Ilzi aizkavē doties tur, kur to gaida. Bet viņa nāks, gan jau nāks. Šie mazie māņi uz brīdi nomierināja veco māti. Bet atkal jau —

— Rita, kā tu domā — mātes domāšana pārtrūkst pusceļā. Gaisā rūc lidmašīna, šauj, kaut kas eksplodē. Vai kaŗs tepat sētsvidū? Tik pēkšņi! Uz lauka ķēdē piesieta ganās Lilijas govs. Ložmetējs tarkšķ, lodes sprakst, lops ķēdē raustās, griezdamies ripā ap mietu. Kas gan bija tik akls, ka nespēja atšķirt uz lauka piesietu govi un ņēmās to apšaudīt? Taču.

Lilija nobālusi stāv nekustīga istabas durvīs. Lai nosit, viņa gan neies ārā. Un tad — pavēlīgs tonis: skuķi, diedz pakaļ! Atraisi lopu, izrauj mietu! Irma, skrien!

— Irma? — nesaukta iejaucas Rita. — Kādēļ ne Liene, tā taču viņas govs.

— Bet pienu dzeŗ — atsaucas cieta balss.

— Ko nu bērnu. — Tante Anna pagriežas uz vārtiem. — Es pati — Lilijas dusmīgā seja pašķielē uz Ritas pusi, kaut pašai savu lopu glābt bija bail.

Vienīgais vīrietis mājā ir pats saimnieks Didzis. Sākoties apšaudei, Didzis teciņus skrien pāri pagalmam, spilvenu uz galvas, uz dīķa pusi. Tur kādreiz Ilze bija iestādījusi nelielu vītoliņu, kas ar gadiem sakuplojis un noliecies pret dīķi, pavasaŗos spoguļojot ūdenī kuplos pūpoļotos zarus. Tur zem vītola līkajām saknēm vīrs bija paracis nelielu bedri. Ātrā skrējienā tas ielīda bedrē, spilvenu aizbāžot spraugai priekšā.

Ja situācija nebūtu tik nopietna, būtu jāsmejas pilnā kaklā. Redzams, mazajam vīrelim dūšas nav nemaz. Kāds tam bija iestāstījis, ka no lodēm var glābties, uzliekot spilvenu uz galvas. Tagad nu svītrotā katūna kulē ievilktais spilvens pastalotām pēdām joza uz dīķi.

Tad tāda tā lieta! Viens nevarīgās bailēs un dusmās kļūst zils, otrs pazūd šaurā zemes spraugā.

Spīts un drosme pārņem Ritu, ar nicināšanu jaukts spīts. Nevar taču tantei, vecam cilvēkam, ļaut skriet briesmās. Un veiklu soli tā jau ir pie vārtiem un ārā.

— Es iešu, man nav bail. Slēpdamās gar ābeļdārza žogu, pa grāvi gar kaimiņa robežu, Rita sasniedz sakrāmēto lopu. Bailes pazudušas, ir tikai viena doma: izraut mietiņu! Kur radās spēks? Lodes švīkstēdamas krīt apkārt, bet viņa dzird tik to vienu: izraut mietiņu! Atraisītais lops muguru izliecis, asti pacēlis, ar visām četrām metas uz māju pusi, aizmugurē izaŗot zemē dziļu vagu. No straujā rāviena Rita paklūp turpat. Paiet labs mirklis, līdz atkrīt stingums, atslābst nervu lēkme, drebinot un kratot plecus. Jau kuŗo reizi tas nāk un iet — nāves tuvums. Vai tas kāds brīdinājums?

Lilija arvien vēl stāv nekustēdamās, it kā tas uz viņu neattiektos. Rūtiņa un Irma raud. Tantei Annai pēkšņi zudis reumatisma stīvums. Žirgtām kājām tā steidzas uz lauku pie Ritas, pa ceļam noraisot balto lakatu no galvas, pārliecībā, ka būs pārsienams ievainojums.

Divas lidmašīnas, savā starpā izplosījušās, aizrūc un iejūk saules spožumā, Tantei pienākot, Rita ceļas augšā: — Nē, nevajag nekā. Tikai tās drebas pašas no sevis no iekšpuses. Un gluži pret pašas gribu pār vaigiem plūst asaras. Brīdi pasēdējušas, abas ceļas un, viena otru balstīdamas, nāk mājās. Šis rīts abas sievietes vienojis dziļā simpatijā vienu pret otru. Un ikreiz, kad vēlāk tante atsāk savu neatbildamo jautājumu, Rita cenšas atrast mīļu mierinājumu, lai vecajai sirdij nebūtu tik grūti.

Troksnim norimstot pēc laba brīža Didzis, smiltīm novārtījies, apkārt glūnēdams izlien no bedres un lēni kāpj uz istabas pusi ar spilvenu padusē.

***

— Viņa nāks, viņa pārnāks, — klusi čukstot pati sev sola vecā māte. Sēžot uz soliņa istabas galā, tantes Annas acis dienas lielāko daļu ir vērstas pret ceļu. Neviena melnuma nevar saskatīt, kas atgādinātu nācēju. Un tomēr — tā tas nemaz nevar būt. Ir jānāk... Tik liela ir mātes ticība.

Maz brauktais ceļš sakuplojis zālēm. Gaŗajās smilgās aizķērušies divi melni ratu smēra pikuči. Būtu jāņem izkapts, jānopļauj... Nav patīkami, ja gaŗajos stiebros paslēpies ratu smērs uz nācēja lieliem atstāj melnas svītras. Būtu jānopļauj...

Gan jau viņa nāks, — tikai jānopļauj zāle — un tas pats neapnikušais cerību vārds: — Kā tu domā, vai līdz vakaram viņa pārnāks? Būtu jāparūpē kas silts.

Laiku pa laikam roka paceļas lakatiņa stūrī izslaucīt acis. Vai tur būtu sabiruši putekļi, ka plakstus graužŗ? Jeb acu kaktos sakrājies sāļums? Viņa taču neraud. Nē, nemaz, nepavisam. Tikai tā saule un kustīgais gaiss.

Būtu jāņem izkapts...

— Tante Anna, jūs taču gribējāt, lai Ilze slēpjas, lai kādu laiku paliek tālāk. Bet tagad?

— Sūtīju jau sūtīju prom, bet tai pašā laikā saucu atpakaļ. Laikam jau nedzirdēja. Vai tā bija tikai mana sirds, mutei klusējot, kas teica: neaizej!

Rita gribēja teikt: ceļš ir nogriezts, neviens vairs nevar šurp tikt. Kaŗaspēka pārvietošanās pārpludinājusi ceļus, frontes maiņīgais stāvoklis paralizējis katru satiksmi. Šī patiesība ir tik rūgta, ka nedrīkst pat minēt. Un lai izklaidētu skumjo noskaņu, Rita stāsta par savām ganu dienām, par to, ko domājusi kā bērns, par savu lielo pļavu mīlestību.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Svētku laika dievkalpojumi latviešu draudzēs Toronto, kā parasti, bija labi apmeklēti. Par trim luterāņu draudzēm svētvakara un Ziemsvētku dievkalpojumos kopā bija pāri par 3000 dievlūdzēju, bez tam vēl ap 300 katoļu dievkalpojumā. Sv Jāņa baznīcā notika divi svētvakara dievkalpojumi. — Pirmajā piedalījās archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide, dievkalpojumu kuplināja flautistes S. Kurse un R. Treiguta, ērģelnieki — A. Rundāne un J. Barušs. Otrs svētvakara dievkalpojums māc. I. Gaides vadībā bija ar atšķirīgu, papildus liturģiju, piedalījās bračists A. Jansons un draudzes koris diriģenta un ērģelnieka J. Baruša vadībā. Ziemsvētku rīta dievkalpojumu vadīja māc I. Gaide, dziedāja mecosoprāns Ženija Vītola. Sv. Andreja baznīcā svētvakara dievkalpojumu, kuŗā dziedāja draudzes koris dir. A. Purva vadībā, vadīja māc. J. Cālītis, bet Svētos rakstus lasīja draudzes priekšnieks J. Pētersons un Sandra Klepere no 1976. gadā iesvētāmo pulciņa. Ziemsvētku dievkalpojumu vadīja māc. Ā. Čops. Austrumu draudzē māc. A. Briedis vadīja svētvakara dievkalpojumu Sv. Barnaba baznīcā, ar dziesmām kuplināja draudzes svētdienas skolas bērnu koris dir. A. Saulītes vadībā. Latviešu katoļu draudzes svētvakara dievkalpojumā, ko Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā vadīja viesis no Montrealas tēvs Jānis un prāvests Dr. B. Kokins, dziedāja katoļu draudzes koris dir. A. Gertmaņa vadībā. Kollekte, ap 200 dol., nodota lietuviešu draudzei, kas baznīcu latviešu katoļiem atļāvusi lietot bez maksas.

● Sv. Andreja un Sv. Jāņa draudzes 25 jaunieši, līdzīgi kā pagājušā gadā pirms Ziemsvētkiem, 20. decembrī grupās apmeklēja vecos ļaudis True Dāvidson veco ļaužu mītnē, kur mīt 7 latvieši, tāpat privātās mājās, kā arī slimniekus un vientuļniekus. Apmeklējumos jaunieši lasīja evaņģeliju, dziedāja dziesmas un izdalīja svētku sainīšus, kuŗus bija sagatavojusi Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja. Pēc apmeklējumiem bija svecīšu dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā māc. I. Gaides vadībā, pulcinot ap 50 jauniešu, bet kopā ar vecākiem ap 80 baznīcēnu. Dievkalpojumā ar Svēto rakstu lasījumiem piedalījās jaunieši: Rasma Čaune, Baiba un Baņuta Rubesa, lūgšanu sacīja Edgars Liepiņš, bet kopējās dziesmas pavadīja ērģelnieks J. Barušs.

● DV teātŗa eglītes vakarā 27. decembrī DV namā piedalījās ap 60 teātŗa saimes locekļu un viesu. Tālākie viesi bija vijolniece Rasma Lielmane ar vīru, meksikāņu čellistu Viktoru Kortezu no Meksikas, aktrises Maijas Gaiķes māsa Paija Šmite no Stokholmas un inž. Žagars ar dzīvesbiedri no Čikagas. Teātŗa vadītājs Valdis Martinsons ievadīja vakaru, visiem kopīgi nodziedot Klusa naktsāā... Ziemsvētkiem piemērotu lasījumu sniedza Liene Martinsone, bet dzejoļus skandēja Herta Jurševska un Maija Gaiķe. Jautrajā daļā Hugo Miķelsons demonstrēja veiklības trikus un nolasīja Jukuma Jukuma feļetonu. Jautrību sagādāja Rucavas daiņotāju pāris — Maija Ķuze un Fricis Vilmanis, veltījot katram vakara dalībniekam pa atjautīgai tautasdziesmai. Jautra svētku svinēšana pie teātŗa darbiniečiem klātajiem galdiem turpinājās vairākas stundas, skanot vakara apmeklētāju kopīgām dziesmām, kuŗas uz klavierēm pavadīja Skaidrīte Darkēvica. Bija arī pašapdāvināšanās. Vakara norisi vadīja Ernests Jurševskis.

● DV Toronto nodaļas biedru eglītes vakars DV namā 20. decembrī pulcināja 80 dalībnieku. Svētbrīdi vadīja māc. I. Gaide. Viesus uzrunāja nodaļas priekšnieks V. Plūdons, kas arī vadīja priekšnesumu programmu, kuŗā ar solo dziesmām piedalījās dziedone Marta Ādama, pie klavierēm Ruta Āze. Vakara vadītājs V. Plūdons izsauca šāgada 64 jubilāru vārdus, no kuŗiem sniega vētras dēļ bija ieradušies 12. Viņus godināja katru ar neļķes ziedu, visiem kopīgi nodziedot Daudz baltu dieniņu. A. Šterns, A. Selga un R. Rēvalde izsniedza pašapdāvināšanās dāvanas. M. Dumpes vadībā vanadzes bija rūpējušās par gaumīgu svētku cienastu.

● Toronto universitātes studentu organizāciju sarakstos atkal oficiāli figurē Latviešu studentu klubs, kuŗa atjaunošanā galvenie nopelni studentei Dainai Brumelei. Kluba atklāšanas ballē 22. decembrī Toronto universitātes studentu centra telpās piedalījās ap 100 latviešu studentu. Notika tuvināšanās vakars pie kamīna. Nākošais kluba sarīkojums paredzēts februārī.

● Toronto vanadžu kopas pēdējā aizvadītā gada vakarēšana 15. decembrī DV namā bija ieradušās vakarētājas Silvijas Ozolas vadībā strādāja pašu izvēlētos rokdarbus. Jaunajā gadā pirmā vakarēšana notiks 5. janvārī, nākamās — 19. janvārī, 2. un 16. februārī pl. 6.30 vak. DV namā.

● Tervetes 19. skautu vienības āra eglītes vakarā 17. decembrī Centenial parkā, Etobiko, piedalījās skauti, dižskauti un roveri, kas bija galvenie rīkotāji. Dalībnieki aizdedzināja svecītes brīvā dabā augošā eglītē un dziedāja Ziemsvētku dziesmas, pēc tam sakūra ugunskuru. Par siltu dzērienu un cepumiem bija gādājusi Tervetes vienības vecāku padome. Mazskautiem atsevišķs eglītes vakars bija rīkots 10. decembrī Etobiko skolas vingrotavā, kur latviešu skautiem notiek nodarbības trešdienu vakaros. Tervetes 19. skautu vienības gada svētki paredzēti aprīlī.

● Gaujas gaidu vienības eglītes sarīkojumā vadītājas Ilzes Kalniņas mājā lielgaidas bija klājušas galdu ar īpaši sagatavotiem Ziemsvētku ēdieniem. Piedalījās visa vienība — 40 guntiņas, gaidas un lielgaidas. Priekšnesumu daļā bija deklamācijas un dziesmas. Ieradās Ziemsvētku vecītis (E. Niedrags) un izdalīja dāvanas. Gaujas (14.) gaidu vienība 25 darbības gadus atzīmēs 15. februārī pl. 3 pēcp. ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā un sekojošu aktu baznīcas zālē. Pirms tam, 14. februārī pl. 6.30 vak. saviesīgs vakars Chelsea viesnīcā (Gerrard un Yonge).

● Toronto latviešu misijas eglītes vakarā misijas vadītāja A. Lakšmaņa mājā Skarboro piedalījās ap 40 apmeklētāju. Priekšnesumos bija bērnu deklamācijas, dziesmas un mūzika. M. Reijers no Hamiltonas stāstīja savas atmiņas par Ziemsvētkiem Latvijā. Agrita Lakšmane-Čileāna dziedāja un spēlēja klavieŗpavadījumus solo dziesmām un duetiem. Svētos rakstus par Kristus dzimšanu lasīja E. Lakšmanis. Bērnus apdāvināja ar saldumiem. Vakaru vadīja Alfrēds Lakšmanis, Latviešu misijas radioraidījumu Brītiņš ar Dievu vadītājs. Raidījumi jau 20 gadus notiek katru svētdienas rītu no pl. 9—9.30 no Niagaras raidītāja WHLD, vilnis 1270 AM. Eglītes vakarā bija ieradies arī zviedru evaņģelists M. Gustavsons ar dzīvesbiedri, kas piedalījās programmā.

● Toronto latviešu filatelistu kluba 14. decembŗa sanāksmē sekretāra P. Rudlapas mājā bija pulcējušās 10 personas, pārrunājot kluba internās lietas. Kluba nākamā sanāksme 10. janvārī pl. 7 vak. turpat. Aicināti visi biedri ar piederīgajiem. Vakars notiks groziņu veidā.

● Archibīskaps A. Lūsis 22. decembrī izvadīja pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētu 19. decembrī mirušo 76 g. veco Vilmu Rozentāli. Nelaikei Toronto paliek virs Teodors, dēls Gunārs ar ģimeni Oakvillē, Ont., meita Margrieta un znots Dr. Egils Karols Kalifornijā un meita Ruta Tuklere ar ģimeni Hamiltonā.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas PPP vakaru ietvaros 19. janvārī pl. 8 vak. Latviešu namā referēs Jaunās Gaitas redaktors Laimons Zandbergs par tematu: Pašreizējie trimdas un dzimtenes periodiskie izdevumi. 22. februārī paredzēts Jāņa Akurātera 100. dzimšanas dienas atceres sarīkojums Latviešu namā. Mirušā rakstnieka Arnolda Rasas-Skujiņa piemiņas sarīkojums Lieldienās, 18. aprīlī, pl. 4 pēcp. Latviešu namā.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Edvīnu Hermanoviču un Mēriju Kročaku Sv. Katrīnās, Ont. Māc. I. Gaide salaulājis Rolandu Muižnieku un Rasmu Stagavu. Līgava pieder pie korp. Spīdola saimes, bet līgavainis — Fraternitas Lataviensis. Māc. I. Gaide kristījis Miķeli Jāni Zvanītāju, Jāņa un Barbaras dēlu.

● Ap 50 dievturu un viesu svinēja Ziemsvētkus 26. decembrī Latviešu namā. Sarīkojuma vadītājs J. Palieps iepazīstināja dalībniekus ar senajām Ziemsvētku tradicijām. Dziedāja tautasdziesmas, koklējot Robertam Memenim un Visvaldim Freimanim. Saietā piedalījās arī Burtnieku draudzes vadonis Dr. A. Pērkons, kas no savas darba vietas Venecuēlas universitātē atgriezies Toronto mēnesi ilgā atvaļinājumā. A. Memenis apcerēja Ziemsvētku jēgu, kā senie latvieši izpratuši un svinējuši svētkus. J. Vandelis skandēja divus J. Medeņa dzejoļus, bet Jānītis Palieps deklamēja tautasdziesmas. Ieradās ķekatnieki A. Brumeļa vadībā un villka bluķi.

● Uz 65 mūža gadiem un 45 gadiem kopš sācis kaŗavīra gaitas, 26. decembrī atskatījās virsleitnants Vilis Krūmiņš. Viņš 1937. gadā beidzis Latvijas kaŗa skolu kā pirmais savā kursā un kalpojis Vidzemes artilerijas pulkā Rīgā. Otrā pasaules kaŗā cīnījies 15. divīzijā austrumu frontē. Pēc Kurzemes cietokšņa kapitulācijas izkļuvis uz Zviedriju, no kuŗienes 1945. g. rudenī izceļojis uz Braziliju, kur viņu izsaukusi tur dzīvojošā māsa. Vēlāk viņam no Vācijas pievienojusies dzīvesbiedre Irma. Kanadā V. Krūmiņš strādā mērniecības firmā. Jubilāru viņa mājā Vīlovdēlē sveica 20 viesu. No Latviešu virsnieku apvienības Kanadā un Austrumu draudzes sveica E. Ziplāns un pasniedza velti no Latviešu virsnieku apvienības. Vēl sveicināja Ā. Kristapsons no Toronto latviešu kreditsabiedrības un A. Amoliņš no Saimniecisko darbinieku apvienības, bet no agrākajiem Kaŗa skolas biedriem Imants Žīguns.

● LPB Kanadas kopas valdes priekšsēža O. Liepas dzīvoklī 19. decembrī notikusi ielaušanās dienas laikā. Paņemta nauda, vērtslietas, bankas grāmatiņa un 10 olimpiskās loterijas biļetes. Zaudējumu kopsummu lēš ap 1000 dol. Nozagti arī sudraba naudas retumi un Latvija naudas kollekcija. Tajā pašā mājā ir vēl trīs citi dzīvokļi, kuŗu īpašnieki atradušies darbā, kādēļ zagļi varējuši netraucēti rīkoties.

● Svētku laikā pārtrauktās Ticības celsmes stundas atsāks svētdien, 18. janvārī, pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē, bet februārī tās atkal notiks Sv. Jāņa baznīcas telpās.

● Saulaines pārvalde lūdz pieteikties vadītājus vasaras nometnei — jauniešu no 16 g.v. un pieaugušos līdz 1. februārim draudzes kancelejā. Saulaines pārvalde jau sastādījusi sarīkojumu kalendāru Saulainē: februārī iecerēts Apgaismošanas vakars ar vakariņām, 15. maijā — Ziedu svētki, no 19.—26. jūnijam Kristīgo jauniešu kursi, 26. jūnijā — Jāņu sarīkojums ar Dzintara piedalīšanos no Portlandes, no 5.—10. jūlijam gaidu un skautu nometne, no 11. jūlija līdz 28. augustam vasaras nometne bērniem un jauniešiem, no 31. jūlija līdz 2. augustam bērnu un sporta svētki.

● Sv. Jāņa draudzes padome 18. janvārī pēc dievkalpojuma casauc draudzes ārkārtas sapulci, kuŗā lūgs pieņemt lēmumu par stabuļu ērģeļu būves noligšanu ar Casavant Frēres ērģeļu firmu. Šī firma gadsimta sākumā būvējusi ērģeles arī Sv. Andreja baznīcā. Draudzes padome nolēmusi iemaksāt firmai 2983 dol., ko tā atmaksās, ja pilnsapulce līgumu ar šo firmu noraidītu. Ērģeles maksātu 59.654 dol. Fondā jau iemaksāti vai apsolīti 21.000 dol. Bez tam vēl ārkārtas sapulce apspriestu Saulaines izbūves financēšanu.

● Latviešu baptistu draudzes un svētdienas skolas eglītes sarīkojumā 28. decembrī piedalījās ap 70 apmeklētāju. Māc. R. Ekšteins vadīja svētbrīdi. Bērnu un jauniešu priekšnesumos dziedāja svētdienas skolas bērni Ž. Gertnera vadībā, bija arī deklamācijas; klavieŗu solo spēlēja Artūrs Skudra. Draudzes koris nodziedāja divas dziesmas diriģenta A. Purva vadībā. Bērniem izdalīja Ziemsvētku sainīšus. Sarīkojums notika baptistu baznīcas zālē un beidzās ar cienastu.

● Latviešu katoļu vienības eglītes sarīkojumu 28. decembrī Latviešu namā, piedaloties 150 bērniem un pieaugušiem, ievadīja vienības priekšnieks V. Miklašēvics, bet prāvests Dr. B. Kokins un tēvs Jānis no Montrealas vadīja garīgo aktu. M. Gabrāne ar 12 bērniem bija sagatavojusi Kristus dzimšanas uzvedumu 3 ainās, piedaloties korim diriģenta A. Gertmaņa vadībā. Deklamēja I. Lacha no Boltonas. Pēteris Zariņš spēlēja klavieŗpavadījumus. Ziemsvētku vecītis (A. Vūciņš) izdalīja Ziemsvētku sainīšus. Par dekorācijām un apgaismojumu gādāja P. un S. Broki, bet cienastu — dāmu komiteja. Bērniem bija rotaļas. Eglītes sarīkojumā bija ieradies arī konsuls Dr. E. Upenieks.

Sv. Andreja draudzes bērnu eglītes sarīkojums sākās ar bērnu dievkalpojumu. Pēcpusdienā baznīcas zālē izrādīja H. Miķelsona sastādīto un iestudēto uzvedumu Zvaigznes mirgo, ar I. Ķeniņas mūzikālo pavadījumu. Kostīmus bija gatavojušas skolotājas V. Jankēvica un Dz. Bruniņa kopā ar vecākiem. Augšējā attēlā — aina no Ziemsvētku ludziņas.

Foto: J. Līgers

KOKĻU MŪZIKAS DARBU SACENSĪBA

Lai celtu koklētāju rosmi, kuplinātu kokļu mūzikas repertuāru un veicinātu latviešu tautas mūziku, DV Centrālā valde, sakarā ar DV organizācijas 30 gadu jubileju, izsludinājusi kokļu mūzikas darbu sacensību. Savā laikā sacensības noteikumi jau izsludināti latviešu trimdas laikrakstos, bet tos var vēl pieprasīt DV ģenerālsekretāram A. Bērziņam, 44 Münster/Westf., Dreizehnerstr. 5. Kokļu mūzikas darbu sacensības žūrijas komisijā darbosies komponisti H. Pavasars ar A. Jērumu un Z. Āboliņš. Darbi iesūtāmi līdz 1976. gada 1. martam DV CV sekretāram N. Biseniekam, 18 Lyndhurst Grove, Chaddesden, Derby DE2 6RY, England.

SACENSĪBAS JAUNIEŠIEM

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda sacensības jauniešiem Kanadas dziesmu svētku ietvaros notiks rakstainu cimdu un zeķu adīšanā, koka karošu, pavārnīcu un svečturīšu grebšanā. Adījumiem un grebumiem jābūt latviskiem un pašu jauniešu darinātiem. Katrs jaunietis talkā var aicināt kādu palīgu — „padomiņa devējiņu, latvju rakstu teicējiņu". Jauniešu darbus izstādīs 1976. gada dziesmu svētku lietiskās mākslas izstādē. Labākos darbus godalgos. Tuvāka informācija pieprasāma PBLA Kultūras fonda lietiskās mākslas nozares vadītājai Annai Graudiņai, 1193 Northrup Rd., Penfield, N.Y. 14526, U.S.A. Tel. (716) 872-4121 vai Latviešu daillamatnieku savienības Kanadā priekšsēdim Aleksandram Gugānam, 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont, Kanada. Tel. (416) 444-4033.

Tūristus Rigā izspiego

Latviešu sociāldemokratu avīze Brīvība Stokholmā, Zviedrijā no okupētās Latvijas ziņo: „Mēs, rīdzinieki, dažkārt vērojam, ka mums seko KGB spiegi. Dažkārt to dara uzbāzīgi un stulbi, dažkārt atkal diezgan slepeni. Tāpat arī latviešu tūristus no ārzemēm uzmana, lai gan dažs labs lētticīgais neko nemana un apgalvo, ka ‚man gan neviens nesekoja.' Šie Avdjukeviča špiki, kā viņus sauca neatkarības gados, saņem pieklājīgus atalgojumu: 160 rubļu mēnesī, tātad skolotāja vai ārsta algu. Ievērojot, ka špiku skaits Rīgā un vairākās citās pilsētās ir liels, var saprast, cik daudz naudas padomju valsts tērē tautas izspiegošanai. Jāievēro, ka šie špiki sastāda tikai nelielu daļu no Latvijas KGB pārējiem spiegošanas izdevumiem."

Brīvība vēl raksta: „Ivars Zukovskis, dz. 1938. g., bija 1968. gadā notiesāts par ‚pretpadomju darbību' ar 5 gadu sodu spaidu darbu nometnē Mordovijā. 1972. gadā viņš pēc soda izciešanas atgriezās Latvijā, taču 1974. gada augustā KGB pret viņu inscenēja kriminālLietu, apvainojot Zukovski mēteļa zādzībā kādā veikalā. Tas tagad ir Avdjukeviča iestādes jaunākais triks, kā uz laiku izolēt nevēlamus elementus un iebiedēt citus. Zukovskim piesprieda 2 gadus spaidu darbu nometnē ar stingru režīmu. Sodu viņš izcieš Rīgā. Viņš ir precējies un tam ir 2 bērni. Pa visu apcietinājuma laiku viņa sieva tikai vienu reizi dabūjusi atļauju to apmeklēt."

Daugavpilī, kas okupētajā Latvijā jau tā kļuvusi par krievu pilsētu, pilsētas komiteja pērngad piešķīrusi namu ar 60 dzīvokļiem t. s. tēvijas kaŗa dalībniekiem un kritušo sarkanarmiešu ģimenēm no Pad. savienības.

Rīgā populārākais publiskās satiksmes līdzeklis ir trolejbuss, informē turienes radiofons. Ir pavisam 16 trolejbusu līnijas, pa kurām ripo Čehoslovakijā ražotas Škodas mašīnas. Bez tam pa Rīgas 11 tramvaju līnijām vienā dienā ceļo 400.000 iedzīvotāju. Vagoni būvēti Rīgas vagonu rūpnīcā, bet 70 autobusu līnijas apkalpo Polijā un Ungārijā ražoti autobusi.

Rīgas politechniskajā institūtā inženierzinātņu fakultātē, sākot ar pašreizējo jauno mācību gadu, ievesti divi agrāk nebijuši priekšmeti — šūšanas izstrādājumu technoloģija un vieglās rūpniecības ekonomika un organizācija. Rīgas radiofons vēl ziņo: „Sarkankarogotā Rīgas civilās aviācijas institūta studentu pulkā iekļāvušies ap 1000 jauniešu, kas pārstāv 30 tautību. Arī šeit sāksies jaunais mācību gads 2 jaunās speciālitātēs: aviācijas izmantošanā tautsaimniecībā un lidaparātu navigācijas kompleksa ekspluatācijā." Šajā institūtā mācības notiek tikai krievu valodā.

Rīgas rūpnīcas VEF partijas komitejas loceklis Jānis Linājs Rīgas radiofonā palielās: „Katru nedēļu galvenā inženiera rūpniecības mērogā notiek kvalitātes jautājumu apspriešana. Ik mēnesi direktora vadībā tiek izskatīti rūpnīcas darba rezultāti pa galvenajiem kvalitātes rādītājiem aizvadītājā mēnesī. Izstrādāta un darbojas bezdefektu darba sistēma, pēc kuŗas katru mēnesi novērtē katra cecha, katras nodaļas apakšvienības darbu. Rūpnīcā jau vairākus gadus tiek lietotas un vērstas plašumā sabiedriskās kontroles metodes. Vefieši guvuši jau zināmus panākumus produkcijas kvalitātes celšanā. Šodien no viņu ražotās produkcijas 46% ir jau ar valsts kvalitātes zīmi. Uzņēmums eksportē savu produkciju uz vairāk nekā 50 ārvalstīm un bija pirmais Pad. savienībā, kas noteica 3 gadu garantiju saviem ražotiem radiouztvērējiem."

VENTSPILS — PADOMJU IMPERIJAS NAFTAS EKSPORTA BAZE

Ventspils bazes vecākā inženiera palīdze Rīgas radiofonā stāsta:

„Territorija mums liela un plaša, vairāki laukumi. Pagaidām mūsu baze ir pēc lieluma otrā Padomju savienībā, bet bet nākamā gadā, kad mēs nobeigsim 3. kārtas celtniecību, tad būsim gan rezervuāru daudzuma ziņā, gan arī naftas produktu eksporta ziņā pati lielākā Padomju savienībā. Nafta no mums iet uz 14 valstīm. Gandrīz katru dienu somu tankkuģi stāv pie mūsu naftas muliņiem. Mūsu pārsūksnēšanas apjoms būs desmitkāršojies, salīdzinot ar pirmo kārtu 1961. gadā."

Par jauno „sadzīves pakalpojumu namu" Ventspilī Rīgas radiofons ziņo:

„Beidzot arī Ventspils iedzīvotāji sagaidījuši jauno sadzīves pakalpojumu namu. Pilsēta ir pirmā republikā, kur uzcelts šāds moderns piecstāvu nams. Tomēr te vēl rūpju diezgan. Vēl tas jāpārlabo un pat savādāk jāiekārto. Vai vainot tikai celtniekus? Viņi pārāk pedantiski pieturējušies pie projekta un tagad domas dalās. Daļa vainas jāuzņemas arī projektētājiem, tāpēc jāglābj, ko vien iespējams glābt. Sadzīves pakalpojumu nama galvenais inženieris Aivars Ģederts vairākus mēnešus ar kļūdu labošanu vien tikai nodarbojās, un tagad var uzskatīt, ka puslīdz viss nokārtots un darbs ievirzījies kaut cik normālās sliedēs. Nams aizņem apmēram 7000 kvadrātmetru. Namā izvietojies nomāšanas punkts, metallu technikas remonts, pulksteņu darbnīca, sieviešu frizētava, trikotažas cechs, kantoŗa telpas, foto darbnīca un šūšanas cechs, kas ir sevišķi plašs. Agrāk tas strādāja 2 maiņās, tagad 65 darba vietās visi strādā vienā maiņā."

„TAUTAS KONTROLE" LATVIJĀ

Padomju savienībā un līdz ar to okupētajā Latvijā darbojas komūnistu partijas „tautas kontrole". Okupētajā Latvijā tādu iestādījumu pavisam ir 41. Šīs kontroles izrauga kā no partijas augstākajiem vadītājiem, tā no vienkāršiem biedriem. Kontrolei praktiski jākontrolē viss, ar mērķi, lai cilvēki un uzņēmumi vairāk strādātu valsts labā. Par spīti lielajai centībai, Maskava ar okupētās Latvijas kontroles grupu tomēr nav apmierināta. Šai neapmierinātībai nesen Maskavā bija veltīta pat komūnistu partijas centrālkomitejas viena sēde. Sekoja pārmetumi Maskavas presē. Pēc tam tūlīt arī Rīgas Cīņā (1975. g. 23. sept.) parādījās raksts Zemei — cieņu un darbu. Raksta beigās iespiests Maskavas galvenais norādījums: „Ražojiet un pārdodiet valstij vairāk lauksaimniecības produkcijas: palieliniet graudaugu, kokvilnas, cukurbiešu, kartupeļu un citu kultūru ražību un kopievākumu: ražojiet vairāk gaļas, piena, olu un citu produktu; cīnīties par produkcijas kvalitāti, par katra hektāra zemes, katra traktora un kombaiņa, katras tonnas minerālmēslu efektīvu izmantošanu."

A. L.

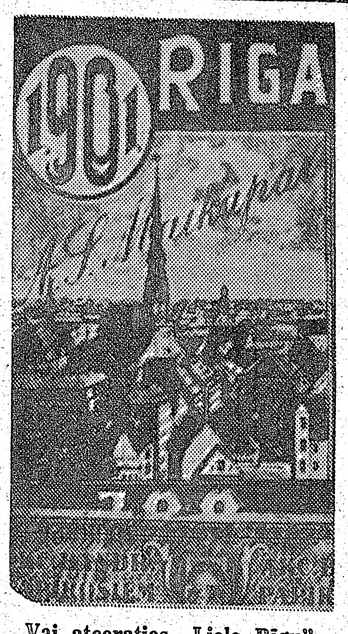

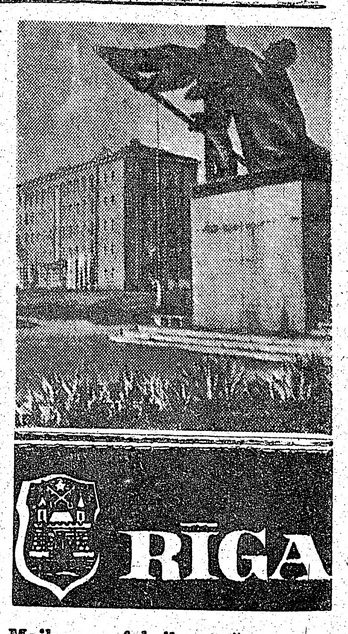

Vai atceraties „Lielo Rīgu" — Maikapara fabrikas ražotos papirosus Latvijā? Kastītē bija 20 papirosu. Pārdošanā bija arī „Mazā Rīga", kā patērētāji to sauca, 10 papirosu iesaiņojumā. Uz kastītes vāka bija redzams Rīgas iekšpilsētas skats ar gadaskaitli 1901, Rīgas 700 gadu dibināšanas atcerei. Pēc Latvijas okupācijas Maikapara firmu nacionālizēja un pārdēvēja par Rīgas tabaka fabriku, kas arī tagad vēl ražo „Rīgu", bet amerikāņu parauga cigaretes ar filtru 20 gab. iesaiņojumā, kas maksā 30 kapeikas. Agrākais Rīgas attēls nozudis, bet tā vietā redzama pārdēvētā Komjaunatnes krastmalā Daugavmalā ar pieminekli 1905. gada revolūcionāriem, Rīgas vārdu un mūsu galvaspilsētas vapeni. Uzraksti iesaiņojuma mugurpusē vispirms krievu, tad latviešu un angļu valodā, acīm redzot, tūristu vajadzībām. Šīs cigaretes bija nogaršojuši arī šīs vasaras Rīgas apciemotāji: Nekas — smaržojot pēc laba siena.

Miris žurnālists Harijs Mindenbergs

Sietlā 23. decembrī no sirdstriekas 68 g. vecumā miris latviešu sporta žurnālists Harijs Mindenbergs. Viņš 20. decembrī izbraucis uz zveju, kad uznākusi sirdslēkme, slimnīcā stāvoklis it kā uzlabojies, bet tad veselība pēkšņi pasliktinājusies. H. Mindenbergs vairākus gadus darbojies Amerikas latviešu apvienībā par vicepriekšsēdi, organizējis ASV Rietumkrasta dziesmu svētkus un pēdējos Sietlas dziesmu svētkos bijis rīcības komitejā informācijas daļas vadītājs, kā arī darbojies par pilnvarnieku Latviešu palīdzības fondā. Latvijā savā laikā bijis aktīvs sportists skriešanā īsās distancēs. Rīgā strādāja laikraksta Rīts redakcijā līdz Latvijas okupācijai 1941. gadā. Vācu okupācijas laikā darbojās laikrakstā Tēvija. Pazīstams arī kā feļetonists ar pseudonimu Meimurs. Vācijā strādājis sporta žurnālā, un 1946. gadā bijis viens no septiņiem žurnālistiem — laikraksta Latvija dibinātājiem Ginsburgā pie Donavas. H. Mindenbergu izvadīja 27. decembrī no Sietlas latviešu baznīcas uz Sietlas kapiem.

—ls—

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

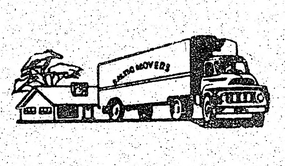

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Jubileja

Joachīms Trusis spoguļa priekšā ilgu laiku nodarbojās ar kaklasaiti. Mezgls tomēr neveidojās vēlamā formā, kā viņš to dažkārt redzēja citiem vecākiem kungiem sabiedrībā. Zem virskrekla platās apkakles, kad saiti savilka ap kaklu, mezgls izskatījās niecīgs un nožēlojams. Vai tāds priekš divdesmit pieciem gadiem nebija arī viņš pats, Joachīms Trusis, kad bija iepircis pilsētā savu māju gandrīz bez centa kabatā? Nu viņš labprātīgi pats sev sēja saiti ap kaklu, kad māja jau sen bija izmaksāta un nekādas briesmas vairs nedraudēja.

No spoguļa raudzījās pretī iesārta, tukla seja. Joachīms nobraucīja gludi skūto vaigu, kur pat visas agrākās rievas bija izlīdzinājušās, bieži sēdot uz jaunajiem krēsliem. Latviešu klubā pie alus pudelēm apkrautā galda un klausoties angļu valodu. Tagad viņš bezpalīdzīgi noraudzījās cietsirdīgajā sievā, kas ļāva savam vīram vienam mocīties.

„Palīdzi taču sakārtot man to kultūras žņaugu, lai mezgls turētos tieši pakaklē, bet nevis nošķiebtos uz vienu pusi, it kā man galva nebūtu pareizā vietā!" Joachīms aicināja lauleni.

‚Par to tu vēl šaubies?" sieva brīnījās.

Kakla saiti pirms pieciem gadiem sieva viņam bija uzdāvinājusi sešdesmit gadu jubilejā. Lai nu pati palīdz ar to tikt galā.

„Tad jau tev atkal gatavojas jubileja," sieva teica tik vienaldzīgā balsī, ka vīrs netika gudrs, vai tas bija pārmetums vai pazobošanās.

„Vai tu par man dāvinātām zeķu biksēm kādreiz padomāji, kad man tajās bija jāielien līdz pusei pilnīgi plikai?" sieva pārmeta.

Jā, arī tās bija jauns kultūras izgudrojums vārga radījuma spīdzināšanai, ja gribēja apslēpt lielo postu, ko nodarīja augstais dzīves standarts un kalorijas.

Joachīmam Trusim bija jādzird no sievas arī citi, gluži personiskas dabas pārmetumi, kur viņš pats nemaz nebija vainojams, proti, ka nezin kādos senos laikos kādam viņa sencim bija iedots truša vārds...

„Tu mani jau kopš gadiem esi pārvērtis par Trušu māti," sievai saskrēja asaras acīs. „Labi, ka mums nav mazbērni, kas visi tavas vainas dēļ tagad būtu Trusīši."

Jā, Joachīms Trusis to nevarēja noliegt, bet vai tāpēc viņš katrus piecus gadus nevarēja svinēt jubileju un papriecāties par savu jaunības bildi avīzē? Viņš ilgi lapoja Vācijas nometņu laika foto albumus, kur jau trīsdesmit gadus glabājās skaistas un sliktas atmiņas, lai izvēlētos piemērotu fotografiju.

„Ieliec avīzē savu bildi, kad vēl gulēji šūpulī, būs visiem ko brīnīties!" sieva bija nežēlīga.

Kad kārtējā jubileja bija atkal izplānota un svinēšanas datums nolikts, Joachīms uzgrieza telefona ripu un vispirms zvanīja savam vistuvākajam trimdas draugam.

„Tad nu paliec godināts un pateicos par mīļo ielūgumu," draugs likās sajūsminās, bet tūlīņ piebilda: „Diez' vai varēšu ierasties, kaut ko nelabu būšu iedēdis — māga sagriezusies gluži šķērsām... Nevarēšu tavā goda dienā ne ēst, ne dzert."

Drauga atbilde Joachīmu nepārsteidza. Vai nebija piedzīvots, ka cilvēki tagad meklē tikai par velti kaut ko iegūt, bet ja to nespēj citu vai paša vainas dēļ, tad ievelkas savās trimdas dūņās kā treknas karpas.

Jubileja tomēr notika. Viesi ar dāvanām ieradās, nodziedāja „Daudz baltu dieniņu" un saskandināja glāzes.

Kad atvēra atnesos dāvanu saiņus, no visgreznākā iesaiņojuma izritēja zaļa kāpostu galviņa... Uz klātpieliktās apsveikuma kartītes bija rakstīts:

„Tas Tev no Trušu mātes!"

Jekums Jekums

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

3. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā Veco strēlnieku biedrības rīkotais Ziemas svētku kauju atceres vakars.

4. janv. pl. 4 pēcp. Lietuviešu namā, 1021 College St., TLB sestdienas skolas skolēnu Kaķīša dzirnaviņu izrāde.

8. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā Pensionāru rēgulārā sanāksme. Māc. I. Gaide.

10. janvārī pl. 6 vak. Saulainē Kurzemes Ziemas svētku kauju atceres svētbrīdis pie kritušo karavīru piemineklja.

15. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā Pensionāru rēgulārā sanāksme. Referēs A. Bencone.

15. janvārī 7.30 DV namā Inženieru un techniķu kopas priekšlasījums par Toronto ostas paplašināšanu un apkārtnes izdaiļošanu. Visi aicināti.

16. janvārī pl. 8 vak. Sv. Jāņa baznīcas telpās Gvīdo Augusta lekcija ar illustrācijām „Vadonības laikmets latviešu mākslā 1934. — 1940".

17. janv. pl. 7 vak. Tartu College, 310 Bloor St. W. (ieeja no Madison Ave.) Studentu korp. kopas slēgts tējas vakars. Biļetes iepriekšpārdošanā pie SKK pārstāvēm.

17. janvārī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā DVTK iestudējumā Jāņa Viesiena Jānis Reiters.

17. janv. pl. 7 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle ar medījumu un zivju izlozi. Spēlēs deju kapella Runči Trimdā.

18. janvārī pl. 4 pēcp. Sv. Jāņa baznīcas telpās Grīdo Augusta lekcija ar illustrācijām „Latviešu mākslinieki Kalifornijā."

19. janv. pl. 8 vak. Latv. namā LPB PPPV referēs L. Zandbergs par tematu Pašreizējie trimdas un dzimtenes periodiskie izdevumi.

24. janvārī pl. 6 vak. un 25. janvārī pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar R. Blaumaņa Pazudušā dēla izradēm.

31. janvārī 1976. g. DV Toronto nodaļas masku balle.

1975./76. gada

TORONTO KONCERT-APVIENĪBAS KONCERTI

31. janvārī pianists H. Godess.

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

1. februārī pl. 5. pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē Marisa Vētras 10 gadu nāves atceres koncerts. Piedalās: M. Makvikare (soprāns), I. Birne-Veinberga, J. Cīrulis (baritons), pavadītājs A. Štrombergs.

15. februārī pl. 3 pēcp. Sv. Andreja baznīcā Gaujas gaidu un Rīgas skautu 25. gadu jubilejas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētku akts sarīkojumu zālē.

27. februārī DV Daugaviņa rīkotais Baltiešu vakars 76. Piedalās Kalev Estiene vingrotāji, igauņu un lietuviešu dejotāji, latviešu vokālais ansamblis Ausma un poļu un ungāru dejotāji.

28. febr. pl. 6.30 vakarā Latviešu namā Aizgaveņa saviesīgs vakars ar priekšnesumiem.

21. febr., 1976. g. vīru koŗa Viesturs koncerts — Lietuviešu kultūras namā, 1573 Blor St. West.

20. martā pl. 7.30 vak. DV Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerts, 1573 Bloor St. W. Diriģents Arvīds Purvs.

10. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts.

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

6. Latviešu dziesmu svētki un latviešu dienas Kanadā

Svētdien, 27. jūnijā:
dievkalpojums — dziesmu svētku atklāšana — tēlotājas mākslas izstādes atklāšana.

Pirmdien, 28. jūnijā:
kultūras darbinieku kongress — Sidnejas deju kopu uzvedums Saules josta.

Otrdien, 29. jūnijā:
sabiedriski politisko darbinieku kongress — teātŗa izrāde J. Raiņa Rīgas ragana.

Trešdien, 30. jūnijā:
skolu darbinieku kongress — jauno mākslinieku konkurss — latviešu simfoniskās mūzikas koncerts.

Ceturtdien, 1. jūlijā:
dievkalpojums — jauno rakstnieku cēliens — filatelijas un numizmatikas izstādes atklāšana — lietiskās mākslas izstādes atklāšana — teātŗa izrāde Rīgas ragana — tautas deju sacensības — latviešu kamermūzikas koncerts — iepazīšanās balle.

Piektdien, 2. jūlijā:
PBLA valdes sēde — LNJAK pilnsapulce — masu sapulce pie pilsētas valdes — jaundeju skate — jauno mākslinieku koncerts — garīgs koncerts — jauniešu balle — rakstnieku cēliens.

Sestdien, 3. jūlijā:
ASV — Kanadas latv. izlases spēles volejbolā un basketbolā — teātris Rīgas ragana — populārās mūzikas koncerts — tautas deju lieluzvedums — dziesmu svētku balle.

Svētdien, 4. jūlijā:
rakstnieku cēliens — skolnieku koncerts — koŗu kopkoncerts — populārās mūzikas koncerts.

GRAND RAPIDI

● Sakarā ar bīskapa Jāzepa Rancāna nāves dienas atceri, Augšāmcelšanās kapos ieradās latviešu katoļu draudzes Sabiedrisko lietu komitejas sekretārs Donāts Daukste un uz bīskapa kapa nolika ziedus.

V. Z.

Laikraksts
LATVIJA AMERIKA
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī LA spiestuvē 125 Broadview Ave.

Jānis Frišvalds ievēlēts no jauna

Par DV priekšnieku nākamajiem trim gadiem ievēlēts līdzšinējais DV priekšnieks Jānis Frišvalds. Par viņu nodotas 4395, bet par J. Leitīti 1553 balsis. Vēlēšanās atturējušies 3024, bet 115 balsis atzītas par nederīgām. No 9087 balstiesīgajiem vēlēšanās piedalījušies 6063 vai 66,7 proc. Par vanadžu priekšnieci ar 1016 vanadžu balsīm ievēlēta līdzšinējā Marija Ķeņģe. Dānijas kandidāte Monika Jonāne (Kanada) ieguvusi 787 balsis. No 2495 vanadzēm balsošanā piedalījušās 1839 vai 73,6 proc. vanadžu. Atturējušās 656, nederīgas balsis — 36. DV priekšnieka vēlēšanās nav piedalījušies DV Arģentīnā un Brazilijā, bet vanadžu priekšnieces vēlēšanās — Arģentīnas vanadzes.

Jānis Frišvalds

Marija Ķeņģe

No atsevišķām zemēm J. Frišvalds un J. Leitītis ieguvuši šādu balsu skaitu (iekavās par J. Leitīti nodotās balsis): Anglija 1254 (242), ASV 1463 (358), Austrālija 759 (113), Beļģija 2 (8), Dānija 11 (6), Francija 19 (7), Holande 7 (4), Kanada 501 (186), Vācija 178 (586) un Zviedrija 201 (43).

Vanadžu priekšnieces vēlēšanās balsis sadalās šādi: Anglija — par M. Ķeņģi 247 (M. Jonāni 126), ASV 353 (318), Austrālija 113 (117), Dānija 4 (3), Francija 4 (4), Holande 2 (0), Kanada 91 (174), Vācija 133 (38) un Zviedrija 69 (7).

Baltiešu sadarbībā Londonā

Tradicionālo Baltijas tautu sieviešu organizāciju kopēji rīkoto Ziemsvētku tirdziņu DVF namā Londonā atklāja goda viešņa lēdija Kotslo (Cottesloe).

Jau agri latviešu mājā pulcējās čaklās tirdziņa darbinieces — lietuvietes, igaunietes un latvietes, lai sakārtotu stendus, loterijas un atspirdzinājumu galdu. Pie latviešu stenda darbojās DV vanadžu priekšniece M. Ķeņģe ar vairākām Londonas nodaļas vanadzēm, arī Ziemsvētku tirdziņa latviešu daļas vadītāja H. Zariņa.

Lēdiju Kotslo ar viesiem iepazīstināja Lietuviešu palīdzības organizācijas Dainava priekšniece M. Riborkas un norādīja, ka palīdzības darbs vēl aizvien turpināms, kaut arī ilgie svešumā pavadītie gadi ir atstājuši savu iespaidu kā uz attiecīgo eksponātu sagādi, tā arī uz visu tirdziņa izkārtojumu.

Lēdija Kotslo izteica prieku un gandarījumu par aicinājumu atklāt tirdziņu, kas tajā pašā laikā liecinot par latviešu, lietuviešu un igauņu ciešo sadarbību arī svešumā, viņu lielo uzņēmību, rosību un skaisto daiļamatniecību.

Tirdziņa atklāšanā bija klāt Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš un Lietuvas lietvedis V. Balickas, Igaunijas sūtniecības vadītāja M. Taru, kā arī daudzi visu triju tautu sabiedriskie darbinieki.

Bērnu priekšnesumos šogad piedalījās Londonas latviešu tautas deju kopa Mazais metieniņš, skolas koklētāji un citi mūzikālā ansambļa dalībnieki. Koklējumos palīgā nāca arī lielās koklētājas: Lia Heistere, Dace Paula, Ināra Āboliņa un Rasma Bodniece, bet ar skanīgu un ritmisku tridekšņa piesitienu 4 g. vecais Aldis Āboliņš. Bērni bija sagatavojuši tautas dejas, ko labi izpildīja Ansis Blumenavs, un nodziedāja vienu tautasdziesmu. Lietuviešu bērni šogad bija sagatavojuši īsu bībeles stāstu uzvedumu par Kristus dzimšanu.

Latviešu daļas vadītāja H. Zariņa vērtēja, ka tirdziņš šogad izdevies ļoti labi. Latviešu stendā ātri vien izpirkti visi adītie cimdi, daudzie austie un izšūtie spilvenu pārvalki, kā arī rotas lietas. Latviešu daļas atlikumu šogad sadalīs starp Latviešu māju Almelijā un DVF jauno īpašumu Katorpē.

A. L.

Vecākais garīdznieks - jubilārs

Prāvestam Visvaldim Sanderam pagājušā gada 15. novembrī Rietumvācijā piepildījās 90 mūža gadi. Jubilārs dzimis Pēterpilī, cariskajā Krievijā, kur viņa tēvs Jānis Sanders bija mācītājs. Beidzis Tērbatas universitātes teoloģijas fakultāti, pēc tam studējis Leipcigas universitātē filozofiju, mākslas vēsturi un paidagoģiju, bet doktora gradu ieguvis Minchenes universitātē. Mācījies mūziku Latvijas konservātorijā pie J. Vītola un E. Melngaiļa. Bijis mācītājs Pēterpilī un ilgus gadus apkopis Sv. Annas baznīcas draudzi Liepājā, būdams arī Grobiņas iecirkņa prāvests. Bijis Kristīgās apvienības deputāts Latvijas pirmajā, trešajā un ceturtajā saeimā. Pad. savienībai okupējot Latviju, V. Sanderu Liepājā 1940. gadā apcietināja, kādēļ pieteicās repatriācijai uz Vāciju, jo māte bija vāciete. Kad vācieši 1941. gadā ieņēma Rīgu, V. Sanders atgriezās dzimtenē, vēlāk kļūstot par izglītības ģenerāldirektoru Latviešu paspārvaldē, bet nonākot konfliktā ar Rīgas apgabala komisāru, no amata atteicās. Kaut tagad sasniedzis lielu vecumu, jubilārs joprojām ir ļoti darbīgs un ar dzīvesbiedri Elfrīdi mīl daudz ceļot, apmeklējot daudzas zemes, 1974. gadā arī Kanadu, kur dzīvo viņu mazmeita, precējusies ar franciski runājošu kanadieti. Pēc kara apmeklējis arī savu dzimto pilsētu Ļeņingradu un Rīgu.

A. Ludriksons

Prāvests Visvaldis Sanders

LONDONA

● Londonas latviešu pensionāru apvienības eglītes vakaru 7. decembrī Kiwanis Senior Citizens telpās ievadīja ar prāvesta St. Mozgas svētbrīdi. Apvienības priekšsēdis F. Arnds nolasīja Zelmas Lagerlefas Kristus leģendu, un sešas pensionāru apvienības dāmas prof. Elfridas Karlsones-Bērziņas iestudējumā nodziedāja divas latviskas Ziemsvētku dziesmas: Eglīte, māsiņa (Durbes vārdi, Vītola komp.) un Dievišķais mirdzums (K. Studenta vārdi, J. Cīruļa komp.). Pēc tam notika pašapdāvināšanās. Apvienības biedri un viesi vēl labu laiku kavējās pie kafijas un dāmu klātajiem galdiem, kopīgi dziedot Ziemsvētku dziesmas Ausmas Niedras klavieru pavadījumā.

● Eglīti latviešu bērniem, tāpat kā iepriekšējos gados, rīkoja Londonas latviešu evaņģeliski luteriskā draudze 14. decembrī. Svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs J. Prauliņš. Svētdienas skolas audzēkņu uzvedumā Kristus piedzimšana bērnu deklamācijas mijās ar visu vakara dalībnieku dziedātām Ziemsvētku dziesmām un skolas audzēkņu mūzikāliem priekšnesumiem. Tos bija sagatavojusi svētdienas skolas vadītāja M. Pīpaste. Ziemsvētku vecītis apdāvināja Londonas un tuvākās apkārtnes bērnus, bet pēc tam visi vairākas stundas pakavējās pie svētku cienasta, par kuŗu bija rūpējusies draudzes dāmu komiteja priekšnieces V. Senkēvičas vadībā.

Mūsu jubilāri

Raimunds Čaks sešdesmitgadnieks

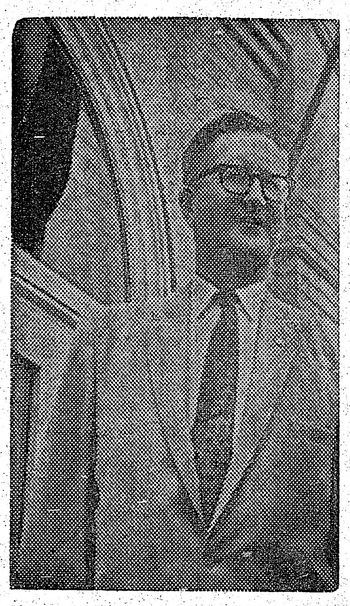

Raimunds Čaks

Raimundam Čakam Milvokos 6. decembrī piepildījās 60 mūža gadi, no kuriem vairāk nekā 40 veltīti žurnālistikai un sabiedriskam darbam. Grūti būs atrast kādu latviešu preses izdevumu brīvajā pasaulē, kur nebūtu kāds R. Čaka raksts. No 1965. līdz 1974. gadam jubilārs sekmīgi vadīja arī DV Mēnešrakstu. Šie desmit gadi bijuši ražīgākie viņa žurnālista darbā. Jau zēna gados R. Čaks pievienojās skautu organizācijai, palikdams tai uzticīgs visu laiku. Kopš 1968. gada viņš ir ASV jenden skautu priekšnieks. 1958. gadā jubilāru ievēlēja par Amerikas latviešu palīdzības fonda pilnvarnieku un Viskonsinas nodaļas vadītāju, kādu amatu veic joprojām. Pēdējos gados ir DV ASV goda tiesas sekretārs, 11 gadus darbojies par Čikagas un Milvoku preses kopan viceprieksšēdis un pašlaik ir Latviešu preses biedrības centrālā valdē un Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas valdē. Apbalvots ar DV zelta krūšu nozīmi, latviešu skautu Baltās lilijas (1939. g.) un Pelēkā vilka (trimdā) ordeni, kā arī vairākām cittautu skautu goda zīmēm. Vairākkārt saņēmis atzinības balvas par veikumiem žurnālistikā. Savos rakstos R. Čaks konsekventi pasvītrājis savu nemainīgo nacionālo viedokli, ar savu stāju būdams paraugs šai „vērtību pārvērtēšanas" laikmetā. **E. Peniķis**

PUBLICĒTA BALTĀ GRĀMATA

Britu valdība publicējusi t. s. Balto grāmatu par patstāvīgu parlamentu radīšanu Skotijai un Velsai, par ko jau gadiem cīnās kā skoti, tā velsieši. Nupat publicētais valdības projekts tomēr neapmierina ne vienus, ne otrus, ne arī pašus angļus. Pašreizējā laikā sašķelt Lielbritanijas kopību tik sīkās vienībās būtu bīstami ne tikai Anglijai, bet arī šīm mazākām vienībām. Nedz skotu, nedz velsiešu problēma vēl ilgi netiks atrisināta, jo tā saistās ne tikai ar administrātīviem, bet vēl vairāk ar politiskiem un saimnieciskiem jautājumiem. **—al—**

Jānim Mintikam 70 gadi

Jānis Mintiks

Uz 70 mūža gadiem nesen atskatījās skatuves darbinieks Jānis Mintiks. Jubilārs dzimis Jērcēnu pagastā, jau no jaunības gadiem pievērsies teātrim. Pirmo skatuves pieredzi guvis 1919. g. pie režisora H. Zommera Strenčos. Seko darbs Valmieras (vēlāk Ziemeļlatvijas) teātrī. Jauneklis nesamierinās ar apgūto, bet 1935. gadā iestājās Zeltmaša drāmatiskajos kursos; paralēli beidza arī Rīgas valsts tehnikumu un strādāja par vecāko elektrotechniķi Zemkopības ministrijā. Apvienojot sevī aktiera un skatuves gaismotāja prasmi, J. Mintiks daudz devis latviešu skatuvei Ceļojošā, Jelgavas un jau iepriekš pieminētajos teātros. Viņa populārākās lomas bijušas: Mārtiņš (Negudrā Ģertrūde), Tuvaitis (Karogs aicina), Dajums (Laimes bērni), Francesko (Galma gleznotājs), Alders (Ugunī), Minchauzens (Minchauzena precības) u.c. Trimdā J. Mintiks darbojies Eslingenas un Milvoku teātros. Pēdējos gados jubilārs pievērsies sabiedriskai un saimnieciskai dzīvei, veikdams viceprieksšēža pienākumus augošajā Milvoku latviešu kreditabiedrībā. Latviešu reprezentācijas sarīkojumos jubilārs bieži sastopams kā mākslas un gleznu izstāžu organizētājs un aktīvs darba darītājs citos sabiedriskos pasākumos. **E. Peniķis**

GENERĀLASAMBLEJA TELEVIZIJĀ

Lielie laikraksti Anglijā, rakstot par Pasaules baznīcu apvienības asambleju Nairobijā, piemin Pad. savienības pareizticīgo baznīcas pārstāvju iesniegumu, kā arī Ugandas garīdznieku ziņojumu par apstākļiem Amina diktatūrā. Nairobijas sanāksmei bija veltīts arī televīzijas raidījums 30. novembrī un 1. decembrī — Anno Domini. Vienā no pirmajiem uzņēmumiem bija redzami arī Latviešu ev. lut. baznīcas pārstāvji — archibīskaps A. Lūsis un prāvests R. Mužiks.

SARNIJA

● Sarnijas latvieši 12. decembra vakarā pulcējās baznīcas zālē, lai noskatītos dažas no Latvijas atvestās kultūrfilmas (Gleznotājs Valdis Kalnroze; Grafiķis Zigurds Zuze; Ar mākslu lieli augam, un krāsu filmas: Latvijas aizsargājamā flora un fauna). Filmas noskatījās ap 45 cilvēku, kas pēc filmu izrādes pulcējās pie dāmu Ziemsvētku gaumē klātā galda un kafijas tases. Mogensones klavieru pavadījumā sapulcējušies nodziedāja vairākas Ziemsvētku dziesmas. K. Šķetrs Sarnijas latviešu vārdā pateicās F. Arndam no Londonas par izrādītām filmām, bet dāmām G. Valteres vadībā par gaumīgi un bagātīgi klāto galdu; arī Mogensonai par klavieru pavadījumu kopīgi dziedātajām Ziemsvētku dziesmām. **A.**

Latvijas brīvības fonda mākslinieciskā daudzkrāsainā pastkarte — Ķežu rāvēju grupa Brīvības piemineklī Rīgā, kas pērngadā beigās iznākusi mākslinieka Ed. Dzeņa tempera technikā. Paskartes cena ir 50 centu gabalā, pasūtināma pret attiecīgu samaksu pie Dr. A. Šteina, 33 King St., Bolton, Ont., L0P 1A0. Visi maksājumi par šo pastkarti vai ziedojumi tiks ieskaitīti Latvijas brīvības fonda pamatkapitālā. „Sūtīsim sveicienus ar tām, un tā paudīsim un sekmēsim mūsu mērķus un brīvības centienus visā pasaulē, kur vien ir latvieši. Ja mums Helsinku akcijai nebūtu bijis naudas, t.i. Latvijas brīvības fonda augļu, tad mēs savu klātieni Eiropas drošības konferencē Helsinkos nebūtu varējuši pieteikt, un tas vēstures priekšā būtu bijis nepiedodami," saka līdzšinējais PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava.

Palīdzība cietējai baznīcai

Vācijas latvieši diezgan labi pazīst slaveno Holandes katoļu garīdznieku Verenfridu van Stratenu, jo daudzi viņu satikuši gadskārtējās „Kirche im Not" sanāksmēs Kēnigšteinā pie Frankfurtes. Viņš noorganizējis plašu palīdzības darbu apspiestiem kristiešiem Austrumeiropā. Tas tagad pārcelts uz Angliju, ar centru Storingtonā — Palīdzība cietējai baznīcai. Organizācija savu darbu sāka ar lūgšanu par cietēju baznīcu Eiropā. Sakarā ar šo dievkalpojumu Latviešu katoļu kopas pārstāvis Londonā Dr. P. Cirsis mūsu laikraksta līdzstrādniecei paskaidroja:

Latvijā baznīca var kaut cik darboties tikai vecāku cilvēku vidū, kas pēc apm. desmit gadiem vairs nebūs dzīvo starpā, bet jaunākie pa to laiku būs pietiekami sekulārizēti jeb komūnistiski infiltrēti, lai baznīcas slēgtu vienu pēc otras, aizbildinoties, ka tās vairs neviens neapmeklē. Dr. P. Cirsis norādīja, ka pēdējā laikā lielā mērā pastiprinājusies okupācijas režīma aktīvitāte trimdas sabiedrības vidū, mēģinot notēlot dzīvi Latvijā patīkamās krāsās. Tajā pašl laikā ir zināms, ka šis pats režīms sistēmiatiski iepludina Latvijas territorijā svešu tautu piederīgos, pārvēršot latviešus par nenozīmīgu mazākuma tautību. Gandrīz visi runātāji prasīja stingrāku disciplīnas ievērošanu audzināšanā, sevišķi skolās, pamatojot savas domas ar to, ka bērniem ir nepieciešama kāda autoritāte. Līdz ar to bija dzirdama kritika pret tagadēja brīvo skolu sistēmu, kur bērni dara to, kas tiem patīk, tad, kad tiem patīk un tik ilgi, cik tiem patīk. Tāpat apsūdzība vēršas pret tām mātēm, kas iet darbā ārpus mājas ne dzīves apstākļu spiestas, bet lai piepelnītu naudu greznumam un izpriecām. Tā saucamie „atslēgu bērni", kam mājas atslēgas pakārtas aukliņā ap kaklu, jo pārnākot no skolas, kad neviens no vecākiem nav mājās, ir potenciāli kandidāti labošanas iestādēm.

Šo ļoti aktuālām problēmām veltīto konferenci palīdzēja organizēt arī WRVS (Karaliskā sieviešu brīvprātīgā dienesta) darbiniece Velta Kinga, kas ir DVF Londonas nodaļas vanadze. Ar viņas gādību arī mūsu laikraksta pārstāvei bija iespēja konferencē piedalīties. **A. L.**

LONDONA

● Londonas tautas mākslu padome, kas reprezentē 54 dažādu tautību grupas un kuŗā aktīvi darbojas līdz Londonas latvieši, it īpaši Londonas latviešu kopas pārstāvis R. Epneris, protestēja gan ar vēstulēm, gan telegrammām, gan panākot plaša raksta ievietošanu The London Free Press, pret ministra J. Munro neseno paziņojumu par pārmaiņām valdības daudzkultūru atbalsta programmā, turpmāk atraujot atbalstu etniskām skolām un to folkloras projektiem. **A.**

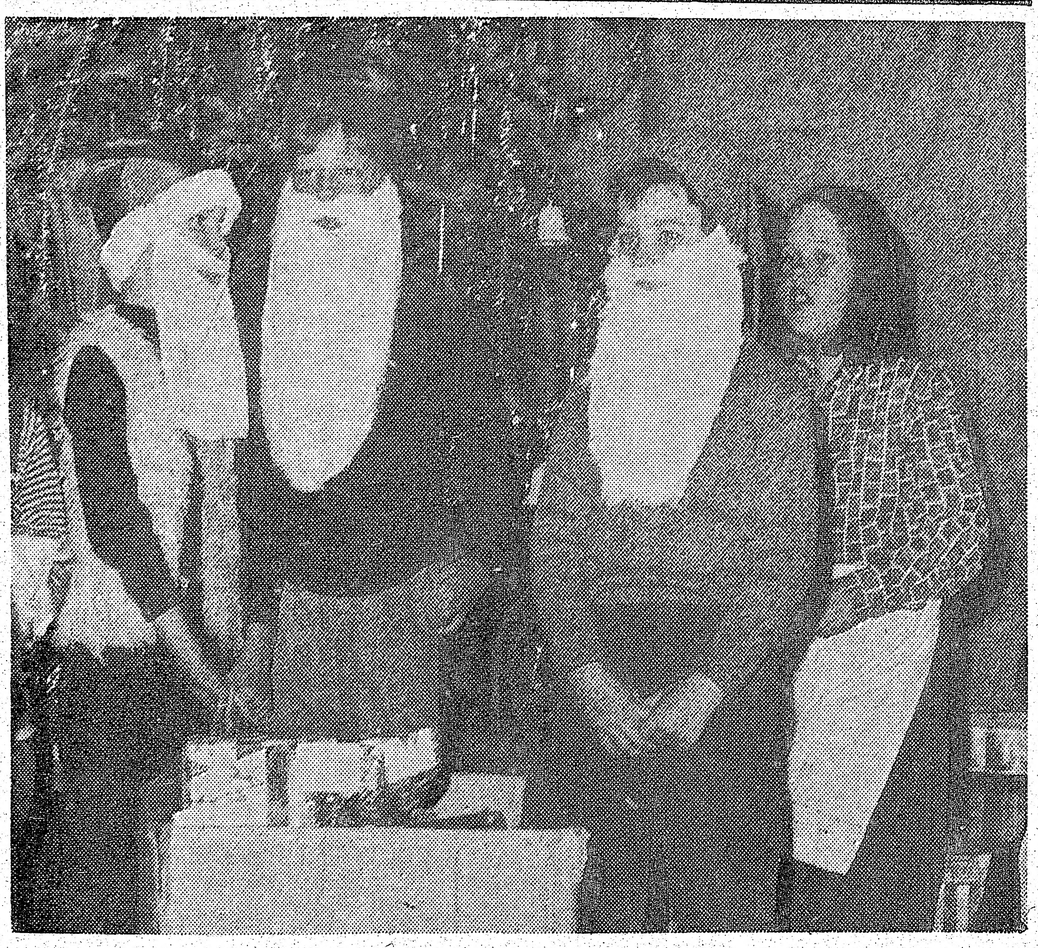

DV Toronto nodaļas rīkotā bērnu eglītes vakarā H. Jurševskas iestudētā Zelta zivs izrādē piedalījās 15 tēloņāju. Augšējā attēlā no kreisās: Kārlis Briedis, Jānis Ābele, Sandra Emiņa un Dace Ķuze. Foto: V. Cinis

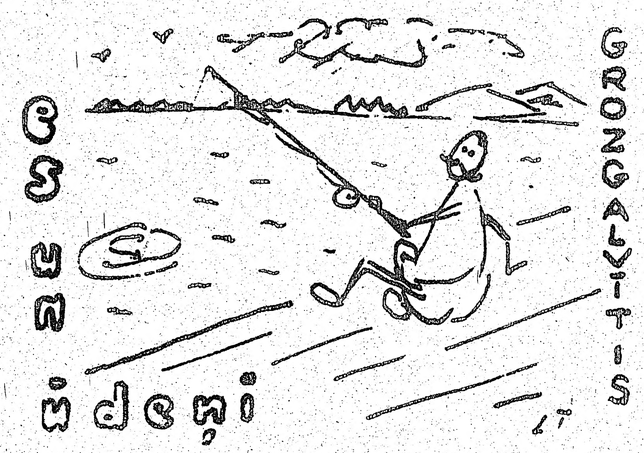

(18. turpinājums)

PIE MINESOTAS UPES. RAMUPES KRASTĀ.

Tā kā makšķernieku saimēm autiņi nāca arvien klāt, radās izredzes apmeklēt arvien vairāk Minesotas ūdeņus. Tādu Minesotā ir bagātīgi. Ezeri oficiāli skaitās desmit tūkstoši, kā tas redzams uz auto numuru platēm — „10.000 Lakes", bet patiesībā esot piecpadsmit tūkstoši. Tie pieci esot bez vārda, neievērojami. Cik upes, nezinu. Par tām nekur plašāk neesmu lasījis.

Arī mūsu „draudzei" nu jau bija autiņi — Griķu Arvīdam, Ieleju Kārlim, Atālu Miķelim. Vēlāk Liepu Ervīnam. Pat Augusts Cimbulis, kas savu autovadītāja eksāmenu izturēja septiņdesmit divu gadu vecumā, tika pie Forda. Vienīgi es un Andrejs Leiše palikām uzticīgi savām kājām. Pārējie mūsu makšķernieku draudzes locekļi par mums smējās: „Ko nu ar tiem spalvas kāta jājējiem! Tie auto stūri nevar noturēt."

Taisnība jau bija, bet tikai pa daļai. Kad saskaitīja visus nepieciešamos izdevumus auto uzturēšanai, tad daudz nekas no algas pāri nepalika. Slimnīcu darbinieku algas bija mazas. Tad jau bija labāk vedējam, kas paķēra līdz, izmaksāt pudelīti vai pāris „sikspakas" alutiņa. Sausā tāpat nevarēja rādīties pie slapjajiem ūdeņiem.

Būtu vēl viena nediena. Dabūtu sodus par braukšanu. Ne jau par ātru braukšanu, bet — lēnu. Pirms dēls Ivars iestājās brīvprātīgi ASV armijā, jau uz laukiem, atstādams man savu auto, mēģināja no manis iztaisīt auto vadītāju. Nekas tomēr nesanāca. Pa klusajiem lauku ceļiem ar divdesmit jūdžu ātrumu vēl varēja, bet kad tikām uz lielās šosejas, vairāk par piecām jūdzēm nevarēju. Jāpalaiž taču bija gaŗām pretimbraucēji!

Par laimi ātri tiku no autiņa vaļā un Mineapolē ierados kā kājnieks. Tikai pāris cilvēku zina, ka es savā laikā vienu nedēļu esmu bijis auto īpašnieks.

Tā nu bija jāiztiek no citu žēlastības. Par to es ūdeņu malā viņiem atlīdzināju ar savu muti. Tā man vienmēr bijusi plata, ar tajā iemontētu asu mēli. Visiem labprāt patika klausīties manās zobgalībās, kaut gan bieži vien paķēru vīnus pašus.

Tā — pametot novārtā Misisipi, sākām apciemot arī citas upes.

Pirmā bija Misisipi pieteka Minesota, kas netālu no vēsturiskā cietokšņa drupām ieplūda Misisipi upē. Tā bija daudz šaurāka, bet bagāta zivīm. Man ļoti patika tās līči ar pļavām un koku puduriem, jo atgādināja manas dzimtenes upes Kujas krastus.

Pirmajā braucienā, tikai pāris desmit jūdzes no Mineapoles, bijām — es, Kārlis Ieleja, Miķelis Atāls un Kaija. Autiņš bija Miķeļa. Daudz jau neko neguvām. Vietas bija svešas. Tikai Kaijam laimējās noķert karpu, mārciņas desmit dzīvsvarā. Galvenais bija skaistā apkārtne acu pamielošanai.

Vēlāk arī palaidām tālāk.

Ļoti labā atmiņā palicis viens izbrauciens, kas arī palika pēdējais Minesotas upes krastos.

Šoreiz bijām — es, Arvīds Griķis, Kārlis Ieleja un Miķelis Atāls. Autiņš — Arvīda.

Vieta bija labi pazīstama no iepriekšējām vizītēm. Upes līkumā bija prāvs atvars, kuŗā, kā zināms, peldējās karpas, asari, sanfišas, basi un aitas galvas.

Izkravājot no autiņa upmalā savu inventāru, atradu, ka esmu piemirsis paņemt līdz makšķeres kātu un spoli ar auklu.

Nenoskumu. Mugursomā glabājās vairākas rezerves spoles ar auklām, pludiņi, svariņi un viss cits nepieciešamais. Makšķeres kātu varēja nogriet no slaidajām vītolu atvasēm. Tikai — ar tādu makšķeri varēja sēdēt atvara krastā. Straumē tāda nederēja. Nevarēja palaist kumosu pa straumi.

Es paliku krastā, bet pārējie aizgāja pret straumi pārbaudīt citas vietas.

Vienam kļuva gaŗlaicīgi. Iesviedu ar slieku apbruņoto aķi un, nokārtojis pludiņu padziļāk, apsēdos zālītē, atspiežot muguru pret paresnu apsi.

Pēc laiciņa ieraugu atvara vidū paceļamies lielas karpas galvu, kuŗai atspiedusies uz piegalvas spurām, raugās manī smīnēdama. Pēkšņi tā skaidrā latviešu valodā uzrunā mani: „Ko tu, Bāb, te spokojies? Tavi čaļi (draugi) arī! Vai nezini, ka patlaban ir baznīcas laiks un visiem jums nācās būt savā baznīcā nožēlot grēkus, nevis slepkavības nolūkos slamstīties gar upes malu? Vai tavu sirdi grēks nespiež, kad savā laikā, tepat no šī atvara, izvilki manu mazmeitu, kuŗu tava sieva vakarā izcepa un abi apēdāt? Gan jau tevi, tāpat tos slaistus, kuŗi aizvilkās gar upi, Dievs nelaidīs debesīs, jo jūsu sirdsapziņas ir netīras...

Tālāko nedabūju dzirdēt, jo... atmodos. Draugi uzmodināja.

Gribēju tiem pastāstīt savu sapni, bet tie uzsauca: „Bāb, neguli. Brauksim mājās. Te ne velna nav."

Labi, ka nepateicu. Līdzjūtību pie viņiem nerastu, bet pēc pāris dienām sabiedrībā par mani smietos.

Pāris reizes apciemoju arī Ramupi, kādas pāris desmit jūdzes uz ziemeļiem no Mineapoles, Anokas virzienā.

Kāda reize palikusi ļoti labā atmiņā. Toreiz bijām citā sastāvā — es, Ervīns Liepa, znots Egons Cimbulis, viņa tēvs Augusts. Kā goda viesis Augusta draugs no Ogres laikiem, Jānis Tomsons, kas bija atbraucis viesos pie Augusta no Fremontas, Nebraskas pavalstī. Makšķernieks viņš nebija, bet zivis ēda labprāt, ja kāds deva.

Znotiņš savu „kāri" noparkoja kādā laukumā šosejas malā pie tilta. Gar upmalu braukt nebija iespējams. Tad sākām soļot uz zvejas vietu, kuŗa bija labi pazīstama no agrākiem apmeklējumiem.

Gājiena priekšgalā norīkojām Augustu, pagodinot to svētdienas rītā, kā jau draudzes pārminderu. Pēc taisnības gan viņam tanī rītā vajadzēja būt baznīcā, bet... Dieva ceļi ir neizdibināmi.

Tad — vecākuma kārtībā nācu es. Pēc manis Tomsonu Jānis ar lielu mugursomu plecos un divām mazākām somām rokās. Tur atradās viņa cienasts zvejniekiem — uzkožamie, pāris pudelītes un pāris sikspakas ar alus kanniņām. Tad sekoja Egons ar saviem un Ervīna makšķerpiederumiem, jo Ervīnam bija jānes prāvs kaklā pakārts radioaparāts.

Tā kā pulkstens rādīja tikko septiņi rītā, no WCLA radiostacijas vaŗējām noklausīties latviešu dievkalpojumu, kur spredikoja mācītājs Pēteris Langins.. Arī viņš bija makšķernieks.

„Ja nu man neķersies, tad nekad!" — noteicu.

„Jā, jā! Tu izvilksi divas zivis uz viena āķa." — nosmējās Augusts.

Kā likās, spredikis līdzēja. Pēc stundām trijām, kad bufete bija jau krietni patukšota, man bija jāizsaucas: „Nu ir divas sanfišas pie viena āķa!"

„Ko tu muldi!" — apsauca mani Augusts. Pagriezies pret Jāni, viņš piebilst: „Bābam jau sāk dubultoties. Liec tās pudeles pie malas."

Bet Jānis apstiprina manus vārdus: „Ir gan divas zivis. Vot malacis! Uz to pa vienai!" Bet nekas nesanāca. Pārējie apgalvoja, ka uz āķa esot tikai viena zivs. Bez tam... visas pudeles esot tukšas. — „Tad nu nav ko brīnīties, kad tiem abiem viss rādās dubulti."

Tā arī bija pēdējā reize pie Ramupes. Atradām lepnāku upi, pie kuŗas ne tikai es un manas divas makšķernieku draudzes, bet arī citi tautieši bija bieži redzami un jaunākie gados tur vēl arvien dodas.

Tā ir Minesotas un Viskonsinas robežupe St. Kruā. (St. Croix) Pat daudzi nemakšķernieki tur mēdz svētdienās izbraukt, sevišķi rudeņos, kad upes krastmalas un pakalni aiz tām rotājas zelta lapām.

Pie tās vēl nāksies pakavēties ilgāk.

(Turpinājums sekos)

Visi ceļi vedis uz Angliju

3. Globālo DV dienu rīcības komiteja savā pēdējā sēdē iepazinās ar paveiktajiem sagatavošanas darbiem DV dienām un pārrunāja nākotnē veicamo.

Mācītājs A. Putce aicinājis archibīskapu A. Lūsi piedalīties oikūmeniskā dievkalpojumā DV dienu laikā. Archibīskaps solījiès piedalījies, ja vien tas viņam amata pienākumu dēļ būs iespējams.

V. Buševics ziņoja par uzveduma Mūžīgais latviešu karavīrs sagatavošanu. Piedalīsies vīru koŗi, solisti un drāmas kopu dalībnieki. DVF Volverhamptonas nodaļas drāmas kopa gatavo DV dienu teātŗa izrādei Mārtiņa Zīverta lugu Meli meklē meli.

Izstāžu kārtotājs I. Laugalis sācis sarunas par Jāzepa Grosvalda darbu izstādes sarīkošanu Londonā, kuŗā paredzēta arī daiļamatniecības izstrādājumu skate. Kokļu spēles sacensības, saziņā ar to ierosinātāju R. Priedi, uzņēmusies kārtot M. A. Zariņa.

Sēdes dalībnieki iepazinās ar DV dienu informācijas lapu. To nodos iespiešanā nekavējoties, lai janvārī varētu izsūtīt visām DV saimēm. Gandrīz visas DV zemju valdes atsūtījušas rakstus 3. Globālo dienu izdevumam; atsūtīti arī citi materiāli.

Par apmešanās iespējām viesnīcās ziņoja A. Ričardsone. Vairākās viesnīcās DVF nama un sarīkojumu vietu tuvumā par pazeminātu maksu iespējams aizrunāt istabas kā vieniniekiem, tā divām personām, ja vien rezervē laikus. Pieteikumus rezervācijai izsūtīs reizē ar citu informāciju janvārī

Ar gandarījumu rīcības komiteja noklausījās ziņojumu par citu zemju DV saimju gatavošanos braucienā uz DV dienām Anglijā.

Sēdes pārtraukuma laikā rīcības komitejas locekļi iepazinās ar sarīkojumu telpām Royal Garden viesnīcā, kā arī pārrunāja ar viesnīcas pārvaldnieku dažādo sarīkojumu tehnisko izkārtojumu. Viesnīcas pārvalde pret lielo latviešu sarīkojumu ir ļoti pretimnācīga.

3. Globālām DV dienām tuvojoties, rodas arvien vairāki steidzami kārtojumi jautājumi, kādēļ nākamā rīcības komitejas sēde notiks 4. janvārī.

A. L.

No Toronto atpakaļ uz Austrāliju

Juris Freijs

Mechaniķis inženieris Juris Freijs, kas strādā Toronto firmā Kappele, Wright and Macleod Ltd., ar 5. janvāri pārceļas darbā uz Rietumaustrāliju, Pertā, kur viņš būs nodarbināts par jaunceļamās alus darītavas Swan Brewing būves projekta vadītāju. Lidojums no Toronto uz Losandželosu ASV, ar īsu apstāšanos Havajā, caur Sidneju uz Pertu, ilgs 25 stundas. J. Freija dzīvesbiedre Ilga sekos viņam 15. janvārī, vispirms apmeklējot savus vecākus Sidnejā. Freiji pavadīs Pertā divarpus gadus, līdz jaunās alus darītavas pirmajai produkcijai 1978. gada aprīlī. Tās būvē bez minētās firmas vēl piedalās divas citas firmas — Kaiser Corporation, Kalifornijā un Austrālijas firma. Jaunā būve uzņēmumam izmaksās ap 55 milj. dol.

J. Freijs jau pagājušā gada jūlijā uzturējās divas nedēļas Austrālijā, apskatot alus darītavas Brisbenē, Melburnā un Sidnejā. J. Freijs apmeklējis Venecuelu, kur viņa firma veica darbus kādai turienes alus darītavai. Šajā ceļojumā viņam bijusi izdevība no lidmašīnas vērot pasaules augstāko ūdenskritumu — 800 metru augsto Angel Falls.

Pirms pārcelšanās 1967. gadā uz Kanadu, kad J. Freijs sāka strādāt šejienes Kappele, Wright and Macleod firmā, viņš 18 gadus nodzīvojis Austrālijā, kur studējis mechanikas inženierzinātnes Sidnejā. Juris un Ilga Freiji ir DV teātŗa aktieŗi, un Toronto 8 gadu laikā piedalījušies vairākās lugu izrādēs. J. Freijs ir arī bijušais Sidnejas latviešu teātŗa dalībnieks un korp. Selonijas filistrs.

—is—

BAZNĪCAS JAUNATNES DIENAS ĶELNĒ

Uz tām devies arī mācītājs J. Cālītis no Toronto

Ķelnē no 2. līdz 6. janvārim risinās baznīcas jaunatnes dienas, pulcinot latviešu jauniešus un teologus no Anglijas, Zviedrijas, Vācijas un citām zemēm. Vistālākais viesis ir Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis no Toronto. No Zviedrijas aicināti mūsu baznīcas darbā decembrī ievestie mācītāji Brigita Vēvere-Anderberga un J. Ozoliņš, bet no Anglijas māc. Jurģis un teoloģijas students G. Abakuks. Referātus lasīs Ārvaldis Picka un Daniels Brūveris. Sanāksmē aicināts arī katoļu prāvests Lizdiks un teoloģijas kandidāts A. Lappuķe. Bez referātiem un diskusijām paredzētas vairāku filmu izrādes, dziedāšana un citas nodarbības pēc dalībnieku izvēles. Sanāksmi organizē Latvijas ev. lut. baznīca, kas atbalsta šo pasākumu financiāli.

Lt.

Pie mums Anglijā

PIRMĀ VĒSTULE NO ANGLIJAS PĒC KANADAS PASTA STREIKA

Nupat, decembŗa otrā nedēļā, saņēmu laikrakstu Latvija Amerikā 18. oktobŗa numuru. Nekas — izlasīju no pirmās līdz beidzamai rindai. Kļuva tīri priecīgi ap sirdi: tagad varam atkal gaidīt vēstules no radiem un draugiem, kas mīt tālu, bet sirdij ir tuvi.

Kanadieši pārmetot, ka streiku ierosinājuši un uzsākuši no Anglijas „importētie" kreisie arodnieki. Tas droši vien tā ir. Šajā zemē kreiso arodnieku pietiek ne vien pašu vajadzībām, bet bagātīgi arī eksportam! Tādu ir visādi: sākot ar parlamenta locekļiem un pat vienu otru kabineta ministru un nobeidzot ar pazīstamām aktrisēm, piem., Vanesu Redgrēvi. Izvēle plaša, un, jāatzīstas, ka neviens te pārāk nebēdāsies, ja šie kreisie Marksa evaņģelija sludinātāji dotos prom uz citām zemēm.

Šogad Ziemsvētki Anglijā, un sevišķi lielajās pilsētās, nebija tik gaiši kā citus gadus. Pirms pāris gadiem lielo pilsētu tirdzniecības uzņēmumi sacentās ielu greznojumos un illuminācijās. Sevišķi Londonā bagātā Vestminsteras pašvaldība netaupīja līdzekļus, lai Oksforda un Rīdženta iela laistītos ugunīs un krāsās. Pāri ielu drūzmai lidoja daudzkrāsaini eņģeļi, pret tumšajām debesīm mirdzēja pasaku pilis. Un šogad? Debesis tumšas, veikalu skatlogi tikai tikdaudz greznoti, lai atgādinātu laudīm, ka tomēr Ziemsvētki. Nekādu lieku gaismu, nekādu lieku greznojumu. Jātaupa visiem, to atkārto televīzijā un radio. Jātaupa siltuma enerģija, jātaupa elektriskā strāva, jātaupa — vēl daudz kas. Bet vai ļaudis to dara?

Ja paraugās nepārtrauktajās auto rindās virzienā uz galvaspilsētas iepirkšanās centru, ja iekļūst ļaužu pūlī lielo veikalu ielās, tad no taupīšanas gan neredz nekā. Veikali ir skaistu mantu pilni, ļaudis pērk ne tikai to, kas nepieciešams, bet arī to, kas kārdina acis un maksā dārgi. Naudas vērtība krīt ik dienas, un labs, kas iegādāts vēl par veco cenu — liekas, tāda ir šodienas britu salu iedzīvotāju domu gaita. Un ļaudis pērk un pērk — radio un televīzijas aparātus, mēbeles un paklājus, uzvalkus un mēteļus. Elektrības pārvalde izsūtījusi norādījumus, kā kārtot maksājumus par patērēto strāvu, ja rēķins pārsniedz paredzēto budžetu. Tas skaidri norāda, ka rēķins būs lielāks — vismaz divas reizes nekā citu gadu. Sociālās aprūpes iestādes aicina vecos ļaudis nepārtraukt savu apsildīšanu un nesalt aukstās istabās, bet kurināt pietiekami, lai justos labi un, ja rēķins par lielu, piesūtīt to sociālām aprūpes iestādēm. Šis ir viens no tiem retajiem pozitīvajiem soļiem, kas sperti veco un darbam nespējīgo aprūpei. Lai arī ziemas Anglijā visumā nav aukstas, tās tomēr ir drēgnas un telpas ir jākurina. Kanadiešiem varbūt liksies, ka mēs te tomēr salstam, jo nedrīkstam istabas temperātūru turēt augstāk par 65 gr. F.

Nepatīkama ir terrora darbības pārnešana no Īrijas uz Angliju, sevišķi Londonu. Jau agrāk rakstīju par bumbām Londonas centrā, tagad bumba terroram pievienojusies cilvēku nošaušana — tieša, aukstasinīga nošaušana. Bumbas novembŗa mēnesī Londonas centrā nonāvējušas trīs un ievainojušas apm. 50 personas. Mūsu valsts svētku, 18. novembŗa vakarā, terroristu mestā bumba pazīstamajā Londonas bagātnieku un mākslinieku rajonā Čelsijā izpostīja kādu restorānu, nonāvēja divus un ievainoja 19 cilvēkus. Tomēr visnecilvēcīgākais uzbrukums notika 27. novembrī, kad ar tiešu šāvienu galvā noslepkavoja izcilo britu literārās pasaules personību Rosu Mekverteru (McWhirter), kas kopā ar savu dvīņu brāli Norisu izdod visā pasaulē slaveno „Guinness Book of Records". Ross Mekverters ir jau pazīstams kā cīnītājs par cilvēka tiesībām, taisnību un brīvību. Īru terroram uzliesmojot Londonā, un sevišķi vēl pēc pazīstamā vēža pētnieka un ārsta prof. Gordona Fērlija nonāvēšanas, Mekverters izsludināja 50.000 angļu mārciņu atlīdzību par teroristu uzrādīšanu. Viņa nāvi uzskata par šī ziņojuma tiešām sekām. Mekverters bija gaidījis savā mājā, Londonas ziemeļos, lai atvērtu durvis savai sievai, kas atgriezusies no pilsētas. Kad sievas auto iegriezies mājas ceļā, viņš pavēris durvis. Divi vīri, kas bija paslēpušies mājas dārzā, nekavējoties uz viņu izšāva un izmantoja Mekvertera sievas auto, lai aizbēgtu. Nelaimīgais mira ceļā uz slimnīcu, bet viņa sieva bija paspējusi ievērot uzbrucēju raksturīgākās pazīmes. Policija drīz vien noskaidroja, ka viens no uzbrucējiem ir tas pats, kas piedalījies kādā sadursmē ar policiju un nošāvis vienu policistu.

Tad sestdienas, 7. decembŗa vakarā, norisinājās jauns uztraucošs gadījums. Policija, kas uztur nepārtrauktu trauksmi Londonas ielās, bija ievērojusi kādu zagtu auto, kam sākusi sekot. Braucēji bēgot raidījuši vairākus šāvienus tā paša Scott restorāna logos, ko pirms pāris nedēļām sabumboja. Policijas mašīnas ielenkušas teroristus un sācies kinofilmai līdzīgs brauciens cauri Londonas centram, sirēnām kaucot un zilajām policijas gaismām šķeļot ielu tumsu. Brauciens izbeidzies pie Londonas dzelzceļa stacijas Marylebone, kādā klusā ielā, kur teroristi izlēkuši no auto, un šaudīdamies, iebēguši kādā privātā dzīvoklī. Tur tie uzturējās vairākas dienas.

Jaunu publicitāti ieguvis miljoniem gadu vecais Lochnesas „nezvērs", ko te sauc mīlīgā vārdā par „Nesiju". No Amerikas ieradusies Bostonas zinātnieku grupa, kas izdarījusi dziļajā Skotijas ezerā fotografiskus uzņēmumus. Tajos redzamā neskaidrā forma esot „Nesija" — ar gaŗu kaklu, mazu galviņu un „dimantveidīgām" spurām; ar to Nesijai dots zinātniskais apzīmējums „Nessiteras rhombopteryx" un tā pakļauta dabas aizsardzības likumiem — ja vispār atradīšoties kaut kas ko aizsargāt! Sērs Pēters Skots un Dr. Roberts Rains (Rines) demonstrēja Nesijas fotografijas Londonā kā presei, tā arī lūgtiem viesiem Parlamenta ēkā. Abi noteikti tic, ka Lochnesas nezvērs eksistē. Kāpēc nevienu šādu radījumu nekad nav izdevies atrast ezerā beigtu? Kas notiek ar beigtajiem? — Tos dzīvie apēdot, tāpat kā to darot krokodīli. Varbūt arī, ka tie ēdot ierijot tik daudz akmeņu, ka pēc nobeigšanās ķermeņi nogrimstot. Ezerā varot būt vismaz 30 „Nesijas". Uzņēmumi izdarīti ap. 45 pēdu dziļumā, stipri duļkainā ūdenī, kas izskaidrojot arī fotografiju neskaidrību. Jāpiezīmē, ka par mistisko Nesiju klīst baumas jau gadu desmitiem, bet nopietni pētījumi izdarīti tikai pēdējos desmit gadus. Par nenoskaidrotiem priekšmetiem ezerā stāsta ļoti daudzi. Daži redzējuši kādu iegarenu formu peldam, citi redzējuši ūdens viļņošanos un nelielu galvu paceļamies uz brīdi, citi vēl stāsta par gaŗu kaklu, kas izslējies vairāku metru augstumā virs viļņiem. Arī kāda mūsu tautiete sakās redzējusi agrā rīta stundā, gar ezeru braucot automašīnā, virs ūdens pazibam tumšu muguru ar viļņainām kustībām. Vai tā būtu bijusi Nesija?

Lasot par šiem aizvēsturiskiem nezvēriem, prāts mazliet nomierinās un aizmirstas domāt par šīs dienas traģēdijām, ko rada cilvēces nezvēri vēl šodien. Diemžēl, tie bija jāatceras, vērojot kādu CBC televīzijas raidījumu, kur mazajā Maskavas dzīvoklītī tika intervēts Nobela miera prēmijas laureāts prof. Aleksandrs Sačārovs. Viņam stāstot par politiskiem apcietinātiem, kādu netrūkstot arī „nacionālās republikās", uz ekrāna parādījās mūsu dzimtenes mežu ceļš, pa kuŗu uz „nometni Nr. 78, Rīgas tuvumā" ripoja smagās automašīnas ar apzīmējumiem „43-46; 47-49; 73-76" LAT (krievu burtiem). Katrā automašīnā bija redzami divu sargu stāvi ar šautenēm un vidū — suns. Cits uzņēmums rādīja cilvēkus, ejam rindā uz nometnes vārtiem.

Mūsu dzimtenē arī šogad vēl nebija „miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts". Bet vai vispār pasaulē ir kāda zeme, kur šajos svētkos varēja uzziedēt Kristus bērna baltā roze?

Austra Liepiņa

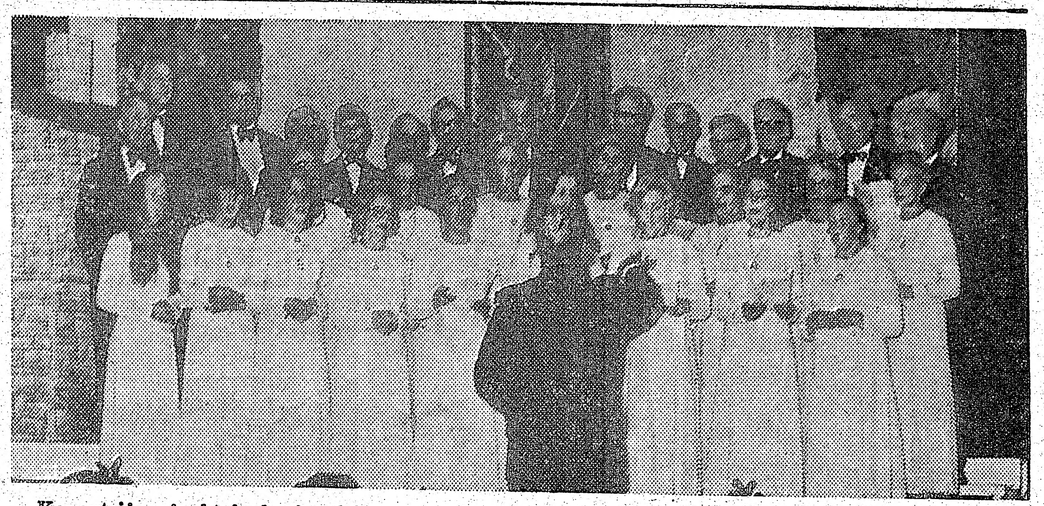

Koventrijas jauktais koris diriģenta V. Rītiņa vadībā ievada gadskārtējo koŗa vakaru. Pirmajā rindā no kreisās: Brigita Blezūra, Dagnija un Aira Līcietes, Anna Laudobele, Vilija Liepa, Irēne Līciete, Tamāra Kelka, Renāte Vīgante un Olga Rence. Otrā rindā no kreisās: Aleksandra Pavulēna, Aline Vilijama, Daila Līciete, Dzidra Cirule, Herta Karpa, Lilija Kuplēna un Velta Muceniece. Aizmugurē no kreisās: Jānis Velde, Žano Mūsiņš, Richards Plūme, Raimonds Liepa, Rolands Blezūrs, Jūlijs Gaulis, Vilis Mucenieks, Valdis Priede, Leons Rencis, Voldemārs Radziņš, Adolfs Skaistkalns, Fricis Cīrulis, Emīls Alksnītis un Fricis Cvēgelis.
Foto: H. Blezūrs

Olģerts Liepiņš gatavojas turnejai

Bostonas Trimdas draudzes namā gada beigās uz 70 mūža gadiem atskatījās rakstnieks Olģerts Liepiņš, kas šogad iecerējis apmeklēt arī Toronto. Pie jubilejas svētku galda sēdēja prāvs pulks bostoniešu, bet pavisam maz vietējo organizāciju pārstāvju. Pēc mākslinieka Alberta Gēliņa pūstās fanfaras, zālē ienāca jubilārs, kuŗu klātesošie godināja, un apceri par mūžu un darbu sniedza Osvalds Akmentiņš, kā mazu dāvinājumu, pasniedzot Ed. Virzas 1907. g. izdoto dzejoļu krājumu Biķeris, ko toreizējā sabiedrība nesaprata un grāmatu lika pat iznīcināt, gluži kā tagad Rīgā dedzina trimdas autoru darbus. Savus dzejoļus lasīja Aizsila Zīlīte no Kanadas, Sibila, V. Zante un Juris Kaža. Ernests Āboliņš nodziedāja Par Katru dienu Dievam pateicos un J. Mediņa Glāsts, bet Alberts Gēliņš atskaņoja kantāti. Kupla bija apsveicēju rinda: mākslinieks Egils Hermanovskis, grāmatu izdevējs Ed. Dobelis (aploksne), no Kanadas literātiem sveica Anna Avotiņa, E. Dzelzkalējs no J. Zīberga fonda, A. Augustāms no Latviešu un lietuviešu vienības (velte), V. Eglītis (aploksne), kpt. Ģinters, Ņina Pastiljone, A. Rozītis, J. Cīrulis (madonieši), Norietis u.c. Ar rakstu jubilāru bija atcerējies arī Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs (aploksne), Latvijas sūtniecības vadītājs Londonā T. V. Ozoliņš, PBLA priekšsēdis Uldis Grava un daudzi jo daudzi citi literāti un jubilāra laika biedri. Olģerts Liepiņš savā pateicības runā paziņoja, ka nākamos mēnešos nodomājis apmeklēt latviešu centrus ASV un Kanadā, kur viņam rīkos literārus vakarus.

O. A.

Miris agronoms M. Rēvalds

Šā gada 26. oktobrī pēkšņi izbeidzās agronoma un skolu darbinieka M. K. Rēvalda mūža gaitas. Viņš bija dzimis 1898. gada 14. septembrī Jaunburtnieku pagastā. 1916. gadā beidzis Priekuļu lauksaimniecības skolu un iestājies Valkas mērnieku skolā. Nākošā gadā iesaukts cara armijā. Tūliņ pēc Latvijas valsts nodibināšanās atgriezies dzimtenē un stājies Ziemeļlatvijas armijas rindās. Pēc demobilizēšanās 1923. gadā iestājies Latvijās universitātē, kuŗu beidzis 1927. gadā ar agronoma gradu. Jau no 1926. gada strādājis par Dundagas rajona agronomu. 1928. gadā M. Rēvaldu iecel par Umurgas lauksaimniecības skolas pārzini. Šo darbu viņš veicis līdz 1944. gadam, kad jādodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Līdz kaŗa beigām agr. M. Rēvalds strādājis par piena pārraugu šlezvigas Holšteinas apgabalā. Pēc kaŗa ir viens no Alt-Erfrades latviešu lauksaimniecības vidusskolas dibinātājiem. Pēc ierašanās ASV 1950. gadā strādājis dažādus gadījuma darbus, kopjot arī savu bišu dravu. Bijis ilggadējs Bukskauntijas ev. lut. draudzes valdes loceklis un priekšnieks; viņam tuva arī bijusi Beverīnas vasaras vidusskola, kuŗas padomē darbojies kopš tās dibināšanas. Agr. M. Rēvalda piemiņai Bukskauntijas ev. lut. draudze nodibinājusi Beverīnas atbalstam Agr. M. Rēvalda piemiņas fondu Beverīna, kuŗā jau iemaksāta prāva summa. Aizgājējs bija arī viens no konkordijas Zelmeņu filistriem dibinātājiem un aktīvs zelmenietis līdz mūža beigām. Zelmenieši visā pasaulē skumst par savu draugu.

Edmunds Ozols

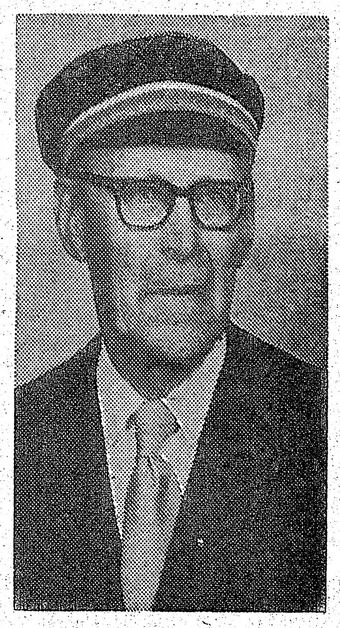

† M. Rēvalds

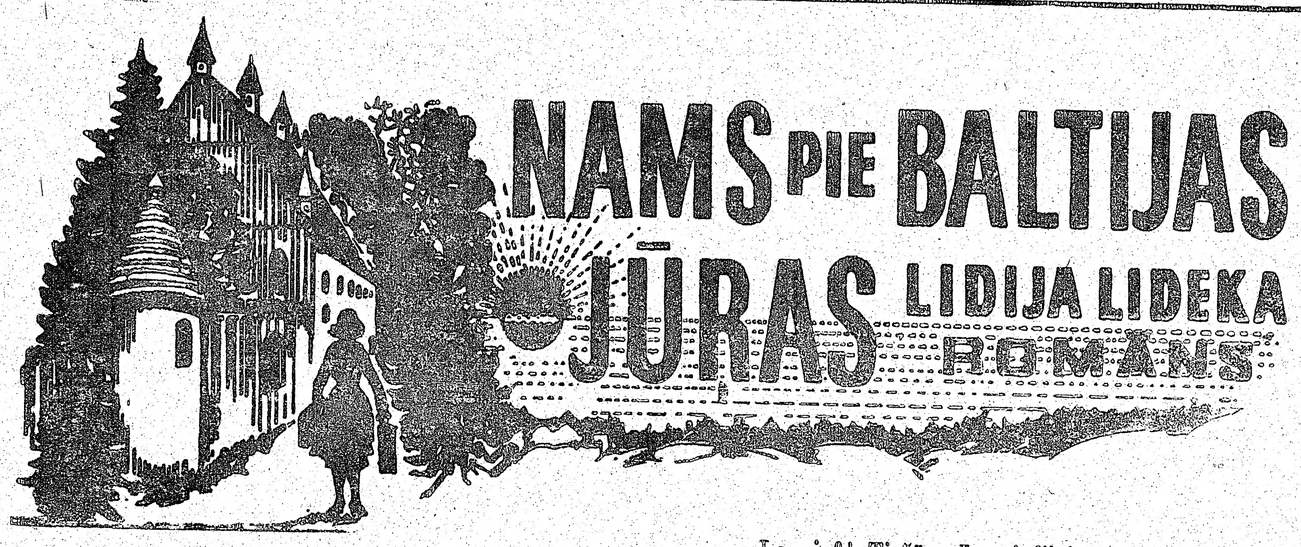

(14. turpinājums)

Kapteiņa Dūkstes apsveikuma runa ieilgst. Viņš nav veikls orātors, kaut neapšaubāmi sevi par tādu uzskata. Ticis publikas priekšā pie vārda, izplūst liekvārdībā. —

Apsveikums izskan neizdomāts, drusku pārsaldināts. —

„Melnā lakstīgala ziedošā ievu krūmā mūs šovakar iepriecinās ar tautasdziesmām un operešu ārijām!" Ar šiem vārdiem kapteinis izved jauno, daiļo dziedātāju Saivu publikas priekšā.

Zilas acis, melni mati un medains mecosoprāns apburs klausītāju saimi, pirmajai dziesmai ieskanoties. Jo ilgāk māksliniece dzied, jo mūsu slāpes pēc dziesmas aug.

Kaŗavīru aplausu vētra negrib rimties. Vēl un vēl prasa klausītāji, kaut tautas paruna saka: — Laba daudz nevajaga. — Un Saiva nāk. Smaida apgarotu seju un dzied: — Raibos cimdus... Dzeguze kūko... Cīruli, cīruli....

Tad iesāk raudāt un gavilēt vijole jaunā vijolnieka Ilgciema rokās. — — —

— Augstākā meistarība! — Kāds aizmugurē saka. Un man bail pat elpot, lai apgarotība nepazustu.

Saivas dziesma mijas ar Ilgciema vijoli Fricbergas pavadījumā.

Kā sapnī, kā nemanot, dziesmu varā paiet koncerta pirmā daļa. Pēc mākslinieku devīgām piedevām virsseržants Krastiņš pieteic divdesmit minūšu pārtraukumu.

Abas ar Kamillu izlokāmies cauri drūzmai ap durvīm un ieejam bibliotēkā.

Degtin degu mest skatu pār plecu zālē, bet biklumu nepārvaru un neskatos. —

Bibliotēkā mums gaŗām paiet vairāki kaŗavīri, jautri smejot un sarunājoties. Viens no viņiem veikli piellec klavierēm. Uzmetas uz soliņa un piesit pāris skanīgu akordu.

„Vai spēlēsi Šopēna valsi e-mollā?" kāds skaļi jautā un nebēdīgām smieklu pielijušām acīm skatās uz mani un Kamillu.

„Tu, 'Lapsa', to tik un tā nesaprastu. Tev spēlēšu ko piemērotāku!" tas pie klavierēm atsaka, un pārējie smej.

„Tie ir no jaunatbraucējiem," paklusu saka Kamilla. Mēs abas paliekam stāvot pie Latvijas ģerboņa. Nopietni pētījam glezno mākslas darbu. Nedroši kritizējam. —

„Amerikas mūža mežos
Moŗi dumpojas,
Cūkas gaļu saēdušies
Mori dumpojas..."

Iiedziedas par „Lapsu' dēvētais, kamēr viņa biedrs pie klavierēm spēlē „Villijas" melodiju. —

Vērīgi apkārt skatīdamies, bibliotēkā ienāk jauns, ļoti jauns kaŗavīrs. Brīdi stāv durvīs, skatās visaplokās kaŗavīra zēnīgajā sejā, un viņš nāk. —

Mēs ar Kamillu saskatāmies. Piegriežamies ģerbonim.

„Laikam mēģinās sisties klāt," čukst Kamilla.

Bet mūsu novēršanās neapmulsina zēnīgo kaŗavīru. Jau tepat blakām skan soļi.

„Vai vairs nepazīsti?" viņš nostājas Kamillai pretī un sniedz roku.

„Lauris?! Tiešām Lauris?" iesaucas Kamilla un abām rokām saķeŗ kaŗavīra sniegto plaukstu.

„Zini, patiesi tu esi cits cilvēks! Ne pazīt vairs. Kur tu šeit gadījies?" viņa acīm zibot interesējas.

„Tieši tas pats man jājautā tev!" smej svešais kaŗavīrs.

„Nu gan teikšu savai ģeografijas skolotājai, ka pasaule nav nemaz tik liela, kā viņa mums klasē stāsta. Nudien teikšu! Vai varēju kaut sapnī noredzēt, ka tevi Habichtsbergā satikšu. Kad ieradies? Stāsti!" Kamilla pētī tālāk, acīm urbdamās kaŗavīra zēnīgajā sejā.

„Vakar priekšpusdienā," atbild svešais un paskatās no sāniem manī.

Kamilla to ievēro.

„Jā, gandrīz piemirsu. Esiet pazīstami! Mana draudzene Rudīte Kļava! Mans brālēns Lauris Īve!"

Ārēji Laurim Īvem nav ne mazākās līdzības ar Kamillu. Kaut kādā veidā viņš man atgādina manu pagājušās ziemas latviešu valodas skolotāju Burtnieku. — Tā pati platā domātāja piere. Tās pašas šaurās pētīgās acis. Bet Lauris Īve nav vecais Burtnieks. Viņš ir vēl zēns. Viņa pleci šauri, seja gluda, un es varētu derēt, ka viņam nav vairāk par astoņpadsmit. Zili pelēkais formas tērps šķiet kādu mēru par lielu. —

Kamilla, vārda tiešā nozīmē, apbeŗ brālēnu jautājumu virtnēm, steigā un nepacietībā. Viņa man šajā brīdī atgādina mazu, nesavaldīgu meiteni, kuŗu māte pirmo reizi paņēmusi līdz uz skaistu, lielu rotaļlietu veikalu, un mazā nemitējas jautāt un jautāt.

Un Lauris Īve stāsta.

„Ej, tu, pantiņu meistar, paturi savu iedvesmi vēlākam, citādi skuķi vēl koncertu novēlos!" smej „Lapsa", ar pārējiem ejot mums gaŗām. —

Koncerta otrā daļā Saiva dzied ārijas no operetēm. Līdzīgi liegām viļņu šūpām plūst, ceļas un grimst viņas jaunā skanīgā balss.

Vārdi un skaņas, skaņas un vārdi izraisa krāsainas izjūtas, jūsmu, tiekšanos, ziedēšanu, kas mainās, līdzīgi krāšņām dabas ainavām skrejošā vilcienā.

Un tu saki, jā —
Naktī zvaigžņu zilajā...

Tad raud un smej, reizē skumst un gavilē Ilgciema burvju vijole.

Sapņains un jauns ir mākslinieks, bet viņa uzburtās skaņas vēl sapņainākas.

Reālitāte — telpa ir pazudusi. — Tā atgriežas, aplausiem zāli pāršalcot.

Aplausu vētra bango baltajā namā, bet lejā — tumsā pret krastu rēc satrakotā jūŗa — pēc klusas iesnigušas dienas.

Pēdējā dziesma piedevām izskan.

Steidzos augšā pie slimās mātes. Kamilla paliek zālē, sarunājoties ar savu brālēnu Lauri Īvi.

Māte ir stipri svīdusi. Uz viņas bālās pieres lāso sviedri. Jau piedurot pirkstus pār gultas malu pārliktajai rokai, noprotu — drudzis mazinājies.

Apmainu sviedrēto gultas veļu pret tīru. Sagatavoju glāzi siltas tējas. No zāļu pudelītes ar resno kaklu izripinu balto tableti un sniedzu slimniecei.

Rosoties stāstu un jūsmoju par Saivas skandētām tautasdziesmām, par jautrajām ārijām. Nepiemirstu arī Ilgciema vijoli.

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

Intertrade Express sūtīšana ir lētāka kā jebkur citur. Sūtot caur mums jūsu piederīgie saņem labāko dāvanu — SPECIĀLOS RUBĻU CERTIFICATUS

Vispirms jums to teica

INTERTRADE EXPRESS CORP.

— to apstiprina arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk. Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

Pilnīga garantija, ātra piegāde — 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.45

Pieprasait mūsu ilustrētos katalogus

PASŪTINAIT TAGAD tiešai sūtīšanai

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010.
tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	$3442.00
Zhiguli Vaz 2103	$3947.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3492.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon Jaunais, uzlabotais	$3909.00
Zaporozhets ZAZ 968 AE	$2505.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī

DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas ilustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mācītājs Arvids Anšēvics (vidū) iesvētīja Vestpointas kara skolas kadetu Jāni Birznieku un viņa māsu, medicīnas studenti Ritu Birznieci (kreisajā pusē). Attēlā pa labi Pokipsijas draudzes priekšnieks Gunārs Ozols.

1976. gadā ieejot

Prāvests Arturs Voitkus Montrealas Trīsvienības draudzes ziņās starp citu raksta:

Kā parasti, uz gadu mijas sliekšņa stāvot, metam skatu atpakaļ — un domājam par to, ko nesīs nākotne.

Kaut arī šeit nav īstā vieta runāt par sēkulārās pasaules problēmām, tās tomēr, nenoliedzami, lielā mērā atbalsojas arī baznīcas un cilvēka gara dzīves laukos. Nav tāpēc nepareizi, ja šodien apsveram arī tās.

Nopietnas rūpes un pārdomas mums 1975. gadā šai sakarībā radīja divas negātīvas parādības: nemitīgi pieaugošā inflācija saimnieciskajā dzīvē un Helsinku dokumenta parakstīšana. Kaut arī pirmās apkaŗošanai Kanadas valdība sākusi apsvērt zināmus pretlīdzekļus, un kaut arī par t. s. Helsinku vienošanos ASV valdība apgalvo, ka tā nemaina savu nostāju Latvijas okupācijas jautājumā, zināmas bažas tomēr paliek ir vienā, ir otrā jautājumā.

Baznīcas dzīvē 1975. gads ierakstījās ar pirmo reizi mūsu ev. lut. baznīcā notikušo draudžu locekļu un darbinieku lielsanāksmi — Draudžu dienām Gaŗezerā. Tur arī LELDAA ģenerālkonference nolēma pārveidot draudžu apvienību (LELDAA) par Latviešu ev. lut. baznīcu Amerikā (LELBA). Lai Dievs dod, ka šis lēmums būtu par svētību mūsu draudzēm un baznīcai.

Ieejot 1976. gadā, darīsim to ar pateicību par žēlastību, ar kādu Dievs mūs 1975. gadā svētījis — un ar drošu paļāvību, ka Viņa roka mūs vadīs arī nākotnē. Mūsu problēmas no dienas dienā aug, bet mēs arī zinām, ka Viņš, kuŗa rokās ir visu likteņi, „neļaus savai laivai grimt".

Viņam lai gods un slava mūžīgi!

Jēzus - visu cilvēku pestītājs

Cilvēks ir it kā „saliekamā bilde", kuŗas fragmenti sabiruši kaudzītē. Tāds ir „pazudis" cilvēks — cilvēks ar vainas apziņu, cilvēks, kas ir nesaskaņā pats ar sevi un savu vidi, cilvēks bez cerības . . . cilvēks bez spējas sev palīdzēt. Tikai Jēzus Kristus var šo „saliekamo bildi" atkal salikt, tā ka katrs gabaliņš iekrīt savā vietā.

San Antonio pilsētā, Kalifornijā, viena sieviete mēģināja trīs reizes darīt galu savai dzīvībai un dzīvei. Ārstu gudrība un ātra rīcība izglāba viņu fiziski. Mantas bija papilnam, bet nebija dzīves prieka. Pazudis cilvēks.

Šo sievieti slimnīcā apmeklēja mācītājs. Viņš nestāstīja, cik muļķīgi mēģināt darīt galu savai dzīvībai un dzīvei. Viņš netēloja briesmas, kādas to sagaidīja ellē. Viņš stāstīja sievietei par Jēzu kā visu nelaimīgo cilvēku Draugu, kas var piedot grēkus, kas var izdzēst no apziņas visas vainas mocības, kas var savest dzīvi kārtībā, kas var salikt sabirušo saliekamo bildi viņas skaistumā.

Sievietes sirds atvērās. Viņa izstāstīja mācītājam savas raibās dzīves stāstu, ka aizbēgusi no mājām ne vecāku dēļ, bet pasaules vieglās dzīves dēļ. Tā ilgojusies pēc neaprobežotas brīvības, līdz iekļuvusi „jaunu" draugu ietekmē un sākusi grimt, grimt dziļāk un dziļāk, tā ka izzudis katrs jēdziens par to, kas labs un kas ļauns. Cerētā prieka vietā viņa atradusi izmisumu. Tad tā sākusi perināt domu, ka nāves ceļš ir vienīgais miera ceļš. Vai man vēl ir kāda cerība? — ar tādu jautājumu viņa nobeigusi savu stāstu. Mācītājs atbildējis, ka vienīgā cerība ir Jēzus Kristus, visu lielo grēcinieku lielais draugs. Jēzus taisni tādiem var palīdzēt, jo Viņš tos mīl un par tādiem ir nomiris pie krusta Golgatā.

Iznākumā: asaras, šņuksti, nesakarīgas lūgšanas, atkal asaras un grēku piedošana. Pateicības asaras un prieka asaras, ko izraisa pestīšanas piedzīvojums un izredzes uz jaunu dzīvi. Tas viss notika turpat slimnīcā. Slimnīcu atstāja pārradīts cilvēks. Tas ir Jēzus darbs. Tāds ir Jēzus, visu cilvēku Pestītājs. Viņš arī tev var palīdzēt, vienalga, lai kāda būtu tava problēma. „Nāciet pie Manis visi bēdīgie un grūtsirdīgie, Es došu atvieglojumu jūsu dvēselēm," ir Jēzus vārdi.

R. E.

Meditācija Jaunajā gadā

Pirms Jaunā gada vārti vērās, es aizvēru acis un lūdzos: „Tēvs, māci mani staigāt tavos ceļos, pasaule ir tumša, un tumsa mani biedē . . ."

Drīz nāca atbilde: „Jaunais gads ir mans gads. ES to dāvinu tev. Nav svarīgi, ko tas satur, tev jāuzticas Man, kā bērns uzticas tēvam."

Bet kad nastas nolieks mani zemu, zemu? Kad bēdas padarīs sirdi smagu, smagu? Kad tumsa būs dziļa, dziļa? Ko tad?

„Tad, bērns, uzticies Man vairāk, vairāk."

Bet tik daudz krustceļu . . . Es nezinu, kuŗā virzienā griezties?

„Turies pie Manas rokas, tā tevi vadīs."

Tad manas bailes pazuda, tumsa palika par gaismu, miers pildīja sirdi, atmiņā nāca vārdi: „Virs zemes valda Mūžīgās Rokas."

Zvani zvanīja torņos. Cilvēki steidzās šurpu turpu. Manī — klusums — miers — paļāvība.

Jaunais gads bija iesācies. Dieva gads. Jauns žēlastības gads.

Ar ko es to piepildīšu?

—ek—

Vilma Kinstlere

LŪGŠANA JAUNĀ GADĀ

Vadi gadu labā galā,
Debestēvs, mēs lūdzamies:
Dzīves bēdās, tumsā, salā,
Žēlodams mums piestājies.

Vadi gaitas labā galā,
Uzticīgais, svētais Dievs!
Lai mēs esam kādā malā,
Palīdzīgu roku sniedz!

Vadi mūžu labā galā
Tu, kas visas lietas spēj;
Tos, kam dzīves dienas galā,
Mīlējot pie sevis ņem.

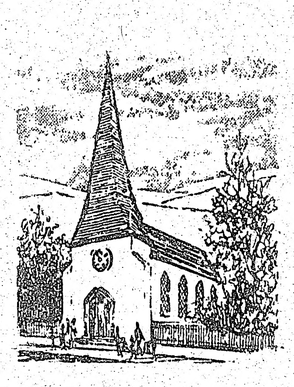

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

4. janvārī Jaungada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

4. janvārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Vadīs māc. I. Gaide.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

Māc. E. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

4. janvārī Zvaigznes dienas dievkalpojums pl. 1.30 pēcp.

11. janvārī pl. 1.30 dievkalpojums.

18. janvārī pl. 1.30 dievkalpojums.

25. janvārī dievkalpojums un draudzes pilnsapulce pl. 11 no rīta draudzes namā.

1. februārī pl. 1.30 dievkalpojums.

8. februārī pl. 1.30 dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅS AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

700 CLUB, CBN FM radio 107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, tel. 889-3126.

Mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa

Alvine Krēsliņš

dzim. Jagars

aizgāja Dieva mierā 84 gadu vecumā

pēc īsas, bet grūtas slimības 1975. gada 27. oktobrī Latvijā.

Par viņu sēro

dēls un vedekla Toronto, Kanadā,
dēls, vedekla, mazbērni un
mazmazbērni Rīgā, Latvijā

Olģerts Liepiņš

Ērikas laime

„Mām, es uz Liepāju noteikti nebraukšu."

Griezes Ērika atgāja no galda, uz kā notika pīrāgu mīklas mīcīšana, apslaucīja slaikās rokas dvielī, noskatījās uz gaiši zeltainajām spalviņām uz delnas: „Kur nu saaugušas tā kā puikam! — Nekas, nekas, aunāda ir bībeles Ēzava pazīme, tas bija zemturis un viņam veicās ar bitēm, lopiem. Arī es gribu būt saimniece. Klavieres — labas gan, paceļ dvēseli, bet kas var aizstāt ūsaino miezi, mīksto auzu skaru! Latvijas brīvie vēji tur iekšā, zemes saldums un stiprums."

Erika ieķēra roku matos: „Hm, būs jāpadomā, vai paturēt to pašu zēngalviņu, vai sākt atkal nēsāt garākus matus — cik ilgi vēl būšu atkarīga no skolas sola? Nāku tak jau pieaugusi dāma . . . Un tām tagad frizūras atkal kuplākas, viļņainākas." Tad piegāja pie klavierēm, pārbrauca divreiz pāri toņkārtām, aizgāja uz savu istabu, izvilka kumodes kasti un sāka pārcilāt tērpus. Ko vilks pie eglītes?

„Kādēļ tad tu nebrauksi, kad es tevi lūdzu? Vai ģimenes saites tev neko nenozīmē?" Griezes kundze meitai parasti nemēdza uzspiest, bet allaž centās pārliecināt. „Kas tev var būt tuvāks par tavu pusbrāli? Un tagad viņa pirmdzimtā kristības . . . Ja neapciemosi, viņš tevi sāks uzskatīt par svešu."

„Bet man šeit ir paziņas, netrūkst ielūgumu uz skolu ballēm . . . Es tā mīlu padejot! Un puiši mani labprāt izvēlas..." Erika izcēla galvu ar jaunas skaistules mostošo pašapziņu.

„Ja par simpatijām un draugiem runā, tad labāk jau no sākuma spriest mērķtiecīgi. Tagad cilvēki sākuši precēties jaunos gados, un tas ir labi — iznāk garāks mūžs. Lūdzu, atnes man no virtuves rozīnes, es aplēju ar karstu ūdeni. Tātad, meitiņ, neaizmirsti, ka kaimiņu Reinholds tevi ļoti grib. Viņš brašs puisis, māja iekopta . . . Tēvam allaž māk izrunāt pa prātam."

„Par maz skolots, mām! Nevarēšu taču vienmēr ar viņu par aršanu, sēšanu vien runāt . . ."

„Bet tev jau pašai patīk lauksaimniecība! Vēl nesen tēvam solījies iet uz Kaucmindi. Tā jūs, jaunie, tiekat savu ieceru raustīti uz dažādām pusēm. Mums, latviešiem, vienkārši mantas ir par daudz, cilvēku par maz, tādēļ tās nesaprašanās. Varbūt par Heinholdu vēl padomāsi? Ja negribi ar viņu tikties, tad brauc gan labāk uz Liepāju, nokārto vismaz tai pusē. Bet līdz man tev jādod brīdinājums. Pie Artūra varbūt būs arī tavs brālēns Visvaldis, kadets, tikko atgriezies no apmaiņas kursa Čehoslovakijā. Tu jau savus Kurzemes radus nemaz nepazīsti! Esot brašs jauneklis, bet paliec prātīga un neieskaties vīrā. Tu zini, tavam tēvam bija liels naids mantojuma dēļ ar savu brāli, viņš esot noslēpis vectēva testamentu un panācis mantas dalīšanu sev par labu. No tā laika mēs ar viņu vairs nesaejamies."

„Nu, un kā tad Arturs drīkst?"

„Jaunajiem citādi . . . Kaut kādam noilgumam taču jābūt. Un tev jau arī ir sava galva. Bet to es zinu skaidri — ja tu ar Visvaldi, tad tēvs tev nekādi nepalīdzēs. Pēc vidusskolas beigšanas varēsi iet kancelejā. Ne par mūziķi, ne lauksaimnieci viņš tevi tālāk neskolos."

„Hm, tas, ko tu stāsti, ir diezgan interesanti! Mām, es braucu parīt uz Liepāju."

Griezes kundze palika Rīgas dzīvoklī kopā ar jaunāko meitu Austru, jo negribēja dzīvokli atstāt tukšu. Lauku mājas Prēdeļi atradās Madonas apkaimē, pāri par simt kilometru pa dzelzceļu, un vēl divdesmit pa zemes ceļu. Svarīgajā gadā, kad Ērika beidza skolu, māte dzīvoja galvas pilsētā mēnešiem, un vecais Grieze pa ziemu saimniekoja viens pats. Jā, latviešiem bija mantas par daudz!

Vecākais dēls Arturs bija gan mantinieks, bet nebūs zemes arājs — jau sen izvēlējies militāro karjēru. Tagad viņš bija pulkvežleitnanta pakāpē un dienēja Liepājas Kara ostā.

Turpat atradās arī valsts dzīvoklis, kas nebija ne plašs, ne grezns, bet vienkāršs un pietiekami ērts. Artūrs acīm redzot labi jutās divātā ar savu piemīlīgo, laipno kundzi Antu. „Vai jums Lejaskurzemē tādi vārdi parasti?" Ērika, kā jau izlutināts skuķis, nekautrējās ievaicāties svainei. „Arī pazīstamā aktrise Anta Klints taču nāk no Liepājas!"

„Patiesībā esmu Antonija", patīkami korpulentā virsnieka kundze vienkārši atbildēja. „Bet kas šajos llaikos valkās tik vecmodīgu, garu vārdu!"

„Toties jaunais troņmantnieks Visvaldis būs tautisks, taisni kā tagad liek . . ." pašapmierināts atbildēja mājastēvs. „Gersikas Visvaldis bija varens senču virsaitis, mantojis pili jau no vairākām paaudzēm . . ."

Artūrs Grieze bija kalsns, mati deniņos pelēksirmi, jau raudzījās pretim pensijai pēc dažiem gadiem. Viņš bija vēlu precējies, un tādiem tēviem par pirmdzimtajiem parasti vislielākais prieks.

Kaut kas Ēriku mudina klausīties uzmanīgi. „Kad būs kristības?" tā iejautājās. „Rītā?"

„Nē, jau šodien. Rīt mācītājs aizņemts. Gaidu viņu un arī krusttēvu pēc pāris stundām. Klau', mazais kļūst nepacietīgs!"

No bērnu istabas atskanēja branga bingāšana. Ērika vienaldzīgi apskatīja rožaino, sakrunkājušos sejiņu. Cepurīte mazulim bija pagatavota zila, tātad „trāpīts". Istabiņa bija pieblīvēta grabuļiem, baloniem un citām rotaļlietām, kas liecināja par vecāku sevišķu mīlestību un tēva prieku par ilgi gaidīto bērnu.

Pēc pāris stundām tiešām bija klāt lielās Annas draudzes mācītājs Kristaps Valters, patīkams kungs ar mīkstiem vaigiem un mīkstām manierēm, un jauns, stalts karavīrs tīrā, spīdošā parādes formā, kam zelta iemargojums ap zīmotnēm apliecināja kadeta izcilo stāvokli. Iepazīstoties viņš tikai pateica savu vārdu „Visvaldis", uz ko Ērika apmulsumā atbildēja: „To es jau biju domājusi."

„Nu, kūmas, nebaidieties viens no otra, stāviet taču ciešāk kopā, citādi mazajam būs reti zobi," Antonijas kundze jokoja.

Ērika pievirzījās ciešāk kavalierim. Viņa bija slaika kā ērģeļu stabule, viņš tāpat. Radās sajūta, ka tie jau gadiem būtu pazīstami. Pie Visvalža bija droši un labi. Mazais likās diezgan nemierīgs, bet pēc tam, kad vārdu dabūja, kļuva mierīgs, kaut arī bija saņēmis mazu šalti remdena ūdens uz pieres.

„Laikam taču vārdam ir māģiska nozīme, arī nozūmētu bērniņu dvēseles iegūstot mieru pēc kristībām," domāja meitene tālāk. Visvaldis jau kaut kā bija pievirzījies tuvāk. Fotografs Laiva arī bija aicināts uz svinīgo gadījumu, tādēļ jau pulkvedis bija vēlējies svinības savā dzīvoklī. Viņam bija paradums katram klientam iedot glāzīti dzidrā, lai sejas muskuļi atlaižas. Šoreiz arī pats bija ieķērīs un nekautrēdamies mēloja: „Nudien, ar to bērniņu jaunā ģimene skaistāka par veco!" Protams, meita nevarēja nenosarkt.

Tad nāca brangās eglītes dedzināšana. Visvaldis teica, ka augšējās svecītes varēšot aizdedzināt tikai Ērika, uzkāpusi uz krēsla. Un kad viņš to nocēla, cieši apkampis ap meitenīgi šaurajām gūžām, tad Ērika saprata, ka tikai vienam cilvēkam ir nozīme viņas pasaulē.

Vakariņās Visvaldis apkalpoja tik jauki un skaisti, taču Ērika, pāris glāzes dzeltenā vīna iedzērusi, sāka it kā atskurbt. Šis krusttēvs un viņa vārds taču nebija viņas dzīvei lemts! Savienoties ar to nozīmēja atteikties no tēva lauku mājām un mūzikas. Kadets, kas sākumā bija tik asprātīgs un jautrs, beigās atvadījās izbrīnējies un vīlies.

Pēc kāda mēneša Ērika saņēma vēstuli:

„Cienītā jaunkundze! Nevaru Jūs aizmirst no liktenīgajiem Ziemsvētkiem. Man šķiet, ka jūs beigās bijāt par kaut ko sarūgusi uz mani. Jāņos būšu Rīgā, tad pārpratumu ceru noskaidrot. Liepājā, 193.. gada 20. janvārī. Jūsu vainīgais.

Visvaldis Šautra."

„Šautra? Kas tas par Šautru? Vai tad tas nebija viņas brālēns? Ērika aizskrēja pie māsas noskaidrot, un tā, pati brīnīdamās, ieteica rakstīt pusbrālim uz Liepāju.

Atbilde nebija ilgi jāgaida. Ziemsvētku viesis Kara ostā, kā izrādījās, nebija brālēns Grieze, bet gan otrs brālēns, Liepājas Kūrmājas līdzīpašnieka dēls. Pirmais Visvaldis gan sākumā bija paredzēts, bet aizkavējies Prāgā.

Ērika tūdaļ aizsūtīja Liepājā iegādātu kartīti ar Rožu laukuma skatu, un atbildēja:

„Cienījamais Šautras kungs, kādēļ esat tik gauss domāšanā, ka nevarējāt pateikt savu uzvārdu? Labi, Jūs varēsit mani pavadīt uz kādu Nacionālās operas vasaras izrādi."

Ērika nu bija beigusi vidusskolu un Jāņos saderinājās. Vēl pēc gada, nākamos Jāņos, notika spožas kāzas ar leitnantu Visvaldi.

„Mām, vai nav tiesa, ka vārdam liela nozīme?" vaicāja jaunā līgava. „Tur pat vecāku nodoms vai padoms nelīdz."

„Kā laimei, tā nelaimei galvenais cēlonis — vai tu satiec dzīvē pareizo cilvēku," atbildēja Griezes kundze, nomutēdama meitu.

„Ja liktenim pagadās kļūmes, tad to neviens vairs nevar izlabot, bet reizēm viņš arī dāvā nejaušu laimestu."

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait

921-7121

MĀJKALPOTĀJU DARBA APGĀDE

Piedāvā mājkalpotājas darbu

Iespējams dzīvot ģimenē vai arī patstāvīgi. Palīdzam arī sagādāt darba atļaujas. Zvanīt 531-5724 Five Continents Employment Agency

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents △ pagarinājums △

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Dobeles jaunatnes dziesmu . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

prof. L. Bētiņš spēlēja ērģeles. Izraudzīti bija 496. dziesmas pirmie 5 panti. Altāŗa runu teica un liturģiju vadīja mācītājs J. Straumanis, CLJS stīgu kvartets atskaņoja J. S. Bacha Āriju. Pēc 533. dziesmas pirmo 2 pantu nodziedāšanas E. Ramats nodziedāja A. Ores Dod mieru. Kanceles runu teica Miera draudzes mācītājs E. Bergs. Sekoja 531. dziesmas 7. pants. Pēc tam E. Ramats atskaņoja Guno Vakara lūgšanu. Dievkalpojums noslēdzās ar 475. dziesmas nodziedāšanu pilnos apmēros.

1. augustā pl. 10 rītā notika sportistu gājiens no pilsētas uz pilsdrupām. Tur notika pirmās sporta un fiziskās audzināšanas demonstrācijas izglītības ministrijas fiziskās audzināšanas inspektora V. Cekula un sporta sekcijas skolotāja Ozoliņa vadībā. Notika arī futbola sacīkstes Rīgas un Dobeles komandu starpā. Pēc tam sekoja brīvās kustības, vingrošana uz aparātiem, piramidas, ķermeņa kustības un masu brīvās kustības.

Pl. 4 pēcp. notika valsts prezidenta un valdības locekļu sagaidīšana. Sekoja apvienoto koŗu koncerts goda diriģenta Vigneru Ernesta un virsdiriģenta K. Pūķa vadībā. Koncertā piedalījās šādi koŗi: Auru kultūras veicināšanas pulciņa Stars, Bērzmuižas izglītības biedrības Zieds, Brambergas sadraudzības biedrības Līgo, Centrālās latviešu jaunatnes savienības Dobeles nodaļas, Kalnamuižas organizāciju un Penkules izglītības biedrības Darbs.

Vispirms visi nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Koŗi atskaņoja dziesmas šādā kārtībā: J. Vītola Bagātajā Druvu māte, P. Jurjāna Šūpo mani, māmuliņa, P. Jurjāna Ai zaļāi līdaciņa, J. Graubiņa Kam liepiņa, tu nolūzi, J. Graubiņa Laimiņai pavaicāju. Pēc 15 minūšu starpbrīža sekoja koncerta otrā daļa ar šādām dziesmām: E. Melngaiļa Kade pārnāksi, bāleliņ, E. Melngaiļa Rīgas torņa galā zīle, J. Sērmūkšļa Grūti pūta sila priede, A. Kalniņa Ai, vanagi, vanadziņi. A. Kalniņa dziesmu Es savai māmuliņai atskaņoja E. Ramats apvienoto koŗu pavadījumā. Koncerts noslēdzās ar M. Gubenes dziesmu Es uzkāpu kalniņā. Koncertā piedalījās arī Lietuviešu jaunatnes biedrības Svieša koris ar savām tautasdziesmām.

Teātŗa izrāde notika pils drupās. Bija izraudzīta J. Jaunsudrabiņa viena cēliena luga. Ansis Auns, ko izrādīja Centrālās latviešu jaunatnes savienības Bēnes nodaļas drāmatiskā kopa režisora Ozoliņa vadībā. Tad sekoja Moljēra teātrālā spēle Ārsts pret paša gribu, ko izrādīja CLJS Dobeles nodaļas drāmatiskā sekcijas Jelgavas latviešu teātŗa aktieŗa Ž. Veinberga vadībā. Abu izrāžu starplaikā dziedonis K. Vizbulis nodziedāja dažas Dobeles novada tautasdziesmas. Tālāk sekoja parastās tautas izpriecas: deja, rotaļas, bija arī plaša bufete, tautisko ēdienu galds, laimes aka, čigānu teltis u. t. t. Spēlēja Dobeles E. Hunchena un Auru Ž. Dimzas apvienotais ragu orķestris. Pilsdrupas bija krāšņi apgaismotas. Notika arī kino izrāde (noslēgtajos pils mūŗos). Bija paredzēts pat radio koncerts no pils mūŗiem. Šī diena beidzās ar lāpu gājienu. Viestura ierašanās un tautas apsveikšana notika pl. 12. naktī. Rīcības komiteja bija paredzējusi svinību nobeigumu tikai nākamajā rītā pl. 5.

Tik plaša un vispusīga bija šo svētku programma. Apmeklēts bija ļoti labi. Atnākuši bija ne vien dobelnieki, bet arī no plašas apkārtnes, jo tas 1926. gadā bija izcils notikums. Šie svētki bija teicami noorganizēti un noritēja bez starpgadījumiem. Te izpaudās arī jauka sadarbība Rīgas un vietējo darbinieku starpā.

Arī brīvajā Latvijā, sevišķi pēdējos gados, veicināja Rīgas kultūras darbinieku sūtīšanu uz provinci kultūrālās dzīves kuplināšanai.

Arī mūsu trimdas apstākļos sevišķi nozīmīgi ir kļuvuši plašāka mēroga sarīkojumi, kā piem. plašākas kultūras dienas, sevišķi dziesmu svētki, kas ne tikai palīdz uzturēt mūsu nacionālo pašapziņu, bet ar latviešu kultūras demonstrēšanu veicina arī mūsu tautas popularizēšanu, palīdzot arī mūsu politiskajā cīņā.

Beigās gribu minēt dažus bibliografiskus datus. V. Bērzkalna Latviešu dziesmu svētku vēsture iznāca 1965. g., Otto Krolla memuāru Skrējiens cauri dzīvei I daļa publicēta 1964. g. Šo memuāru II daļa sarakstīta laikā no 1964. g. līdz 1969. g., kad viņa manuskripts nonāca manās rokās.

N. Vīksniņš

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. **īpašnieks St. ČUKULS**

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTARS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. **Tel. 534-8447**

Realtor

Saviem radiem un draugiem Latvijā
Jūs varat nosūtīt
PĀRTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS
AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS
Tuvāka informācija
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924
470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1

Sniegbalti pūdeļa sugas (reģistrēti)
mazi sunīši.
Viens 6 mēn. vecs un daži 2 gadus veci. Potēti pret slimībām. $65.- gabalā. (Vērtība $125.-)
Telefons: 1-416-692-3785.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$9.00
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.50
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osiaņs, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Barušs — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
I. Lesiņa — EDE, bērnības stāsti	$8.60
Latviešu - Franču - Spāņu vārdnīca	$5.00
A. Vīksne - Vītoliņa — Šodien, apceres	$6.50
T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas	$ 7.25
G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles	7.00
A. Gailits — Eke Mors, rom.	6.50
A. Lācis — Ozolvīru pulki	24.00
Latviešu kaŗavīrs II pas. k. 1. 3. daļa	15.00
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
K. Osis — Cilvēks cilvēkos, apcere	5.75
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

Laimigu un panākumiem bagātu Jauno gadu

novēlam visiem mūsu draugiem

Harda un Uldis Paparde un Velta Paparde

Austrālijā, Pertā

Pagrieziens Austrālijā

(Turpinājums no 2. lp.)

ierēdņiem algas un segt visus nepieciešamos citus izdevumus, viņš „aizņemsies" no bankām. Radās stāvoklis, ko juristi apzīmēja par parlamentārās demokratijas krizi, jo demokratiskā ceļā ievēlētās instances vairs nevarēja sadarboties resp. nefunkcionēja. Lieta nonāca bīstamā stāvoklī. Vienīgā instance, kas vēl darbojās, bija ģenerālgubernātors, kas uz ministru prezidenta (šoreiz paša Vitlama) ieteikumu, ir karalienes pārstāvis.

Līdz šim Austrālijā ir bijis viens vienīgs gadījums, un tikai pavalsts mērogā, kad gubernātors atcēlis no amata ministru prezidentu. Šoreiz stāvoklis bija tāds, ka visi zināja, ka jānotiek kaut kam neparastam un ka notikumu virziens ir ģenerālgubernātora rokās — viņš var pavēlēt senātam pieņemt budžetu (opozicijas vadītājs bija pateicis, ka viņš ģenerālgubernātoru klausīs, lai kāds būtu viņa lēmums), vai arī rīkoties kaut kā citādi. Ģenerālgubernātors ilgi vilcinājās un negribēja iemaisīties, bet tad bija jaušams, ka tālāk vairs tā nevar iet. Notiks viens no diviem — vai nu Vitlams atcels ģenerālgubernātoru un izsludinās valdības diktatūru, vai ģenerālgubernātors atlaidīs Vitlamu. Vitlams ar pēdējo iespēju nebija rēķinājies un pārrēķinājās. Ģenerālgubernātors, sazinājies ar augstākās tiesas priekšsēdi un citiem juristiem, pasteidzās pirmais un atlaida Vitlamu un visu viņa valdību, iecelot par pagaidu ministru prezidentu opozicijas vadītāju Frēzeru un uzdodot viņam sastādīt pagaidu valdību un izsludināt jaunas parlamenta vēlēšanas. Frēzers arī izsludināja abu palātu vēlēšanas 1975. g. 13. decembrī.

Sākās priekšvēlēšanu cīņa, kurā šoreiz arī mēs, latvieši, un tāpat lietuvieši un igauņi bijām aktīvi dalībnieki. Kā visiem zināms, Vitlams atzina Baltijas valstu de jure inkorporāciju Pad. savienībā, bet opozicijas vadītājs Frēzers bija mums atklāti un publiski apsolījis, ka tiklīdz opozicija nāks pie varas, viens no viņa pirmajiem soļiem būs atcelt Vitlama valdības lēmumu par Baltijas valstu inkorporācijas de jure atzīšanu. Līdz šim mūsu organizācijas un to vadītāji vēlēšanās nekad nebija nostājušies vienas vai otras partijas pusē, un cik no „klaču telegrafa" ziņām iespējams secināt, latvieši ir balsojuši kā par liberāļiem, tā arī par „strādniekiem", pareizā vārdā — sociālistiem. Bet šoreiz stāvoklis bija citāds — liberāļu partija bija vienīgā, kuras vadītājs mums solīja Vitlama nodevīgo lēmumu atcelt, un tādēļ mums cita ceļa nebija kā atklāti nostāties liberāļu partijas pusē. Mūsu organizāciju vadītāji, ar LAAJ prezidija priekšsēdi un laikraksta Austrālijas Latvietis redaktoru priekšgalā, aicināja visus ne tikai balsot par liberāļu partijas kandidātiem, bet arī visādos iespējamos veidos nākt palīgā priekšvēlēšanu cīņā. Notika vairākas sanāksmes visos lielākajos centros, pieteicās darbinieki vēlēšanu priekšdarbos un propagandā, savācām prāvus naudas līdzekļus vēlēšanu propagandas izvešanai, kandidātu atbalstīšanai u. t. t. Protams, salīdzinot ar Austrālijas turpat 9 miljoniem balstiesīgo, mūsu skaits bija kā piliens — nē, ne jūrā, bet, teiksim, peldbaseinā, kas pilns līdz malām . . .

Un 13. decembris izrādījās Vitlamam īsts nelaimes skaitlis, bet Frēzeram, un līdz ar to arī mums, gluži otrādi. Kad šo ziņojumu rakstu 14. decembrī, vēl nav īsti zināms, ar kādu vairākumu Frēzers valdīs —ar 83 pret 44 vai ar 87 pret 40, bet ir noticis tas, kam gandrīz neviens neticēja. Pirmo reizi visā Austrālijas vēsturē kāda partija vai koalīcijas (kā šoreiz) iegūst šādu vairākumu vēlēšanās.

Kāpēc tas tā ir noticis? Šāds jautājums pēdējās 24 stundās ir prasīts neskaitāmas reizes dažādām autoritātēm un parastajiem mirstīgajiem. Atbiildes ir dažādas, bet, manuprāt, pareizāko deva arodbiedrību un sakautās strādnieku partijas prezidents Hoks (Hawke). sakot, ka te darbojušies vairāki faktori, nenosaucot tos vārdā. Mēs šos faktorus redzam arī vairākus. Vispirms jau tas, ka Vitlams ģenerālgubernātora rīcību gribēja par katru cenu pataisīt par nelikumīgu un sāka rīkot milzīgas masu demonstrācijas, kur masu priekšgalā, vicinot sarkanos karogus, soļoja komūnistu partijas dūži un pēc tam teica „graujošas" runas, apsūdzot ģenerālgubernātoru „demokratijas iznīcināšanā". Masas pilnīgi auroja: „Mēs vēlamies Gofu (Vitlamu)!" un „Kauns, Frēzer, kauns". Tas jau parastajam austrālietim lika mazliet padomāt, kādos ūdeņos viņa kuģi grib iestūrēt. Tad vēl, arodbiedrību „bosi" — augstākie komūnistu partijas funkcionāri, pateica, ka sāks ģenerālstreiku visā Austrālijā un sāršdīs visu Austrālijas saimniecību, bet tad arodbiedrību prezidents apķērās, ka nu iets mazliet par tālu un ģenerālstreiku atsauca. Tauta tomēr „zīmes debesīs" bija saskatījusi. Tālāk, arī Vitlams apķērās, ka ar „demokratijas krizes" bubuli nevarēs iebaidīt, jo Frēzers uz to nemaz nereaģēja un tikai norādīja uz faktisko saimniecisko stāvokli, kādā Austrāliju novedusi strādnieku valdība 3 gados — inflācija, bezdarbs, privātās iniciātīvas iznīcināšana u. t. t. Vitlams pārsviedās arī uz saimniecisko sektoru, bet neko nevarēja apsolīt, tikai atsaucās uz reformām, kādas viņa valdība izvedusi, bet tautai lielākā daļa no tām nebija pieņemamas. Beigās Vitlams zaudēja savaldīšanos un savus pretiniekus sāka lamāt visnešķīstākiem vārdiem, tad vēl klāt nāca vardarbības akti, kā bumbu vēstules, mašīnu dauzīšana u.c. Tas vairs nebija parastajam austrālietim pa prātam. Frēzera galvenais solījums bija — savest Austrālijas saimniecību atkal kārtībā, un ne jau uzreiz, kas būtu neiespējami, bet triju gadu laikā, tādējādi it kā nodrošinot sev uzvaru arī nākamajās vēlēšanās.

Svētdien, 14. decembrī, latvieši viens otru apsveica kā kādos lielos svētkos, vēlēja laimes un, salasījušies pulciņos, saskandināja pat pa šampanieša glāzei. Cerēsim, ka mūsu prieki nebūs pāragri un ka 1976. gadā Baltijas valstīm Austrālijas jaunā valdība atkal atdos Vitlama nolaupīto oficiālo inkorporācijas neatzīšanas statusu.

Zilene un Puzuru viri

(Turpinājums no 3. lp.)

„Dēlu dēļ centīšos tāds būt!"

„Labi! Iegaumē, ko tev teikšu! Tu varēsi Zileni krietni pārmācīt, ja dabūsi tās matu. Zilenei visi mati saskaitīti. Ja kāds izkrīt,Zilene to noglabā kastītē uz plaukta. Ja tev laimēsies matu no kastītes izvilkt, tad pusi no tā pataupi, otru pusi iekausē mazā svecītē. Svecīte tev uz kailas delnas jāizdedzina. Līdz galam! Nebūs viegli . . . Degs . . . Briesmīgi sāpēs . . . Nekā darīt! Jāpiecieš! Un jo tev delnā dziļāka brūce, jo Zilenei niknākas galvas sāpes. Bet tu varēsi sevi saukt par uzvarētāju, ja Zilene nāks un lūgsies. Zilene tad būs ar mieru tavus dēlus no apburtības atpestīt, ja tu tai atdosi mata otru pusi. Protams, neaizmirsti, ka tev mats vispirms jāiegūst. Un tā būs bīstama spēle. Ja Zilene tevi savā mājā mata zādzībā pieķers, tā gribēs atriebties. Es nevaru paredzēt, kas notiks. Varbūt dusmās tā atkal mēra nezinās. Varbūt tevi par ūpi vai niknu vilku pārvērtīs. To visu tagad apdomā, lai vēlāk nebūtu jāsaka, ka neesmu tevi brīdinājis."

Puzurs nebaidījās. Taisnā ceļā tas steidzās uz Zilenes meža māju, droši vēra durvis un vaimanāja:

„Zobs sāp . . . Zobs sāp . . . Briesmīgi sāp . . . Lūdzu ārstē . . . Kā nu māki un proti . . . Par to labi samaksāšu! Nekā nežēlošu . . ."

Zilene aicināja Puzuri dīvainā triju kaktu istabā. Tur viss pa trim: triju kāju galdiņš, trīs ķeblīši un pie sienām trīs plauktiņi.

Puzurs apsēdās. Zilene lēkāja tam apkārt, spaidīja vaigu un murmināja nesaprotamus vārdus. Beidzot teica skaidri:

„Zobs tev vairs nesāp . . . nesāp . . . nesāp. To tu jau jūti. Zobus vārdot es protu."

Kamēr Zilene vārdoja zobus, Puzurs šaudīja acis pa labi, pa kreisi. Uz plaukta daudz kārbiņu, bundžu, vīstokļu. Uzmini nu, kurā mats!

Lai ilgāk pie Zilenes varētu kavēties, Puzurs no jauna sāka sūroties:

„Zobu sāpe nerimst. Atkal sāpe! Lielā sāpe. Lūdzu uzvāri tēju! Varbūt karsta tēja un stipri vārdi līdzēs. Saki stiprus vārdus, buršanas vārdus."

Zilenes meita kūra uguni, Zilene pati maisīja dažnedažādas lapiņas, ziedus, pumpurus, lai dabūtu vislabāko tēju, kas varētu Puzura negantās zobu sāpes remdēt.

Kamēr māte un meita virtuvē, Puzurs pakampa no plaukta vismazāko kastīti.

„Matiem lielas nevajaga," viņš domāja.

Un tiešām, pareizo bija izvēlējies, tāpēc itin viegli — mats rokā, kastīte atpakaļ uz plaukta.

Karstu tēju dabūjis, Puzurs tūliņ teica — sāpes rimstot. Un nekavējās vairs. Par pūlēm bagātīgu maksu Zilenei maksājis, manījās projām.

Mājās atgriezies, Puzurs darīja, kā vecais Purva Matīss bija mācījis. Pusi mata iekausēja svecītē, otru pusi drošā vietā noglabāja.

Lai gan svecīte tieva, niecīga, tomēr uz kailas delnas līdz galam to izdedzināt bija grūtāk par grūtu. Izkusušajos svecītes taukos peldēja deglis, un uguntiņa turējās pie tā.

„Iz-tu-rē-šu . . ." Puzurs sakoda zobus. Aiz sāpēm sviedri lija aumaļām. Un kliegt gribējās. Bet Puzurs savaldījās.

Kad uguntiņa nodzisa, delnā bija radusies ļoti sāpīga brūce. Tomēr Puzurs lepni teica:

„Saviem senčiem par godu — ne vaidēju, ne kunkstēju . . ."

Tai brīdī, kad Puzuru saimnieks lepojās ar savu izturību, Zilenei piesitās nežēlīgas galvas sāpes. Tik tikko kājās vēl varēja nostāvēt. Nekad tādas galvas sāpes tā nebija jutusi. Nu Zilene zināja, ka kāds tās matu dedzinājis.

„Tas var būt Puzurs! Tikai Puzurs! Nesen te ar zobu sāpēm māžojās..." Zilene ar steigu sēdās uz slotas kāta un šāvās pāri koku galotnēm.

Vēlā vakara stundā Puzuru dūmenī gaudoja vējš. Suns lejā atsaucās. Un tad — viss pēkšņi apklusa. Pie durvīm klauvēja Zilene.

Saimnieku ieraudzījusi, vecene nikni iesaucās:

„Nelieti, tu nozagi manu matu! Man nu briesmīgas galvas sāpes!"

„Nē, nezagu! Es tikai aizņēmos," Puzurs taisnojās. „Un to darīju tāpēc, ka manus dēlus esi apbūrusi. Atbur tos! Pusi mata dabūsi atpakaļ. Bet ja tā mēs nevarēsim salīgt, tad atlikušo mata gabalu atkal dedzināšu."

„Nē, nē! To tik nē!" vecā sakēra galvu. „Kur tavi dēli?"

„Guļ!"

„Labi, nemodināsim! Es teikšu atburšanas vārdus. Tie būs ļoti stipri vārdi, labi vārdi. Kad būšu beigusi, tu uzvelc uz durvīm piecu pakšu krustu. Un tad rīta agrumā tavi dēli būs atkal tādi, kādi agrāk bijuši. Nu — norunāts?"

„Norunāts, ja uz taviem vārdiem varētu paļauties."

„Var! Šoreiz esi drošs! Tik drusku pacieties," Zilene steidzīgi teica atburšanas vārdus un kā atlīdzību dabūja solīto mata gabalu.

Mežmalā tikusi, Zilene atkal sēdās uz slotas kāta, šāvās pāri koku galotnēm un pukojās:

„Nošķiebās . . . Nošķiebās...! Ar Puzuru vīriešiem nevajadzēja sanīsties," tā nožēloja, jo skaidri zināja, ka iekāroto znotu — Puzuru Kasparu zaudējusi.

JAUNS ŽURNĀLS

CEĻŠ, PATIESIBA UN DZIVIBA,

veltīts kristīgai Gara kultūrai, ir tikko iznācis.

Šis žurnāls ir domāts visiem kristiešiem pāri visām konfesijām. Šai izdevumā jūs atradīsit rakstus, kādus nevar šodien atrast latviešu izdevumos—par brīnišķīgām dziedināšanām caur Dieva Spēku un Mīlestību, par atdzimšanu no Augšienes, par Svētā Gara dāvanām, kuras var iegūt katrs nopietns Dieva meklētājs, brīdinājumus pret okultām lietām, kas ieved daudzus šodien postā u. t. t.

Pieprasiet brīveksemplāru no žurnāla redakcijas 3292 Fair St., Lincoln, Neb. 68503, U.S.A.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
181A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1491
865 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPIGA UN SMALKJŪTIGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Alcan Building Products
Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.
△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

KALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalve
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskos rokdarbus
■ keramiku, gleznas, audumus
■ šujam modernas drēbes un tautiskos tērpus.

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

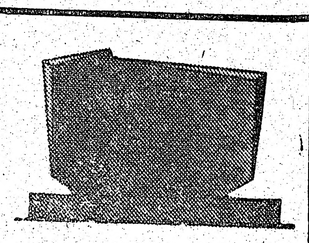

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

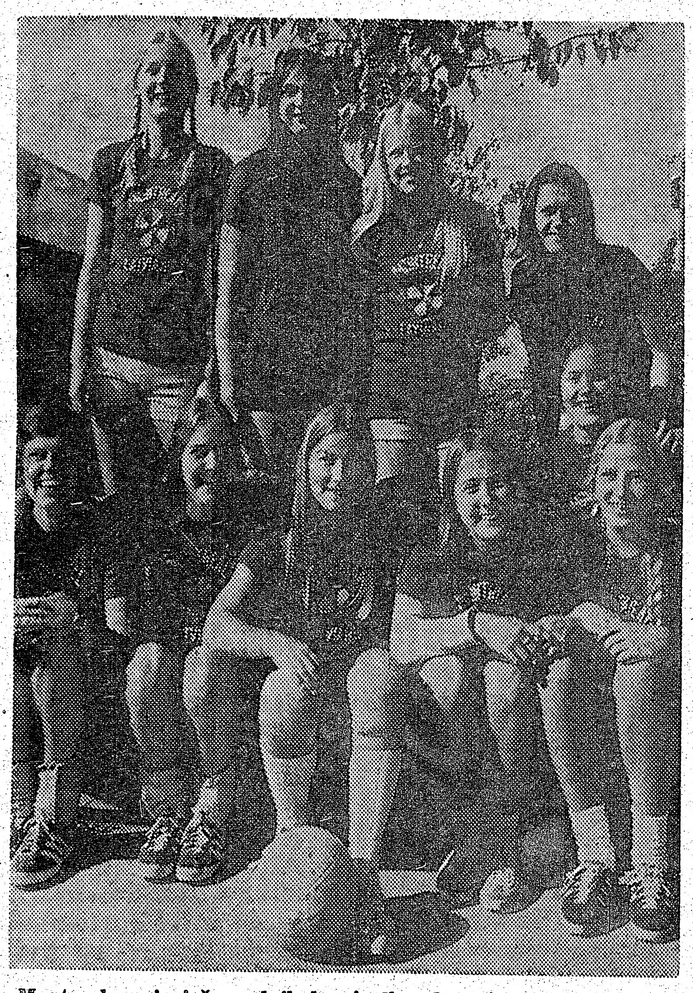

Montrealas sieviešu volejbola vienība, kas Kanadas latviešu meistarsacīkstēs volejbolā pērnā gada beigās izcīnīja otro vietu, finālā zaudējot TLSK „A" vienībai. Rezultāts — 15:1; 15:5. Attēlā smaidošās montreālietes, pirmajā rindā no kreisās: Inese Godiņa, Anita Poriete, Lilita Kubere, Baiba Audere, Vita Plūme un Silvija Poriete. Aizmugurē: Laima Cera, Ingrīda Mazute, Kristīna Ortmane un Baiba Dindzāne.
Foto: J. Ligers

Vasaras vidusskola — janvārī

Kopš sī gada vasaras (janvāŗa) latviešu ev. lut. draudzes īpašumā Kursa pie Adelaides savu darbību sāka Austrālijas latviešu vasaras vidusskola Melburnas skolotājas A. Ziedares vadībā. Jauniešu pieplūdums bija liels. Radās jaunas draudzības, kas turpinājās visu gadu, apmainoties vēstulēm. Tā kā Kursa atrodas pie skaistās Selika un Aldingas jūrmalas, mācības bieži notika pašā jūras malā. Šogad mācības ilgs 3 nedēļas. 15. Austrālijas latviešu jaunatnes dienas iecerētas 1976. gada maijā Adelaidē, uz to sākuši jau rosīties liels skaits Adelaides jauniešu ar priekšsēdi Ēriku Strautu, viņa palīgu Valdi Jaudzemu,, sekretāri Irēnu Rozentālu, kasieri Andi Bērziņu un atsevišķo vakaru un sarīkojumu daļu atbildīgiem locekļiem: Mārtiņu Miziņu, Jāni Matisonu, Ilmāru Rudeku, Ansi Nīti, Gunāru Karganu, Guntu Zvaigzni, Rudīti Cabuli, Zintu Zvaigzni, Pēteri Jaudzemu, Māri Rudaku, Zigrīdu Šulci, Irēnu Šulci, un Austri Biezaiti.
I. Matisone

Latviešu dzīve Austrālijā

DV Adelaides nodaļas Mārtiņvakarā DV namā dziesmas skandēja DV dziesmu ansamblis Jautrie vecīši ar solisti G. Janmeiju. Par Mārtiņdienas tradicijām stāstīja A. Matisone, J. Dišlers un V. Graudiņš. Kluss un svinīgs bija DV Adelaides nodaļas rīkotais Lāčplēša dienas sarīkojums, kuŗā nodaļas priekšnieks M. Miezis sveica abus klātesošos lāčplēšus — Kalpaka bat. studentu rotas bij. karavīru Depreju un agrāko 4. Valmieras kājnieku pulka karavīru A. Šukuru. Vīru koris Daugava 36 dziedātāju sastāvā, ar diriģenta St. Līvmaņa dziedātu solo atskaņoja Vakarjundu un citas patriotiskas dziesmas. Veronikas Strēlertes un Andreja Eglīša dzejoļus teica J. Janmeijs, A. Kaimiņš un J. Matisons. Svētbrīdi vadīja māc. A. Zīds.
I. Matisone

Silvijas Burkas uzvara Rietumvācijā

Latviete ātrslidotāja Silvija Burka no Vinipegas ieguva divas zelta medaļas sieviešu klasē Internacionālās ātrslidošanas sacensībās Inzelā, Rietumvācijā. S. Burka 3000 m veic. 4 minūtēs, 49.91 sekundēs, kas ir 5 sekundes ātrāk nekā otras vietas ieguvēja šveiciete Dolorese Liera.

Silvija Burka turpināja Kanadas uzvaru arī 1500 m, veicot distanci 2 minūtēs un 15.12 sek., iegūstot otru zelta medaļu. Otra kanadiete Kētija Prīstnera arī ieguva divas zelta medaļas 500 un 1000 m slidojumā.

Maiņas daudzkultūru politikā

Etniskās grupas pārsteigtas par virziena maiņu daudzkultūru politikā, raksta The London Free Press korespondents laikraksta 12. decembŗa numurā.

Londonas tautas mākslas padomē pārstāvētās 54 etniskās grupas satrauktas par Kanadas federālās valdības uzskatu maiņu daudzkultūru politikā. Darba ministrs Džons Munro, kas atbildīgs arī daudzkultūrā, pirms svētkiem paziņojis, ka valdība mainīs uzsvaru no folkloras izveidošanas un saglabāšanas uz cīņu pret rasu un etnisko minoritāšu diskrimināciju, par patiesām minoritātēm apzīmējot melnos, Karaību salu immigrantus, indiešus, pakistaņus, portugaļus un Kanadas iezemiešus — indiāņus un inuitus, palīdzot tiem turēties pretim diskriminācijai. Londonas tautas mākslas padome turpretim pastāv, ka diskriminācijas apkaŗošana ir tiesas, bet ne daudzkultūru ministrijas funkcija.

Tālāk Munro izteicies, ka federālā valdība neatbalstīšot trešo valodu mācīšanu skolās blakus angļu un franču valodai, kas ir pretēji Daudzkultūru konsultātīvās padomes ieteikumam, ka valodu saglabāšana un mācīšana skolās ir svarīga etnisko kultūru saglabāšanā un daudzkultūru uzturēšanā un izveidošanā Kanadā.

Etniskās grupas izteikušas savu sašutumu un bažas par Munro paziņojumu, tāpat etniskā padome samulsināta, kāpēc portugaļus un iezemiešus — abas lielās minoritāšu grupas — Munro izcēlis kopā ar mazākām etniskām vienībām nēģeŗiem un pakistaniešiem, kas pārdzīvo rasu diskrimināciju daudz nopietnāk.

Munro arī sacīja, ka folkloras aktīvitātes, kuŗas valdība atbalstīja pēdējos četrus gadus, turpinās spēlēt nozīmīgu lomu daudzkultūru sabiedrības attīstībā, bet pēc četru gadu atbalsta saņemšanas etniskajām grupām savām aktivitātēm turpmāk būs jāizveido pašām savs financiālais atbalsts. Jaunām, mazākām grupām, kas ienāk Kanadas dzīvē, esot vajadzīgs lielāks atbalsts nekā jau nostiprinātām etniskām grupām.

Jaunā politika ir ass pagrieziens 1971. gadā paziņotā daudzkultūru politikā un pretrunā ar valdības radītās Daudzkultūru padomes ieteikumiem, radikāli novirzoties no paša Munro deklarētās nostājas jūnija mēnesī Daudzkultūru padomē. Jaunā programma nozīmē piešķīrumu pasliktināšanos tādām aktīvitātēm kā tautas dejām, tradicionāliem festivāliem, dzejas lasījumiem, tautiskās mūzikas veicināšanai, etniskai pavārmākslai u. c. Munro gan apgalvojis, ka 5,6 milj. dol. daudzkultūru budžetu nesamazinās, bet izlietos citādos veidos, uzsverot grupu saprašanos, apkaŗojot diskrimināciju. Etnisko grupu kultūras saglabāšana un izveidošana zaudēs savas priekšrocības jaunajā programmā, pretēji ministru prezidenta Trudo sākotnējai politikai. Lielajām etniskām grupām tagad būs jāmeklē financiāls atbalsts privātajos sektoros.

Sakarā ar daudzajiem etnisko grupu protestiem, ministrs Munro nesenajā Kanadas italiešu apvienības sanāksmē Hamiltonā mīkstinājis savu iepriekšējo nostāju un izteicies, ka etnisko grupu sašutumam un bažām par jauno daudzkultūru politikas maiņu neesot pamata, jo etniskām grupām līdzekļus sagādāšot ar CBC, Valsts filmu pārvaldes vai Radio un televīzijas komisijas starpniecību. Bez tam etnisko grupu vadītāji esot paši izteikušies, ka šīs grupas pašas spējot financēt savas deju grupas.

Par trešās valodas mācīšanu Munro Otavā izteicies, ka valdība neatbalstīs tās mācīšanu skolās, bet par izglītības un skolu sistēmu ir atbildīgas provinces, lai gan Daudzkultūru konsultātīvā padome ieteikusi federālai valdībai atbalstīt citu valodu mācīšanu blakus angļu un franču valodai. Tā kā valoda ir vissvarīgākais noteikums etniskās kultūras saglabāšanā Kanadā, padome ieskata, ka federālai valdībai jāgādā provincēm nauda, lai mācītu trešo valodu tāpat, kā tagad valdība sagādā fondus angļu valodas mācīšanai Kvebekā un franču — pārējās provincēs.

Opozīcija jaunajai politikai izpaudusies pat no krāsainajiem iedzīvotājiem. Tā Toronto jamaikiešu apvienības priekšsēdis Kato izteicies: „Ja valdība vēlas izskaust diskrimināciju, tad jālieto likumdošana, ne nauda." Ukraiņu komitejas priekšsēdis Oničuks izteicies, ka diskriminācija ir cilvēka tiesību jautājums, nevis daudzkultūru problēma. Kanadas tautas mākslas pad. priekšsēdis Toronto L. Korsars apzīmējis Munro deklarāciju par „diskriminējošu", tāpēc ka tā noteic kādām etniskām grupām saņemt un kādām nedot valdības pabalstu. Pārsteigumu par ministra Munro deklarāciju izteicis arī konsultātīvās padomes priekšsēdis Julius Koteles Vinipegā.

LATVISKAS LAULIBAS

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēža A. Lejiņa dēls Austris 27. decembrī salaulāts ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienības vicepriekšsēdi Aiju Spirģi. Laulības Jonkeru baznīcā Ņujorkā izdarīja māc. A. Ozols. Viesu vidū bija arī ALJA valdes priekšsēdis Uldis Sīpols no Detroitas, PBLA priekšsēdis Uldis Grava, ALA priekšsēža vietnieks Jānis Riekstiņš u.c. Bija daudz jauniešu, apm. puse no visiem kāzu viesiem.
—be

Izšķirīgā . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

streiku rezultātā bezdarbnieku skaits jau sasniedzis trīs miljonus. Ar pārsteigumu jākonstatē, ka streikos zaudētā laika ziņā pagājušā gadā Kanada ierindojās otrā vietā pasaulē. Kanadas ministru prezidents Trudo pieteicis cenu un algu kontroli nākamajiem trim gadiem. Ar saprotamām aizdomām daudzi kanadieši mēģina iztulkot Trudo sludināto mistisko jauno sociālo iekārtu. Bažas palielina tas apstāklis, ka Trudo nav labā spārna politiķis un savā laikā bijis radikāls aktīvists, kas šo to mācījies ne vien Londonā, bet arī Maskavā un Pekingā.

ASV ieejot 200. jubilejas gadā, nav aiztaupītas kā iekšpolitiskās, tā saimnieciskās problēmas. Prezidenta Forda popularitāte tautā sāk slīdēt uz leju. Daudzi nopietni komentātori jau tagad apgalvo, ka šis gads Fordam būs pēdējais Baltajā namā. Konservātīvā bijušā Kalifornijas gubernātora Rēgana izredzes tikt nominētam diendienā pieaug. Demokratu rindās vēl joprojām nav vienotības, un nebūtu jābrīnās, ka bijušais Niksona sāncensis Hamfrijs izmēģina vēlreiz roku prezidenta amata iegūšanā.

Galveno lomu tēlotāji politiskā skatuvē droši vien mainīsies, bet nepārtrauktā drāma — tirannijas un brīvības konfrontācija — turpināsies. Aleksandrs Solžeņicins nupat kādā intervijā norādījis, ka patiesai demokratijai un brīvībai draud briesmas, jo gadu tecējumā rietumos brīvību uzskata kā pašu par sevi saprotamu lietu. Tajā dienā, kad brīvības dēļ individs atteiksies likt uz spēles savu dzīvību, patiesai brīvībai pasaulē draudēs vislielākās briesmas.
Aleksandrs Ķegumnieks

Toronto Austrumu draudzes svētdienas skolas audzēkņi Ziemsvētku eglītes vakarā nodziedāja vairākas dziesmas Arnolda Saulītes vadībā. Programmu vadīja audzinātājas (aizmugurē no kreisās): Anita Ziedāre un Daina Zīlāne.
Foto: J. Kreilis